

308973 ప్రతిదినము ప్రకటంపఁబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ నెవ్వంబరునెల 27 వ తేది గురువారము } No. 149
సంపుటము. ౪. } పింగళనామ సంవత్సర నిజ బాద్రపదమాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧. } నవచిక్ ౧౪౬

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-8 వెల 0-8-0.
తలనొప్పుల, మాన్సును.
పార్శ్వపు నొప్పుల శార
దోలును. వాయువు
పోట్ల తగ్గింపును.
సువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండదదినది

వనమూలికలచే హిందూజాతీయండు
తయారుచేయుబడు మంచిమందు.
దీనిని విజేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనం డిహి. } 109, (శ్రీశివార్జున, బొంబాయి,
} 7, తంజావూరు జిల్లా, మద్రాసు.

ఇంగ్లీషు

మోటరు యంత్రవిద్యాశాల

3-24 పాటర్నరోడ్డు, మాంటురోడ్డు.

ఆంధ్రులచే ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక పాఠ్యములు కలుగ
జేయబడును. 820

వైవారికి దరఖాస్తు చేసికొన వలయును.

ఆత్మజిజ్ఞాసా

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

విద్యము: సద్భాగమును గురించిన కాశ్మీరు చర్చ
(గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి.సీ.)

చిన్ననైజు చక్కని గ్రంథము వెల రు. 0-8-0.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము

మద్రాసు 212, మద్రాసు.

యాలము నోటీసు.

ఇందువల్ల యావస్థునికి తెలియచేయడం
మేముంటు:— తిరుతిని శ్రీసుబ్రహ్మణ్యేశ్వరస్వామి
వారి హుండ్డి ఆందినీ బాబత్తు యిరువులనుండు
ఈక్రింద కనుబరచిన బుగారు, వెండి, అకరెంటు
రూపాయలు ఏట్లను కాశ్యేటిగరము యెట్టేటు
గార్డియన్ వారు తిరుతిని దేవస్థానమువద్ద (కొండ
మీద) 1917 వ సంవత్సరం అక్టోబరునెల 5 తేది
మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు బహిరంగమైన
యాలమువేయబోవుచున్నారు. యాలకాలములో
కావలసినవారు హాజరై కోరవచ్చును. యాల
కండిక్షన్లు యాలకాలములో చదివి వినిపించ
బడును. అందుకు సమ్మతించేవారు యాలములో
కోరవచ్చును. 898

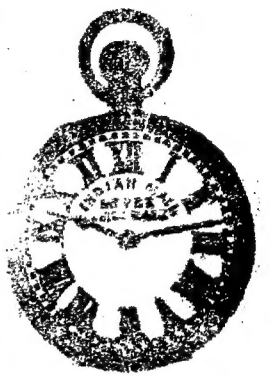
బంగారు.	వెండి.	వెండినాణ్యము.
తులములు 284 $\frac{15}{16}$	15671 $\frac{3}{8}$	86 $\frac{5}{8}$
గార్డియన్ వారి ఆఫీసు, కాశ్యేటిగరం యెట్టేటు, కాశ్యేటిగరం 8-9-17.	W. A. వరదాచార్యులు, గార్డియన్ వారు, తిరుతిని దేవస్థానం-ట్రస్టీ.	

ప్రకటన

బెజనాడ బాలికాపాఠశాలకు 4 వ స్టాండ్డు
క్లాసువరకు నేర్పుటకు ఒక బ్రాహ్మణ శ్రీ కావ
లసియున్నది. జీతము చదువునుబట్టి ఇవ్వబడును.
బెజనాడ } ఎమ్. పాపారావునాయుడు
23-9-17 } 897 ప్రెజిడెంటు.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్.

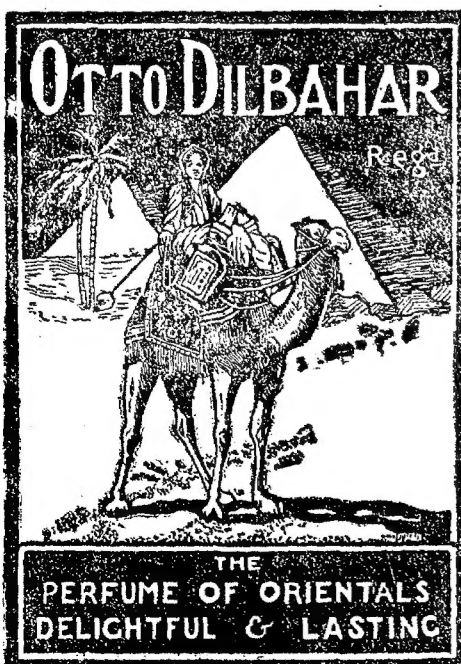
5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ-గలది.
చక్కని గొలుసుతో వెల 3-0-0 పోస్టేజి 0-4-0.
ఇది మార్కెట్ సిద్ధపరుపబడి
నది. కావున నెవరివద్ద నుండదు.
వెల స్వల్పమైనను ఫల మధిక
మని యానభవమున తెలియును.
దృఢమైన సామానులచేత కేయ
బడి డిక్టేటర్స్ ఆఫ్ గ్లాసు
డూము కలిగియుండుచుచే చాల
కాలము నిలువక శ్చిష్టికరముగ
పనిచేయును. గడియారము వెట్టివై
'ఇండియన్ మెయిల్' అను పే
రుండును. వెట్టిలోపల గ్యారంటీ
(586) ప్రతి మతికించి యుండును.
ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుడూము లేనిది వెల రు 2-8-0
చిరునామా:— సుపీరియరు వాచ్ కంపెని,
పోట్టబాత్సు నెం 167 మద్రాసు.

స్వధర్మ నిధనం శ్రేయః. స్వధర్మ నిధనం శ్రేయః.
మంచి సమయము! సదాచారము సగము వెల!!
(సాంధ్ర తాత్పర్యము) 878
ఈ గ్రంథము శ్రుతి స్మృత్యాయుక్తేహాది గ్రంథ
సహాయమువలన సంగ్రహింపబడినది. ఈ గ్రంథమును తేప్పక
ప్రతివాగునగ్రహించి దీనిలోని విషయములను సాధనముగ
గాంచి ఆచరించి సదాచారశిల్పరై దీర్ఘాయు రావోగ్యదుల
జెందుదురని నమ్ముచున్నాము. అసలు వెల రూ 2-0-0 లు.
ఈ నెలలోగా కొనువారికి రూ 1-0-0 కే ఇయ్యబడును.
టపాలా చార్జి వేరు. ఈ గ్రంథములు దొరకు ఫలము:—
చాంపియన్ అందు కంపెని, గుంటూరు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసు దీపములు -
బొమ్మల కాళ్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము.
క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అందు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

మిక్కిలి మనోహరమును సువాసన 126
(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)
ఇప్పటికాలపు రుచి కనుపగున, పాటిలేని మనోజ్ఞమగు మువాసనగలది.
ఆల్కాహోలుగాని, రాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము
చేయబడిన శేవల పుష్పసారము.
నీ తువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు
సువాసన ని స్ఫులవరించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
చిన్ననైజు (ఆర్ డ్రాం) సీసా 1-3 రు 0-8-0
మధ్యరకము నైజు 1-1 డ్రాం " " 0-12-0
వేరొకనైజు 2 " " " 1-4-0
వెద్దనైజు 4 " లేక $\frac{1}{2}$ బెన్సన్ " " 2-0-0
వి.పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసాపులోను దొరకును. దీనికి
ఆనేకమగు నకలు నెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైక
న, కార్డుపైను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పఠింపుడు. ఈ ఆటో
దిల్బహారుయొక్క సులక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువవారికి
ప్రాసినచో అణాకిచ్చుటగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

సోల్ వజంట్లు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జమ్మూమసీదు బొంబాయి.

రిజిస్టర్డ్ తామ్ర మైనము [రిజిస్టర్డ్
ఇది రాగివలన
తయారు కాబడ
లేదని రుజువు
పచ్చగల సమర్థ
లకు 100-0-0 లు
యినాం
గుణ మియ్య
ని యడల
మీరు చెల్లిం
చిన సామ్య
నిగి యిచ్చి
జేసెదము.
అన్ని చర్మరోగములకు, మచ్చలకు, పొడలకు సిద్ధమధము.
ఇది యెట్టి కఠినమేహవ్యాధుల నయినను ఆతి ఖాళీము నయ
నను శీర్షించి ముచివ్యాధుల నెరువకు చా: నమనాం రామ
బాణమునలె ఇండియన్ యాంత్రికములగా జేయును.
1 రకం 100 మాత్రలు 10 0-0 2 రకం 100 మాత్రలు 4-0-0
సము బుద్ధున్న ఇవ్వబడును (178)
యస్ వి. యస్. రాజు అందు సన్న
27, ఎలిఫెంటు గేటువీధి, సామాకూరు పేట, మద్రాసు.
ప్రాంగి:—లక్ష్మీనరసాపురం అనంతప్రసాద్, గోదావరిజిల్లా.

బీసెంటును గారికి

గౌరవీలైన నందు సమస్తంబు బడిన
స్వాగతంబు నామము.

అడయార్ పుస్తకాలయ పండితులగు పలాహార్
రామనాథాశ్రమి గారిచే వ్రాయబడిన.

* * * * *

శ్రీమద్భాగవత వర్ణరత్నానిధి బద్ధాదరా నిత్యకే॥
క్షేత్రం సార్వభౌమ విభూయ జరయా వ్యాప్తాపి నేత్రస్యకాం
యా నప్రాయయతి స్వకీయవిరహాక్షాంతా విసంహంబికా
తస్యైస్వాగతం పుష్పహస్తాభిరతా సర్వేషాం బ్రూహుపే
పుష్పాంబూరైః వర్ణమేతదనంబంజ్ఞాత్వాసమే త్యాదరాత్
దివ్యంజ్ఞాన మప్రిపదాన మహితా మాతేవ యా పాతి
నః ఆద్యత్యై సుఖమాగతా స్మరవనప్రాప్తా త్రవనాపాదయః
దీప్తాయుష్యనగోగతాంచ ధజతాం శ్రీమద్వి సంతాంబికా.

* * * * *

జయతు జయతు హోయార్ నిత్యమ వ్యాజసిన్ధం
జయతు జయతు నిత్యం శ్రీ వసంతాంబికానా
జయతు జయతు నిత్యం భారతం వర్ణమేతత్
జయతు జయతు యుక్తే జాత్యంతరక్రమర్తి.

* * * * *

ధర్మసంస్థాపనాధిభూతాకమున నవతరించు కరు
ణాసాగరుడను సర్వైశ్వర్య భరితుడును దేవదేవుడును జగ
దీశ్వరుడు నునకు సర్వభూమల నొసగుగాత! ఆగతికులును ని
రంతరము నిజహంకమల ధ్యాన పరాయణులును సాంద్రపు
లను రక్షించిన గోపాల చూడామణిమనల నిరంతరమును కా
పాడుచున్నాడు.

* * * * *

ధర్మతత్వ రక్షణమునందు నిత్యమును బద్ధానురాగము
గలిగినట్టియు వాక్యకృతుననండియు సర్వవిధములగు బాధల
నుండి విముక్తయై నిరంతరమును ప్రజానాయకయై వియోగ
సంతాపితలగు నెల్లరకు నానందమును కలిగించుచున్న ఆనిబి
సెంటునుగారి సందర్శనమున నానందాంబుధి నోలలాడుచు
మహాశయ యగు బీసెంటును స్వాగత మొసంగుచున్నాము.

* * * * *

నిరంతరమును ధృఢతను బడయు నిశ్చయముతో
హోయార్లు వర్ణిల్లుగాక. నిరంతర సంపూజితయగు బీసెం
టునుగారు కర్ణిలైదుగాక. ఈ భారతవర్షము నిరంతరము
సభివృద్ధి మొందుగాక. ఈ మహాసంగ్రామమున జాజ్ఞిసార్వ
భౌములు విజయం లగుదురుగాక.

రాజగోపాలాచారి దంపతుల తోటవిందు.

నిన్నటిదినమున సాయంకాలము 5-30 గంటలకు, కిల్పా
కులోని వెక్కువర్ష భవనమున బీసెంటును వాడియా,
అరండేలు గాల్గవు, రాజగోపాలాచారిగారు సత్సమేతముగ
మొకతోటవిందు గావించిరి. భవనమున తోటయను మిగుల
రమణీయుగ నలంకరింపబడినది. ఆచ్చట బీసెంటునుగారిని
సత్కరించుటకు వేయబడిన పందిలి పుష్పములు మున్నగు
వానితో నలంకృతమై మిక్కిలి నేత్రప్రసన్నుగ నుండెను. ఈ
సభకు అన్ని తెగల వాగునా, బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణే
తరులు, పార్సీలు, మహమ్మదీయులు కలసి సుమారు అయిదు
వందలమంది విచ్చేసిరి. కనీసము రెండువందలమంది భారతాం
గనలు సభ నలంకరించియుండిరి. భవనద్వారమునుండి సభావేదిక
కునును బాలభటులు తొడులుతీర్చి నిలుచుండియుండిరి. సభా
స్థలమునకు ముందుగ బ్రాహ్మణులు వేదాధ్యయనముచేయుచు
కూర్చుండిరి. ఆచ్చట మరళిగానము, శ్రవణానందము గావించు
చెను. ప్రేక్షకులందఱును పుష్పమాలాలంకృతులు గావించు
బడిరి. నియమిత సమయమునకు బ్యాంకు సన్నాయివాద్య
ములు చెలంగుచుండ, బ్రాహ్మణులు వేదపఠత్రముల జపించు
చును ముందునడచుచుండ బీసెంటునుగారు తమ సహచరు
లతో సభావేదిక నధివసించిరి. అప్పుడు బ్రాహ్మణులచే
నామెకు పూర్ణంభము (రజితపాత్రము) ఒసంగబడినది. పిమ్మట భారతాంగనలు నేర్పేర వచ్చి బీసెం
టును, వాడియా, అరండేలుగాల్గవు పుష్పములతో
బూజించిరి. ఆ సమయమున వారిపై పుష్ప వర్షము
కురియుచున్నట్లుతోచినది. తరువాత, బీసెంటును
ప్రభృతులకు బాలభటులతోడను, రాజగోపాలాచారి
దంపతులతోడను, యి క కొందరు ప్రముఖులతోడను
భాయాపటము తీయబడినది.

అటు పిమ్మట, సభ్యులకు అల్పాహార విం దొసంగ
బడినది. తరువాత బీసెంటును వాడియా అరండేలుగాల్గవు
అంగభాషయందు రాజగోపాలాచారిగా రొకటియు పరకు
వాకము హోమరూలు సమతి వారొకటియు, స్వాగత
పత్రముల నర్పించిరి. తరువాత 22 గురు తపాలాఫీసు బంట్రో
తులు బీసెంటును ప్రభృతులకు గులాబి పుష్పహారముల
సమర్పించిరి. పిమ్మట, తెలుగు, మలయాళము, మరాఠీ,
సంస్కృత ద్రవిడ భాషలలో శ్రీలు స్వాగత పత్రములను
బీసెంటును ప్రభృతుల కొసంగిరి. పిమ్మట రాజగోపాలా
చారిగా రాస్వాగత పత్రములను రజితపేటికయం దమర్చి
బీసెంటునుగారికి సమర్పించిరి.

తరువాత, బీసెంటునుగారు, సభ్యులు వందేమాతర
ధ్యానముల చేయుచుండ, లేచి యొక గంభీరవన్యాసము
మొసంగిరి.

ఉపవాసము.

“మీరు మాయెడల చూపిన అవ్యాజప్రేమ కర్మ తనందు
నట్లు మేమిదివర కెట్టి కార్యమునుచేయక పోవుటచే యిటు
మాన్యుండుటకు మాకు మిగుల సిగ్గుచున్నది కాని, మేము
మీరు తిరిగి మాప్రేమ నొసంగుటయందు మీకును మాకును
అన్యోన్య సమ్మేళనము కలుగుననియు, అందుచే ముందురా
నున్న యాందోళనమున కది మిగుల నుపకారకమగు ననియు
తలచిన నాకు సంతోషమగుచున్నది. నిజమగు జాతీయతా
నిర్మాణమునకు మతమే ముఖ్యధారము. హిందూదేశమున
గొప్పచతుర్ముఖియు కూడి జాతీనిర్మాణమునకు తోడ్పడినది.
హిందూమతము పురాతన జాతీయలక్షణముల దెలుపుచున్నది;
జాధనమతము జాతీయ పారిశుధ్యమును బోధింపుచున్నది;
ఇస్లాము ప్రజాస్వామ్యాభిప్రాయములను చాటుచున్నది. మరి,
సిక్కులు మున్నగువారల ధైర్యసాహసములు మన భారతజాతి
కంతకును గల సులక్షణములను పరిపూర్ణము గావింపుచున్నవి.
పాశ్చాత్య నాగరకమునకు ఇంగ్లాండు దేశమును, ప్రాక్షే
నాగరకమునకు భారతదేశమును ప్రాతినిధ్యమంది
సమ్మేళనమైన యెడల మానవాభ్యుదయము సుసాధ్య
మగును. కాని స్వాతంత్ర్యము లేనిదే భారతదేశ మేమియు
చేయజాలదు. ఈ స్వాతంత్ర్యము భారతదేశమునకు చేకూరు
వరకును కృషి సల్పటకు మీరును మేమును కంఠము గట్టు
కొంటిమి. జాతీయ మహాసభ, ముస్లిము సమితులు కలకత్తా
నగరమున సమావేశమగుటకు బూర్వము, దేశీయులందఱును
స్వాతంత్ర్యాభిలాషు లగునటుల మనము కృషి సలుపవలెను.

ఇచ్చట సమావేశమైన వనితారత్నముల సహాయముననే
మనకు స్వాతంత్ర్యము చేకూరగలదు. భారతాంగన లేవిషయ
మున పనిచేసినను వారియత్నములు సఫలము లగుచునే యుం
డెను. బంధకవ్రాత నిర్మూలమునకు గాంధీసతిగారు మున్నగు
వారుచేసిన సహాయమపారము. స్వపరిపాలనా లభికి భారత
శ్రీరత్నములే తోడ్పడవలెను. స్వాతంత్ర్యము సుసాధ్య
మగునటుల తమభర్తలు ధయ్యముతో వర్తించునటుల ప్రో
త్సాహ మొసంగుటకు శ్రీలే ముఖ్యులు.
హిందువులు తమ శ్రీలను శక్తి స్వరూ
పములని తలంచుచుందురు. ఆశక్తి మూలముననే భారత
దేశ విజయము చేకూరగలదు. మేము మాటల మూలకముగ
వ్యక్తపరుపరాని విషయములను, మేము కార్యాచరణ రూపక
ముగ చూప తలండుకొంటి మని నాసహచరుల పక్షమునను,
నాపక్షమునను నేను నుడువుచున్నానని అమ్మగారు నుడివిరి.

వందేమాతర ధ్యానములతో సభ ముగిసెను.

ఈనెల 22 వ తేదీని సాయంకాలము నరసన్నపేట
బోర్డు హిందూబాలికా పాఠశాల విద్యార్థినులకు బహుమతుల
నొసగుటకు సభజరిగినది. సబురిజస్ట్రాస్ కోట శేషగిరిరావు
పంతులు బి. ఎ. గారధ్యక్షత వహించిరి. దైవప్రార్థనతో
సభ ఆరంభించిరి. పిమ్మట మొకబాలికామణిచే “పతివ్రతా
మాహాత్యము” అనువ్యాసము చదువబడినది. పిమ్మట “విద్యావతి
పరిణయ”మను నాటకంబును “సావిత్రి సత్యవంతము” నందలి
మాడవ అంకమును బాలికలచే బాగుగ ప్రదర్శింపబడినది.
బాలికలచే పలువిధములగు జడకోలాటము చేయించబడినది.
అభ్యర్థులు శ్రీవిద్యను గూర్చి ధారాళముగాను హృదయ
రంజకముగాను ఉపన్యసించి నాటకములలో పాత్రలను ధరించిన
బాలికలకు తాము స్వయముగా నవలగ్రంథముల బహుమతు
లిచ్చెదమని వాగ్దానముచేసిరి. సభముగింపుచేయుటకు ముందు
రాజభక్తి కీర్తనలను బాలికలుపాడిరి. (ఒక విలేఖరి)

నిర్బంధితులగు మస్లిము నాయకులు

నిర్బంధితులగు మస్లిము నాయకులను విడుదల గావించు
పవతెనని ప్రభుత్వమువారిని కోరుటకై చెన్నపురిలోని మహా
మృదీయు లందఱును లాల్ బాల్ లో మొకసభ గావించిరి. సభ
కనేకులు హిందూప్రముఖులు విచ్చేసిరి. సభ ప్రారంభమైన
కొన్ని నిమిషములకు బీసెంటును, వాడియాగాల్గవు సభకు
విచ్చేయగా, సభ్యులు లేచి నిలువబడి వారిని గౌరవించిరి.

ఖాను బహదరు ఖుద్దూష్ బాషాసాహేబుగారు రగ్రా
సనాధి పత్రము వహించిరి. వీరు బీసెంటును ప్రభృతులను
నిర్బంధ విముక్తులను గావించినందులకు ప్రభుత్వము వారికి
మహమ్మదీయులు కృతజ్ఞులనియు, ఈ విధముగనే నిర్బంధితు
లైన మహమ్మదీయు నాయకుల నింకను విడుదలజేయక పోవు
టచే మహమ్మదీయు లందరికిని ఆకాభంగము కలుగు చున్న
దనియు చెప్పిరి.

నిర్బంధితులగు మహమ్మదీయు నాయకులను ప్రభుత్వ
ము వారు విడుదల గావించవలెనను తీర్మానమును మో
యాకూలు హుస్సేనుగారు రుపపాదించిరి. మహమ్మదాల్ గారి
స్వార్థత్యాగము, శేఖర్ క్తి మున్నగునవి మహమ్మదీయు లం
దరి పొగడ్డల నందినవనియు, వీరిని నిర్బంధించుట కెట్టి కారణ
ములను ప్రభుత్వమువారు చూపక పోవుటచే యిది యేకారణ
ములు గానోపుననియు తోచుచున్నదని వీరు నుడివిరి. వీరిని
విడుదల చేయకపోవుటచే మహమ్మదీయు లందఱును ప్రభు
త్వము వారిచే నగౌరవ పరుపబడినట్లు తలంచుచున్నారు.
మాడు వత్సరములనుండి ప్రభుత్వము వారియెడల మనము రాజ
భక్తిని జూపుచున్నాము. కాని యిందులకు తగినటుల ప్రభు
త్వమువారు వర్తించుచున్నారా? నిర్బంధితులను విడుదల చే
యుదనుక దేశమున శాంతిమంతమగు పరిస్థితు లుండజాలనని
వీరు నుడివిరి.

మోల్వీజియో యుండిన అహమ్మదుగారు దీనిని బల
పరచుచు ప్రభుత్వమువారు నిజముగా న్యాయశీలులైనయెడల,
నిర్బంధితులైన మహమ్మదీయు నాయకులను విడుదలజేయుచు
రని చెప్పిరి. ఖానుబహదరు గులాము మహమ్మదు మహాగీరు
గారు మాడు వత్సరములవరకు నిర్బంధవాసముల విధించుట
అన్యాయమని చెప్పిరి. లాడు గోవిందదాసుగారు హిందూ
మహమ్మదీయు సమ్మేళన మిదివరకు లేకపోవుటయే యందు
లకు కారణమని నుడివిరి. నల్లేశుగారు మహమ్మదాల్ గారి
శక్తిసామర్థ్యములను, సుస్వభావములను, యుగ్గడించిరి.

బీసెంటును ప్రభృతులను నిర్బంధ విముక్తుల గావించి
నందులకు రాజప్రతినిధిగారికిని, ఇండియా కార్యదర్శిగారికిని
వందనముల దెలుపు రెండవ తీర్మానమును మోలావా అబ్దుల్
మజీదు వారుగా రుపపాదించి, ఉర్దూభాషలో నుపన్యసించిరి.
చంద్రశేఖర అయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

రాబోవు అఖిలభారతీయ మస్లిముసమితి సమావేశము
నకు మహమ్మదాల్ గారిని అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనవలయు
ననెడి తీర్మానమును ఖానుబహదరు సప్తరు హుస్సేను గా
రుపపాదించిరి. మాంటాగ్యుగారి రాకకు పూర్వము జరుగు
మస్లిము సమావేశమున చర్చింపబడు ముఖ్యవిషయములకు వీరి
అభ్యర్థిత అవసరమని చెప్పిరి.

మోల్వీఅబ్దుల్ మాజీపహరాగా రీ తీర్మానమును బల
పరచిరి. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు మహమ్మదాల్ గా
రు మస్లిముసమితి అధ్యక్షులుగ నుండవలెనని చెప్పిరి.

“నూయారా” పత్రికా సంపాదకు లగు గులాము
హుస్సేనుగారి మరణమునకు తమ విచారమును దెలుపుచు
ఖానుబహదరు గులాము బహదరుగారు రొక తీర్మానము
నుపపాదించిరి. సుల్తాను మొహిదీను సాహేబుగారు దీనిని బల
పరచిరి. పి. కే. తెలంగాంగారు గులాము హుస్సేనుగారి సుగు
ణములను, వారి ఉదారస్వభావములను పేర్కొనుచు యుప
న్యసించిరి.

బెజవాడ డివిజనల్ కాంగ్రెసు కమిటీ సంచార కార్య
దర్శి శ్రీ॥ ఉప్పలూరి వెంకట సుబ్బారావుగారు మా గ్రామ
ములో గ్రామసంఘముల ఉపయోగమును గురించియు ప్రత్యే
కాంగ్రెస్ రాష్ట్రకళ్యేత గూర్చియు (Lucknow) లో జరిగిన
అఖిలభారతీయ మహమ్మదీయ సంఘమువారును దేశీయ
హిందూ మహాజన సభవారును, పరిపాలనలో కానలేనని
కోరిన మార్పులను గురించియు, తెలుగు భాషలో ఉపన్య
సించినందున ఈ గ్రామములో (నూజివీడు తాలూకా) పెనమ
లూరు గ్రామములో 58 గురు సభ్యులతో గ్రామసంఘము
యేర్పరుపబడినది. (ఒక విలేఖరి)

సామ్రాజ్యశాసన సభ.

నవంబరు 25 వ తేదీన శాసనసభ యాధిపత్యము క్రింద సమావేశమయ్యెను.

ఇనుపదారులు

కంట్రాక్టు మేజరు ప్రకారము ఇ. వి. యనుపదారి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారికి నోటీసు నివృత్తి దొరతనము వారు ప్రార్థితులను తీర్మానమును సర్ ఇబ్రహీము రహిమదల్లా గారు ప్రతిపాదించుచు నిట్లు ప్రసంగింప వొడంగిరి. ఇనుపదారుల యాజమాన్యము దొరతనమువారి పరమపతేక కంపెనీల పరమన నందవలయునా యనుసమస్య చర్చిత మగునట్లునంప వైతి తీర్మాన ముపాదించబడెను. ఇ. వి. కంపెనీ వారి కంట్రాక్టు 1918 సం॥ ముతో సంధియగును. ఈ యినుపదారి యాధిపత్యమును తమవశ మొనరించుకొన దొరతనము వారు ద్వేషించి యుండిరేని ఈ సంవత్సరమున నే కంపెనీవారికి నోటీసు యివ్వవలసియున్నది. దొరతనమువారి యనుపదారిని పడిపింప బూనకొనవలయునని తీర్మానభాగ మొంది నూచించుచున్నది. కాని ఈవిషయమును తీర్మానింప చాల నవకాశమున్నది. గనుక యింగునగూర్చి వేరొకసారి ప్రశ్న యొనర్చబడును. సభవారి తో నాలోచింపవలెనని దొరతనమువారి విషయమును పరిష్కరింపరని తలచుచుంటిని.

సర్ జూస్టిస్ బాల్ గారు.

ఇ. వి. యనుపదారి ముందెవరి యాజమాన్యముక్రింద నున్నను, కంపెనీవారికి నోటీసు పంపుట యావశ్యకమై యున్నది. ఈ సంవత్సరమున నే నోటీసు సంపదించి యున్నట్లు ఇండియా కార్యదర్శి దొరతనమువారికి తెలియపరచియుండెను.

గౌ॥ జిన్నా గారు.

ఇనుపదారుల శాసనమెట్లును జరుగుచున్నదియో విచారించి, త్వరలో నూచనము లొనర్చునట్లుక మిక్సెడు కమిటీ నేర్పరుప సభవారు ప్రార్థించుచుండెదను తీర్మానమును జిన్నా గారు పాదించిరి. 1890 వ శాసనమునకు పూర్వమున, 1878 వ సం॥ న నోటియను 1888 వ సం॥ న నోటియను రెండు శాసనము లింగ్లాండులో సెనెర్వబడియుండెను. 1873 వ సం॥ న నోనర్వబడిన శాసనము 1888 సం॥ పు శాసనము న నుసరించి యుండక, ప్రాత శాసనము ననుసరించి యుండెను. ఈ యంశమును గూర్చి యనుపదారులకు సంబంధించిన సభ్యుడు సమాధానము నిచ్చునని తలచుచున్నాను. భారతి వర్షమునందలి యనుపదారులను సుసీరియగు పునాది వై నాధార పరువలసిన కాలము సమాపించెను. గనుక స్థిరమగు యనుపదారి కమిషను సంఘము నొక దాని నేర్పరుప నగునని జిన్నా గారు నూచించిరి.

గౌ॥ టి. రాబర్ట్సు గారు

ఇనుపదారి శాసనములో వివరింప బడిన రెయిల్వే కమిషను చాల చిక్కులతో గూడుకొని, వివిధముగ నదగుటచే అట్టికమిషను యిదివరలో చాలాసార్లు పర్యాయములకొనలేదని చెప్పుదు రాబర్ట్సు గారు ఆంగ్ల యనుపదారి శాసనమునండి కొన్ని వివరములను సభిలో చదివివినిపించి, ఆంగ్లేయులవిధానమును ఇండియా యనుపదారుల శాసనముతోడబోల్చుచు, ఫిర్యాది వైననే వ్యయము సంభయ మొప్పు క్లాజును ఖండించిరి. ఆంగ్ల శాసనమున నీవిషయమున నే నొక యే గ్నాటు కలదు. ఆంగ్ల శాసనోక్త కమిషను అందర యంగుబాటులో నుండుట యే గాక మిక్సెడుకు ప్రవేశములన్నిటియందును సమావేశమగుటకు వీలుగనున్నది. గనుక నిట్టి కమిషను నేర్పరుచుట సమంజసము. ఇనుపదారుల యందు నిండియా దొరతనమువారి కివిశేషమగు నిధికారము లేదు. శాసనముల మూలమున సభి కారముల సంపాదించుకొన మీరు నుత్సాహపరులము. వర్తకము, ప్రయాణికులు మున్నగు పెక్కింద్రు ఫిర్యాదులు చేసికొందురు. ఈ ఫిర్యాదులన్నియు కమిషనువారు విచారింపవచ్చును. వర్తమానమున యనుపదారుల ప్రమాదములను వైల్వేవారును పోలీసువారున కలసి విచారించుచున్నారు. ఈ విధానము చాల నసంతృప్తికరము. ప్రమాదములను విచారించు నిమిత్తము అనధికారసభ్యులుగల పంచాయతీల నేర్పరుచుట యుక్తము. అనిచెప్పుచు రాబర్ట్సు గారు ఇనుపదారి పనివాండ్ర యొక్క డేముముల వారయటకు కొన్ని నూచనములొనర్చిరి. జి. వి. పి. యనుపదారిలో నిటీవల సంభవించిన సమ్మెకట్టు విల్లింగుడను ప్రభువు జోక్యము కలుగజేసికొనిన గాని పరిష్కారమైనది గారు. సమ్మెకట్టుయందు యాజమానులకును పనివాండ్రకును

సఖ్యమునుగూర్చి ప్రత్యేక సంఘముల నేర్పాటుచేయవలెను. ఇట్టిసంఘము ఇ. వి. యనుపదారి సమ్మెకట్టులో విశేషముగ లాభకారియై, సఖ్యమును గూర్చియుండెను. ఆంగ్ల శాసనము 31-వ కేక్ వను ప్రకారము ఫిర్యాదులను వర్తకసంఘము వారికిబంపుట కవకాశమున్నది. ఇంగ్లాండులోనలేనే యిచట గూడ ఫిర్యాదుల నాలింప ప్రత్యేకపు టధికారవర్గము నేర్పాటు చేయవలెను. ఈ సంఘమువారు విచారణల జరపి, నిర్ణయములను యనుదారి బోర్డుకు పంపుదురు. బోర్డువారు నియమిత కాలములయందు తమ నిర్ణయములను సామ్రాజ్య శాసనసభ కనుపుదురు. ఇనుపదారి శాసనమును సవరింప నీవైతి వివరింపబడిన కారణములు గాక ఇరిగొన్ని హేతువులు గూడకలవు ఈ ప్రశ్న లన్నిటిని చర్చింప సొక చిన్న సంఘము నేర్పాటు చేయవలెను. సంఘమున దొరతనమువారియు యనుపదారులయు సభ్యులుగాక, ప్రజల తరపున సొక సభ్యులును, వర్తకసంఘముల తరపున నొక సభ్యుడను ఉండవలయునని రాబర్ట్సు గారు చెప్పిరి.

సంఘము నేర్పరుప వర్తమానమున నవకాశములేదు. సభ్యులు చెప్పిన యంశములన్నిటి తోడ నేనేతీర్థంబు చున్నాను. యధానంతరమున నీవిషయ గొనినచ్చిన యెడల శిష్టతో పరిశీలంపబడును. శాసనములో చాలభాగము పాఠభాషికవిషయమై యున్నది. వర్తమానమున యనుపదారివ్యవహార నిపుణులు కార్యభారమున ముగియున్నారు. ఇనుపదారులలోని నిపుణులగు నుద్యోగులు పలువురు యుద్ధకార్యముల యందున్నారు. గనుక ప్రత్యేకపుదర్యాప్తు చేబూనవీలులేదుగాని అత్యవసరముగ పరిష్కరింపవలసిన చిక్కులున్న యెడల విచారణజరుపుదును. సమ్మెకట్టులొక్క యనుపదారి కార్మికులయందే గాక లోకవందలెడలను సామాన్యమై యున్నది. ఆంగ్ల యనుపదారిశాసనమున సమ్మెకట్టులను గూర్చి ప్రత్యేకపు నిబంధనము లొనర్పబడి యుండలేదని సర్ జూస్టి బాల్ గుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చు సమ్మెకట్టులలో నియతకాలవారికిని సఖ్యమును గూర్చి నేర్పడిన శాసనమును గూర్చి ముచ్చటింప వొడగిరి. యుద్ధ సమయము గాన ప్రస్తుతమున ప్రతిపాదనల గోరికల తీర్పుజాలకున్నను, యధానంతరమున తీర్మాన విషయము సానుభూతితో విమర్శింపబడునని బాల్ గుగారు వాదన మొనరించిరి.

జిన్నా గారు.

ఇనుపదారుల సభ్యులు సానుభూతిని నూచించెనుగాని యాతనివాదము బలముగ నుండుటలేదు. దొరతనమువారివిషయమున చాల నాలసించిరి. కార్మికులస్థితిగతుల వారయును, వాగలను గాపాకుట ప్రాముఖ్యము. సర్ జూస్టి బాల్ గుగారి ప్రసంగమునుబట్టి చూడ నోట్ల దిసిగొనిన ప్రయోజన మినుచుంతయు నుండదు గాన తీర్మానమును రద్దచేసికొనుచున్నానని గౌ॥లగు జిన్నా గారు చెప్పిరి.

సెంట్రలు రిక్రూటింగు బోర్డు.

అనంతరమున జిన్నా గారు సెంట్రలు రిక్రూటింగు బోర్డులో హిందూదేశముపట్ల అధనపక్షమున కేరువురు భారతీయ ప్రతినిధు లుండవలయునను నొక తీర్మానమును ప్రవేశ పెట్టిరి. రిక్రూటింగు బోర్డులో అనధికారు లెవ్వరును లేరు. కనుక కనీస మిరువు రనధికారుల వైన సభ్యులుగ తేర్చిన యెడల భారతీయులు పలువురు వైస్యములయందు చేర నవకాశమున్నది.

బోర్డున కభ్యర్థులకు సర్ విల్లియము మేయరు గారు దొరతనమువారి పక్షముగ ప్రసంగింప వొడగిరి. మిలిటరీ కాఫు వారినుండి వైసికావశ్యకతలను బోర్డువారు గమనించి అయావాంఛల దీర్చుభారమును వివిధరాష్ట్రమువై మోపుదురు. వైసికుల జేర్చుటకు సంబంధించిన యావత్తువ్యాపారమును గాష్ట్రీయసంఘములే చూచుచున్నవి. రాష్ట్రీయ సంఘములకుందనధికారసభ్యు లున్నారు. రాష్ట్రీయసంఘములయందుండే అనధికారసభ్యుల నేనను దొరతనమువారు హద్దించియున్నారు. వీరియందు విశ్వాసముండకపోవుటచే వీరలను సెంట్రలు బోర్డు నకు నియోగించుట లేదని తలంప గూడదు. దొరతనమువారికి వీరి సామర్థ్యమునందు నమ్మక ముండకపోలేదు. కాని సెంట్రలు బోర్డువారి విధ్యుక్త ధర్మములు రాష్ట్రీయములకునైనా వాంఛలకును సహకారము గలిగించుట మాత్రమే యగుటచేత నా బోర్డునందు అనధికార సభ్యుల నేమింపక, దొరతనపు టుద్యోగులు కొందరును, స్వదేశ సంస్థానాధీశుల పక్షమున నిరువురు సంస్థానాధీశులు ఉన్నారని సర్ విల్లియము మేయరు గారు చెప్పిరి.

మేయరు గారు సాగిన సమాదానము భారతీయులకు సంతృప్తికరముగ నుండదు. సెంట్రలు రిక్రూటింగు బోర్డున స్వదేశ సంస్థానాధీశులు కొందరుండుట ప్రజల కాక్షేపణ కారణము గాదుగాని యుద్ధమును తీవ్రముగ సాగించునన్ని కార్యములయందును భారతీయులకు ప్రవేశముండవలయును. కనుక విషయమును మరల నాలోచింపవలసియున్నదని పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు నుడిగిన యనంతరమున జిన్నా గారు ప్రసంగించిరి. మేయరు గారి వాదము విశ్వాససాత్రము గాకయున్నది. సెంట్రలు రిక్రూటింగుబోర్డు ద్వారా అన్ని తెగలవారి సహకారమును పొంగుటయే దొరతనమువారి యుద్దేశము గనుక ఆ బోర్డున భారతీయులకు ప్రాతినిధ్య ముండవలయును.

అనంతరమున తీర్మానమువై వోల్టు తీసికొనబడెను. 18-గ తీర్మాన పక్షమునను రిజి వ్యుతిరేకముగను వోల్టు నిచ్చిరి. కానిక రాజావారు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ వోటునిచ్చిరి. సర్ నుందరసింగు మా జతీయ్య, కృష్ణా సాహెగాడ్లు తాట ధ్యమును వహించిరి.

యుద్ధానంతర సంస్కరణము.

యుద్ధానంతర సంస్కరణ ప్రణాళిక పరిష్కారమగు వరకు స్థానిక స్వపరిపాలనము ప్రారంభవిద్యల సంబంధించిన శాసనముల కిండియా దొరతనమువారి మోదించుకుటకు ప్రార్థితులు. ఇదివరలో నిట్టి శాసనములు ఇండియాదొరతనము వారి యామోదమును పొందియుండినయెడల వారి నలులు జరుపకుండుటకై దొరతనమువారు రాష్ట్రీయసాలక వర్గములను కోరనగునను తీర్మానమును బి. ఎన్ శర్మగారు ప్రతిపాదించిరి. తీర్మాన సూచిక విషయ మంగీకరింపబడిన యెడల దొరతనమువారికి కార్యభారము కొంతవరకు తగ్గి, యుద్ధ విషయమున పనిచేయవారికి మరింత యవకాశము కలుగును. వైరెండు విషయములును యుద్ధానంతర సంస్కరణము తోడ నక్సంతియగు సంబంధము గలిగి యున్నవి గాన యుద్ధానంతర సంస్కరణ సంబంధమున వీరిని మరల పరిశీలంపవలసి యుండును. యుద్ధము ముగిసిన పదప స్థానిక స్వపరిపాలనము ప్రారంభవిద్యము గూర్చి విచారణ జరుపవలయును. అంతదనుక నీ సమస్యలను బయటికి దియరాదు. ప్రభువును రాష్ట్రీయ అధికములను పరిశీలంపవలయును. అనంతరమున గాని ప్రారంభవిద్య మున్నగు సమస్యలను చర్చింప నవకాశములేదు.

సర్ శంకరన్నాయకు గారు తీర్మానము సెనరించుచు అందు నూచింపబడిన విషయములకు గూర్చి ఇండియా దొరతనమువారు చాలవరకు శ్రమపడి యున్నారు గాన అవిషయములను విడచి నెట్లుట అసంబంధమని చెప్పిరి. పియ్యట శర్మగారు తమ తీర్మానమును రద్ద పంచుకొనిరి.

భారతీయులు, దేశసంగరక్షక బలము

దేశసంగరక్షకబలమున చేరుటకు ధర్మభాస్తుల సంపుకొను గమవును సెంచ వలసినదను తీర్మానము నుపపాదించుచు శర్మగారిట్లు జెప్పిరి:—భారతీయులకు కమిషను యుద్యోగములు ప్రసాదించబడి సంయతలన ప్రజలలో సర్వామము లుద్భవమయ్యెను. కనుక ధర్మభాస్తులు, పెట్టుకొనుటకు మరి కొంతవరకు అవకాశము సెంగినచో, భారతీయులనుండి యింకను దరభాస్తులు వచ్చుననుట సస్సంశయము. బక్షెముల గూర్చి ఆదర్భావముల విచారింపవలసి యున్నదని శర్మగారు చెప్పిరి.

సేవలలోజేరుటకు దరభాస్తులు ప్రభువును సర్దుముగ వచ్చెను. గాని తుదకు కావలసినంత మంది లభ్యమైరి చెప్పువచ్చును. వైద్యపరిక్షయందు వైస్యసేవా నష్టలని అసేతులు నిరాకరింపబడినను, తరిపుయతున కగర్వియగునంత యంది యుండగలరు. మూనుమాసము వైసవిదప, అవశ్యకమని ముగిరించిన యెడల దొరతనమువారు చితిచుకుచ్య జరుపుదురుగాని ప్రస్తుతపు తీర్మానమునుబట్టి నడచుకొనుట కవకాశముగాని హేతువుగాని కానరాకున్నది. ముందు సంవత్సర మా సమస్యనుగల విమర్శింప బడునని ఇండియా సర్వసేనాని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

శర్మగారు తమ తీర్మానమును రద్దపరచుకొనిరి.

సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల జీతములు

పట్టుక సర్వీసు కమిషనువారి నూచనముల ననుసరించి, సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల జీతములు, వాష్టికములకు సంబంధించిన నిబంధనములలో నెట్టి మార్పులును చేయకుండు దొరతనమువారు ప్రార్థితులను తీర్మానమును శ్రీనివాసశాస్త్రి గారు ప్రవేశ పెట్టుచు, ఇండియా ఇంగ్లాండు దేశముల యందలి సివిలు సర్వీసులను పోల్చి చూచుచు,

రెండిటికిని గల తాగత్యవస్తువును తేటపరచిరి. సింహళము, బ్రెయిలు పెటిల్వంటులలోని సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల జీతములు ఆలవెన్సులు మున్నగువానిని ఇండియాలో వీరి విషయమై వ్యయపడుచున్న ధనమునకు వ్యత్యాసము విశేషముగ నున్నది. గోదాలనుబట్టి జీతముల నిచ్చుటను దీనిచేసి ఉద్యోగకాలమును బట్టి జీతముల నిచ్చుటపైని నెలకొల్పిన చో 11 లక్షల రూపాయ లభికముగ క్యయనగును. సివిలు సర్వీసులోనికి వచ్చుచున్న వారల సామర్థ్యము తగ్గుచుండిన చో, జీతముల హెచ్చు చేయుట న్యాయము. కాని యిటీవల నీ కారణము నియమితమైన యుద్ధోగముల సామర్థ్యలోపమున వెలుపరింపలేదు. మొత్తమునై ప్రతి భారతీయునకును 2½ రూ॥ ఆర్థిక క్షేత్రమున్నది. ఈస్వల్ప మగు నాణ్యతమునుబట్టి, పన్నులధరించు సామర్థ్యము విడితము కాగలదు. వర్తమానునకే ప్రజలపన్నులభారము విశేషమై యున్నదిగను కనిక పన్నుల కృత్రి తేయరాదని శ్రీనివాస కాశ్రిగారు నుడిచిరి. అనంతరమున మాళవ్యగారు కమిషను వారు నూచించినచోప్పున జీతములనియ్య భారతవర్షము సమర్థయను విషయ మాలో చింతపలసిన ప్రధానాంశముని చెప్పెను, రాజప్రతినిధి మున్నగు నుద్యోగుల కొనగజీతమును, సంయుక్త గాస్త్రోద్యమము ఇండ్లాండు జపాను గాస్త్రీయుల కేబిసెట్టు మంత్రులు మున్నగువారిజీతములతో పోల్చిచూచుచు, వైతిగ్యానమును బలపరచిరి.

తీర్మానమును సమర్థించుచు సర్. డి. ఇ. వాచాగారు సివిలియనుల జీతములు టాక్సు పేయరుల ఆర్థికబలమును బట్టి నియామకము గావలయును. ఈప్రశ్నమునంతయు సాంఘిక చర్యల చాలితవడయ్యెను. ఆర్థికసభ్యత్వము మున్నగు నుద్యోగముల నింప ప్రతికాయములు నెలవిరివిగ ప్రకటనము నొన్నారాడు? అట్లనరించినయెడల మాగుంటెల విరువందల రూపాయలకు అమెరికానుండి ఆర్థికకాస్త్రీజ్ఞాని యొకడు సభ్యుడుగ నేర్పడ గలడు. సివిలు సర్వీసు నెన్నిచేసి, స్వల్ప ధనవ్యయముతో గూడిన యధికారివర్గమును వేరొక దాని నేర్పాటు చేయవలసి యున్నది. తీర్మాన ముచితిమై దొరత నము వారామోదింప వలసినదై యున్నదని వాచాగారుచెప్పిరి.

సభ్యుడుగొల్లెగారు కమిషను వారే కారణములవై తమ చూచనముల నొనర్చుముండిరి వివరించిరి సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగులలో అసంతృప్తిజనించెను. దర లభికమైనది. ఉద్యోగుల సామర్థ్యమున లోపము లేనిగాన వారసంపృత్తైత్యముండ నెనుట సహేతుకముగాదు. తాముతీర్మానము నంగీకరింపవల మనిజేయు గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

పిమ్మట వోల్టు తినికొన 17 వ తీర్మానము పక్షము నను 30 మంది తీర్మానము నెదిరించుచు వోల్టుచిచ్చిరి. పిమ్మట సభ బుధవారమునకు విశమింపబడెను.

బుధవారమునాటి చర్య

అఖిలసమావేశము

బుధవార ముదయమున రాజప్రతినిధిగారి యాజమాన్యముక్రింద సభ జరిగెను. బోధనహారాజి మున్నగు ప్రేక్షకుల సంఖ్య యధికమయ్యెను. ప్రధమము, మ్యానిసికల్టేటరు దొరతనమువారి గ్రాంటులను గూర్చి కాసింబజారు మహారాజావారును, ఇండ్రప్రస్థ బాలికాసాతలగుగూర్చి డాక్టరు సుప్ర గారును, ఇండియా క్షణకాసనముక్రింద బంధితు లైనవారి లో ఆత్మహత్య గావించుకొని యొకడును, సహజముగ నొకడును చనిపోయిరా యని మాళవ్యగారు ప్రశ్నల మొనర్చిరి.

మహమ్మదల్లి, మోకదల్లిగార్లు.

మహమ్మదల్లి మోకదల్లిగార్లు గూర్చిన దర్మాస్త్ర పర్యవసానములను వెలువరింతురా యని జిన్నాగారుప్రశ్నించిరి. కఠినభాషను ప్రయోగించుటవలన గాక, వైరుల యెడ పీరు సావధాంతిలో పలిక యుండుటచేత మహమ్మ దీయనాయకులకు ప్రవాసక్షేత్ర విధింపబడె నని సర్ విల్లియము విస్సెంటుగారు చెప్పిరి. పీరల భావములో మార్పు నొంది నట్టిటీవల దర్మాస్త్రులన స్పష్టమయ్యెను. కాని వారిని బంధ విముక్తుల నొనరించుట అసంజనమని దొరతనమువారు తలంపిరి.

దిగుమతియైన బంగారము.

బ్రిటిషు ఇండియాలోనికి దిగుమతియగు బంగారమును దొరతనమువారు వశపరచుకొన నధికార మొసగు బిల్లును సర్ విల్లియము మేయరు గారు ప్రవేశ పెట్టిరి. ఈ కాసనము అవసర మునుబట్టి చేయబడినది. కారణము లిదివరలో విపులముగ

తెలియజేయుటయిచ్చును. ఈ కాసనము ననుసరించి యిదివరలో 50 లక్షల పానులు విలువగల బంగారమును దొరతనము వారువశపరచుకొనిరి. ఇంకను అధికముగ బంగారము వీరి వశము కాగలదు సావరెనసురు 14-8-0 చొ॥నను 7.1921 గ్రాముల ముద్ద బంగారమునకు 1 రూ॥ చొ॥ ధరలు నిర్ణయించుట యందు మాత్రము వైబిల్లు భిన్నముగ నున్నది. కాని లిక్కిన విషయములయందు వ్యత్యస్తము లేదు. ఇదివరలో జరిగిన కొంత్రాప్తులకు భంగకరముగ నుండకుండు నియతమై, 25 వ తేదీ లోపున దిగుమతియగు బంగారమున కీవైకాసనము వర్తింపదు.

సభా నిబంధనములు తాత్కాలికముగ నాపుజేయుటద బిల్లు ఆమోదింపబడెను.

స్వామికాజుకోర్టు శాసనము

రాజధాని స్వామికాజుకోర్టు శాసనము సనగణ బిల్లును విచారింపవలసినదని సర్ విల్లియము విస్సెంటుగారు ప్రతిపా దింప నదియోమోదిత మయ్యెను. సర్ కరింఖాయి గారి బాగొ నెట్సి కాసన సవరణపు బిల్లుగూడ నామోదిత మయ్యెను.

క్రిమినలు ప్రొసియ్యూరుకోర్టు

కోర్టు సవరింపవలసిన దను బిల్లును సర్ విల్లియము విస్సెంటుగారు ప్రవేశపెట్టిరి. 1914 సం॥ న నుండియు సవరింపబడిన కోర్టు అమలులో నున్నది. ప్రజలవిమర్శదోతనము వారికిచేర, వాగొకసంయు నేర్పాటుచేసిరి. సంయువారి చర్యాపర్యవసానములు సభవారి యెదుట బెట్టుబడినవి. కమిటి వారి రిపోర్టు విపులముగనున్నది. కాన విరివిగ ప్రసంగ మొనర్ప వలసిన యగత్యము లేదని విస్సెంటుగారు నుడిచిరి. బిల్లును గజెట్టులో ప్రకటింప ననుమతింపబడెను.

ప్రాస్పెక్టు ఆఫ్ ప్రావర్తి ఆర్టు. ఎమెంతు మెంటు బిల్లువై కమిటివారంపినరిపోర్టు అనంతరమున విచారింప బడెను. తుది రిపోర్టులో నెల్లెట్ట కమిటివారొనర్చిన మార్పునుగూర్చి మాలవ్య గారు ప్రసంగించిరి.

స్థానికపాలకవర్గములు రివ కాజును ఆమోదించినను అన్వాయన వైకొర్టువారంగీకరింపలేదు. కనుక బిల్లు విషయ మున తమకు సంబంధముగ నుండెనని చెప్పుచు డాక్టరు సుప్రగారు గానిని సమర్థించిరి. అనంతరమున బిల్లు ఆమోదిత మయ్యెను.

పిమ్మట రాజప్రతినిధి ప్రసంగించెను. సభ ముగిసెను.

దక్షిణ యిండియా ప్రజాసంఘము.

రాజప్రతినిధిగారికి పంపిన తంతివార్త.

రాజప్రతినిధిగారి ఆంతరింగిక కార్యదర్శిగారికి సిమ్లా:- బ్రాహ్మణ గాత్రాధిపత్యమువలన కలుగు నష్టమును గూర్చి బ్రాహ్మణేతరుల భావములని, ఓ. కందస్వామి శ్రేష్ఠిగారును జన్మిసు ప్రతిక వారును దక్షిణ యిండియా ప్రజాసంఘము వారును వెల్లడించిన విషయములకు ఖండించుచు చెన్నపురి రాజధానిసంఘ మున పేరుగల యొక సంఘమువారు రాజప్రతినిధి గారికి తంతివార్త పంపిరి తెలిసినది. మొదటబహిరంగ సభజనప బద నెంచి అది కొనసాగనంతన గత గురువారమునాడు హోమయూ ఆధారము వైని ఒక తుట్రుసభను జరిపి ఆసభ యందీ సంఘము నేర్పరిచిరి. అంతిః కలహములు కూడవను మిషమీద హోమయూ సభ్యులకు బ్రాహ్మణులు ప్రోత్స హించి ఈ సంఘము నేర్పరిచిరి. గురువారమునా డీ సంఘ మేర్పడినది. శుక్రవారమునాడు దీని యాధారమున శ్రీనివాస కాశ్రిగారు మాటలాడిరి. శనివారమునా డీ సంఘమువారు తంతివార్త పంపిరి.

ఈ రాజధానియందు దున్న స్వతంత్రబ్రాహ్మణేతరులు పలువురు సభ్యులుగా నున్న దక్షిణయిండియా ప్రజాసంఘము వారి పత్రికయగు జన్మిసుపత్రికయందు వ్రాయబడినట్టియు కందసామిసెట్టిగారు నుడివినట్టియు విషయములను మేము నురల ఖండితముగ సమర్థించుచున్నాము. బ్రిటిషువారి పరి కాలనమున గూడ బ్రాహ్మణుడొక్కగుల రాజనీతిజ్ఞుల ఆధి పత్యమువలన బాధ నొందుచున్న బ్రాహ్మణేత రుల భావములనే సెట్టిగారు వెల్లడించిరి. కలసియున్న బ్రాహ్మ ణేతర సంఘమును రెండు సంఘములుగా నీబ్రాహ్మణులు విడవీయ గలుగుటచే బ్రాహ్మణులు తమ లాభము కొరకు బ్రాహ్మణేతరుల కధికమగు నష్టమును కలిగింతు రను భీతి మరింత అధికమైనది. క్రొత్త సంఘమువారు గూడ ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యమును కోరుచు తీర్మానించుటచే వారికి గూడ బ్రాహ్మణులయందు గల అపవత్యము వింత మగు చున్నది. కాశ్రిగారును శర్మగారును గూడ అధికారులు ననధికారులునగు బ్రాహ్మణుల భావములనే తెలుపుచున్నా

రు. వాస్తవముగూడ మాభావములను గ్రహించి సానుభూతిని చూపలేరు. ఇక వారు మాకు ప్రతినిధులగుట కేవలము మిథ్య సామాజ్య కాసన సభయందు బ్రాహ్మణేతరులమకు మాకు ప్రతినిధు లెవ్వరును లేనేలేరు. కాన మాపక్షమున మాటలాడి న కోచిమను గారికి మేము చాల కృతజ్ఞులముగా నున్నాము.

మదగాసుపత్రికలలో ప్రకటింపబడియు ఖండింపబడిన ఈ క్రిందిలేఖనలన చెన్నపురి రాజధానిసంఘము నేర్పరును టకు ముందు మొదటిప్రయత్నముగ కాంగ్రెసు సంస్కరణ విధానముల కంగీకరించినవారి సంకెములను పుచ్చుకొనుటలో బ్రాహ్మణులు పన్నిన పన్నాగములు స్పష్టమగుచున్నవి.

ఉత్తరము

ఈ నెల 10 వ తేదీని మిమత్రికలో బ్రాహ్మణేతర సంఘసభ్యులగువారు హుపురు సంతకములు చేసిన ప్రకటన మునందలి మరతులను చదువుటకు వారు చాల వింతకలిగినది. అందులో సంతకములు చేసినవారిలో నేనొకడను. నన్నుసంత కమును చేయగోరి సి. పి. రామస్వామయ్యగారు దానిని నాయెద్దకు తెచ్చినపు డందు కడపటిభాగమున “ఈవిధానము ననుసరించి ఏర్పరుపబడు కాసనసభలు మున్నగు సంఘ ములందు బ్రాహ్మణేతర సంఘములకు తగిన ప్రాతి నిధ్యముండుటకు కాపుదల చేయువద్దతి” అని వ్రాయ బడియుండెను. పత్రికలలో దానికి బదులుగ దక్షిణఇండి యాలోనున్న వివిధసంఘములకు సరియగు ప్రాతినిధ్యము కలి గింపవలెనను సత్యము నంగీకరింపవద్దతిని” అని ప్రకటింప బడినది. ఈమాపువలన కలుగుఫలితమునుగూర్చి నేను చర్చిం పగోరను. కాని తనసంతకముగల పత్రికయమార్చినచో అట్లేల మార్చబడెనని అనుగుటకు సంతకము చేసినవారి కందరికిని అధి కారిముండును. నేను సి. పి. రామస్వామయ్యగారి నడిగితిని. ఆయన తనకేమియును తెలియదనిరి. అత్యధికమగు చర్చ కా స్పదమగుపత్రికము నిట్లు మార్పుట చాల సంతాపకరము. పి. వేంకటరమణరావు, హైకోర్టువకీలు-మదరాసు 12-9-1917.”

ఈలేఖలో పేర్కొనబడిన సి. పి. రామస్వామయ్యగారు ఆనిబిసెంటుగారు ప్రధానసహచరులు.

సంతకములు

దివానుబహదరు పి. రాజురత్న మొదల్యారు గారు సి. వి. ఇ; రిటైర్డ్ ఇన్స్పెక్టరుజనరలుఆవ్రిజెన్ట్రీషను. మదగాసు పచ్చనప్ప ధర్మకర్తల సంఘమున కధ్యక్షుడు పి. రామా రాయణింగారు. ఎం. పి. జయిండాను, పనకల్లు, సామ్రాజ్య కాసన సభయందు వెనుక సభ్యుడు, చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుడు - రావుబహదరు పి. త్యాగరాయ సెట్టిగారు వి. ఏ; దక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘ కార్యదర్శి. సాకుఇండియను ఫేంబరు ఆఫ్ కారురు అఫ్ఫెక్టును;పచ్చయప్ప ధర్మకర్తలసం ఘసభ్యుడు చెన్నపురికావొలేషను కవిరావనరు-టి. ఎం. నా యరుగారు ఎండి; జన్మిసుప్రతికాసంపాదకుడు; చెన్నపురి కా సనసభలో వెనుకటిసభ్యుడు. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయసభ్యు డు ఎన్. ఏ. గావుగారు తేలుప్రోలు జయిండాను. ఎన్.ఆర్. వై. అంకినేను బహదూరు గారు, బి. ఏ, చల్లపల్లి కుమార రాజా టి. యతిరాజ మొదల్యారుగారు బి. వి. ఎల్ హై కోర్టు వకీలు, మదగాసు నెంట్రలు ఎన్యూకేషను సోసైటీ కార్యదర్శి పి. నారాయణస్వామి మొదల్యారుగారు రిటైర్డ్ సాబ్ ఇన్స్పెక్టరు, దక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘ కార్యదర్శి.

మదరాసు కార్యరేషను

ప్రకటనము.

900

వాటరువర్క్సును ఓవరుసీరు పనియందు గాని ప్లంబర్లుపనియందుగాని పనినేర్చుకొనుటకు కొంతమంది కావలయును. కార్యరేషను రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు వారికి రెండు అకాలను పంపినచో వై నుదహరించబడిన విషయములకు సంబంధిం చిన నిబంధనలు పంపబడును.

దరఖాస్తు వారులు తమ దరఖాస్తులను 1917 సం. అక్టోబరుమాసము 31 వ తేదీకి మించకుం డగ పంపుకోవలయును. తమ వయస్సును,తాము సాఫల్యమునొందిన పరీక్షలను తెలుపుచు తమ నన్నానపత్రములను గూడ తమ దరఖాస్తుతో పంపుకొనవలెను.

మక్కును డిపార్టుమెంటు } జే.సి. మోలసీ, ఐ.సి. ఎన్. రిపన్ బిల్డింగు } చుదరాసు 25-9-17 } వెసిడెంటు.

ఆనీబిసెంటుమ్యు గారి నిర్బంధ విమోచనము

కలకత్తా పౌరజనసభ

చక్రవర్తిగారి ఉపన్యాసము

ఈ నెల 25 వ తేదీనాయంత్రము కలకత్తా పురపంచమున గొప్పసభ జరిగినది. బిసెంటుమ్యు ఆరండేలు వాడియూ గార్లను వదలినందులకు దొరతనము వారికి వందనముల నర్పించుటకును, బిసెంటుమ్యుగారు మున్నగువారి నభినందించుటకును, మహమ్మదాల్లీ సోదరులను తక్కిన నిర్బంధితుల వందన వదలవలెనని కోరుటకును కలకత్తా సైకోట్ట రిట్రైగు ఆఫీసియేటింగు ఫీపు జస్టిసు గర్ చంద్రయాభవ ఘోష గారి అధ్యక్షకత్తిరింద సభ జరుపబడినది.

ఆనీబిసెంటుమ్యుగారును వారి సహచరులును విడుదల చేయబడి గాన నిధివరకు కలిగిన ప్రజోద్రేకము ప్రకాశము కావలెను. ప్రజల దారుణాయుధము జరుగుచున్నది గాన ప్రజలందఱును ఆనుకూల్యముతో పనిచేయవలెను. అని అధ్యక్షులు నడిచి దొరతనమునాటి వందనముల నర్పించు తీర్మానము నుపసాదించిరి. అందును లేచి నిలిచి తీర్మానమును కరతాళభ్రమలతో నంగీకరించిరి.

ఆనీబిసెంటుమ్యుగారి నిర్బంధించుచు విషవచనములు గారొక తీర్మానము నుపసాదించిరి. న్యాయశాసనమునకును ప్రభుత్వ విధానమునకును విధేయత ఆనీబిసెంటుమ్యుగారికి వైశిష్టిక మని పాటాగాను నడిచిరి.

ఈ తీర్మానమును గౌ. డాక్టరు సీలకత్తు సర్గారు గారు రుపవదించిరి. ఆనీబిసెంటుమ్యుగారికి మన మందరమును కృతజ్ఞులము కావలెను. ఆమె దేశ సేవ చేయుటనలన ఇతముల పాలైనది. వెనుకటికంటె నిపుడు దేశములకు దేశభక్తియు వైశిష్టికయు నతిశయించిన వనిరి. తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

చక్రవర్తిగారు.

మహమ్మదాల్లీ సోదరులను ఇతరులను విడుదలచేయవలెనని తీర్మానమును చక్రవర్తిగారు రుపవదించిరి. సత్వరిపాలనము సాగటము ప్రజలకు సంతృప్తి కలిగించుటకును నిర్బంధ వాసమును విధించుట మానవలెను. నిర్బంధముల నున్నవారి నందరిని వదలవలెను. సామ్రాజ్య సభలోను ఇతర వోట్లకు ఆర్థికములు చెలంగినవి గాని నడువబడిన మేము పులలో చాల భాగ మప్రస్తుతముగ నున్నవి. న్యాయాధిపతి సమగ్రవిజ్ఞానసంపన్నుడు కాకుండుటచే సభలో అప్రస్తుత వాదములే తరుచుగ వినబడుచుండును. "మేము హిందూదేశమున ధనమును నిక్షేపించి హిందూదేశమున నింతటి అభివృద్ధిని కలిగించితిమి. మీ రీ విధానము నవలంబించిన మే మీ దేశమున నుండ వీలులేదు. అందువలన ఇండియా అఫ్ గెలి పాలగును" అననది ప్రతిపాలక వాదములలో నొక్కటి. ఆంగ్లేయు లీదేశమున ధనమును నిక్షేపించినచేయే యెప్పుకొందుము. ఒకడు కొంతసామును నిక్షేపించి లాభమును గడిపగోరినచో అందులో కొంతభాగము నితరు లనుభవించుటకు వీలు కలిగింపకుండ తానే అంతలాభమును అనుభవించుటకు సంకల్పకరమైనను సత్యము మాత్ర మగును. ఆంగ్లేయులు మనదేశమునకు ధనమును గడించుటకు వచ్చిరి. అదిన్యాయమే. అట్లు వారు ధనముగడించుటలో వారు మరి కొందరికి కూలీలు మున్నగువారికి కొంతసాము నీయకుండ ధనమును గడింప వీలులేదు. అందువలన కూలీలుగూడ ధనవంతులగుట తప్పక. ఇప్పుడు ఈదేశమునందలి నోరులేని ప్రజల ప్రతినిధులమనము వారి సహృదయులకు కంకణము పూరి మనియు నుడువుచున్న ఆంగ్లేయులు కేవలము పరోపకారపరత్వమునే మనదేశమునకు రాతనని స్పష్టమైనది. బంగారము నందలి నోరు లేని లక్షలకొలది ప్రజలకును సర్. హ్యూ బ్రే గారి కిది సమాన భర్తృమేది? ఏకాంతసంభాషణ మందుమన మాంగ్లేయులతో ముచ్చటించుట తటస్థించెనని వారు జాగరూకతతో తే చెప్పగి మాటలాడునపుడు మనదేశయులగుకూర్మి కూలీలు, వ్యవసాయకులు, పొలముకాపులు వని తృణీకారముగ మాటలాడెదరు. మరలవంతలో "క్షమించువు మీవంటివగు మనస్సుల నంగతి గాదు" అనిమనలజూచి నుడివెదరు. ఇది నేను స్వాభావమున నుడివెను విషయము.

"హిందూదేశమున స్థిరపడుటకే ఆంగ్లేయులు వచ్చిరి" మరియొకరునుడిచిరి. (నిర్బంధవరపులు) హిందూదేశమున స్థిరపడుటకునుగోరించుటకును హిందూపురుషుల బిడ్డల నెటుల పెంచెదరో అట్లులేనే జూరిబిడ్డలను పెంచుటకు ఆంగ్లేయులు తోచెదరని నేను నిశ్చయముగా నమ్మెదను. అట్టి ఆంగ్లేయపురుషులను స్త్రీలును నేను యభ్యంతముగ పూజించెదను.

కాని గత 800 సంవత్సరములందు కలె ఇప్పుడు గూడ హిందూదేశమును గాలించుటయే ఆంగ్లేయుల సంకల్పమైనచో నే నందుల కంగీకరింపను. మానవజనులకు సంతసించుటకును మాదుఃఖములకు దుఃఖించుటకును ఆంగ్లేయులు మన దేశమునకు వచ్చుటలేదని మన మెరుంగుదుము మనకుగల కష్టములెట్టివో అతనికి తెలియును. అతడు మనతో కేకీధవింపబడు. దేశకమనల వివర్ధించు చుండును. మనము ఆంగ్లేయులను వివర్ధింపగానే వారు "మీరు మామామ్యులను తొలగించుచున్నారు." అనియందురు. "ఆంగ్లేయులు చచ్చిలనుకట్టిరి." అనిబిచ్చులెలుగా రనిరి. ఇవి నిజమే-ఇందులకు వారు చాల సంకసముగలరు. గాని ఆంగ్లేయులును ఆంగ్ల వనితలను తమచుగ (చర్చి) దేశములకు వెళ్లుచుండిననాకు మరింత సంతోషముగ నుండును. ఏమతః (గ్రంథము ననుసరించి ఆంగ్లేయులు పూజించెదనని లోకు లగు కొందఱో ఆ వైదికు సిద్ధాంతములను వారు జ్ఞాపక ముంచుకొనిన నాకు మరింత సంతోషము కలుగును. ఆంగ్లేయు లే యవతారమును పూజించెదనో ఆ ఏనుక్రీస్తునకు గల విషయమును డ్యూమీలమును ధార్మికత్వమును మనమున నిమగ్ని జాతిగర్వమును ఆత్మప్రక్షు ను జడచెదరే ఆంగ్లేయు లెల్లు ప్రవర్తింపవలెనో అట్లు వారు ప్రవర్తింతులేని వారు హిందూదేశముననే స్వమత ధర్మముల ననుష్ఠానపూర్వకముగ ననుసరించుచు నివసించుటచే చర్చిలకు వెళ్లెదరేని వారి మత ధర్మముల ననుష్ఠించు రీతిని పిల్లలు పెంచెదరేని ఏనుక్రీస్తునకు గల ధార్మికత్వమును డ్యూమీలమును విషయమును కలిగియుండులేని గర్వమును అహంభావమును పడెదరే అట్టివారు హిందూదేశమునుండి పోవక హిందూదేశమునందే స్థిరముగ నుండుట నాకు పరమానందమును కలిగించును. మన ప్రతివాదు లింకొకరు బయలుదేరిరి. వీరు కోచిచునున్నారు. వీరు తోక మక్కవలె గొర్రెవారి. ఏలనన ఇదివరకు మనము వీరిని గురించి వినియుండలేదు. "మేము వెళ్లిపోయిన బ్రాహ్మణాధికారము కలుగు"నని కోచిచునారనిరి. "మనలను బాధించువారెవరు మన దేశములే యగుదురు." అని వెనుక డైరనుగారు నడిచిన వాక్యమే కోచిచునారికి ప్రత్యుత్తరము.

ఇప్పుడు నిలిచి నర్వీడు నిరంకుశాధికారల ఆధికారము కలిగియున్నది. ఇతములు బ్రాహ్మణాధికారము కలుగునని వారు చెప్పిరి. ఒకడు బ్రాహ్మణమును నిరంకుశుడు నైనను గూడ సత్యు స్వదేశముడే యగును. విదేశములందు వచ్చిన నిరంకుశాధికారులవలన బాధింపబడుటకంటె స్వదేశము లగు నిరంకుశాధికారులవలన బాధింపబడుటయే చాల సంతోషప్రదము. కాని నిజముగ బ్రాహ్మణమును నిరంకుశుడాయెదగ్గరును బ్రాహ్మణుడువిద్వాంసుడు; అనుభవజ్ఞుడు; లోకజ్ఞుని; అధ్యాత్మికజ్ఞుని; సంపూర్ణ స్వాధీనతాత్మి స్వతంత్రుడయే లేనివాడు. బ్రాహ్మణాధికారమే వచ్చెనేని అట్టివారు యధాధిక బ్రాహ్మణులగులేని అంకంకంక శ్రేష్ఠులగును. కలికాలన మింకొక్కటి యుండనేయుండదు. బ్రాహ్మణాధికారము కలుగ నేకలుగదు. బ్రాహ్మణ - కా యస్థ - వైద్య సంఘముల వారి కట్టి వివాదములను లేనేలేవు. మాకెన్నటికైన స్వపరిపాలనము లభించినచో ఆ స్వపరిపాలనము హిందూపులకు మహమ్మదీయులకు క్రైస్తవులకు హిందూదేశమును మాతృదేశముగా నెంచువారి కందరికి భారతీయజీవనము నభివృద్ధిచేయు వారి కందరికి భారతీయుల సుఖ దుఃఖములందు పాలుగొను వారికందరికి మావలె హిందూదేశమున నివసించ గోరువారి కందరికిని చెందునని నేను నామిత్రులగు నాంగ్లేయుల కందరుకును స్పష్టపరుచుచున్నాను. మేము సర్ హ్యూబ్రే గారి సాత్తును వశపరచుకొనము. బ్రాహ్మణాధికారము క్రింద ఇతర ఆంగ్లేయుల సాత్తు ఆక్రమించుకొనబడదు. బిచ్చులెలు గారును వారి సంతతివారును భరతఖండమునే మాతృదేశముగ చేసికొని భారతీయుల జీవనమును జీవించుచు భరతఖండమున ల మంచినపువులతో సంతృప్తికొందుచు చెడుగుల నోపికతో సహించుచు నుండుచే మేము వారితో తగవు లాగు వారము కాము. ఆంగ్లేయుల వలెనే జీవించుచు వారివలెనే వేష భాషల నలసించుకొనుచు వారి వలెనే పూజించుచు నుండి ఆంగ్లేయిండియును గతి ఏమి? వారో సమముగనే ఆంగ్లేయులు జీవించుచున్నారా? వారికిని వారిని సమానభర్తృమేమి? ఆంగ్లేయిండియును పిల్లలు మిష రీ పాఠశాలలకు వెళ్లెదరు. అరబ్ విద్య నేర్చుకొందురు. అట్టి గరు ఆంగ్లేదేశము మున్నగు దేశములకేని కొంత మెరుగుపెట్టుకొని వచ్చినగాని ఆంగ్లేదేశమునుండి ఈ దేశమునకు వచ్చిన ఆంగ్లేయులు ఆంగ్లేయిండియునులకు లవతో సమముగ చూడరు. ఆంగ్లేయిండియునుల నే ఆంగ్లేయు లిల్లు చూచుచుండినపు డిక నోరులేని లక్షలకొలది ప్రజల కాపవాంధపులము న్యాయముకొరకును ధర్మముకొరకును నిలిచియున్నాము అని ఈ ఆంగ్లేయులు చెప్పుకొనుట ఎందులకు అని చక్రవర్తిగారు నుడిచిరి.

సభవరులమండగ అచ్చభరతవలన సర్ చంద్రయాభవ గారు జెబుటచే గౌ. అంబికాచంద్ర యజ్ఞాచార్య గారుభక్తి తులకొనిచిరి. అట్లు మనస్తాపములను మరచి అందుకు కలసి దేశముకొరకు పనిచేయవలెను. కాననబద్ధపురు నాంధోదేశము భవించవలెనని వెనుకటివలె ముందునుగూడ వైశిష్టిక మత్య నపగవుని గౌ. అంబికాచంద్ర యజ్ఞాచార్య గారు నుడిచిరి.

తిరువళ్ళిక్కేణిలో చమురు మరలను తెరచుట.

తిరువళ్ళిక్కేణి దేవరాజమొదలి సందులో ఎం. సుబ్రహ్మణ్యము కంపెనీవారు నవీన పద్ధతుల ననుసరించి యంత్రశాలను నిర్మించిరి. యంత్రశాల కడుట పందిలి వేయబడినది. ఈ యంత్రశాల బహు జనాకీర్ణ మగు స్థలమున తిరువళ్ళిక్కేణి హైరోడ్డు నకు సమీపముగ నున్నది. కాన జనులు వివరీతముగ వచ్చిరి. స్వర్ణబాటుచేసి కూర్చుండబెట్టుటకు సమావేశుల కేముయును వీలు కలుగలేదు. ఆనీబిసెంటుమ్యుగారు వత్తురని తెలియుటచే స్త్రీలును పిల్లలును పురుషులును వందలకొలదిగ నవటికి వచ్చిరి. బిసెంటుమ్యు ఆరండేలు వాడియూ సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగార్లను పందిరి వెనుకకు తీసుకొనివెళ్లిరి. అచట భాయాపటము తీయబడెను. విచ్చుట యంత్రశాల కెటుల నమర్చబడిన వేదిక యుండు నా రాసేయలేరి. డాక్టరు వి. రంగాచారిగారు ద్రవిడమున క్లీకములను చదివి అత్యుగారిని ప్రశంసించిరి. విచ్చుట ఆనీబిసెంటుమ్యు ఆరండేలుగారు పుష్పమాలచే నలంకరింపబడిరి. కరతాళధ్వనులు చెలంగుచుండ వాయునభను వీడివెళ్లిరి.

ఏ. సీ. పార్థసారథి నాయుడుగారు సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారిని యంత్రశాలను తెరచుట కపుడు కోరిరి.

మనదేశమున పరిశ్రామికాభివృద్ధి కలుగనిచో స్వరాజ్యము వచ్చినను లాభముండదు. ఈ యంత్రశాల ప్రారంభమున నేను కల్పించుకొనుటకు చాల సంతసించుచున్నాను. యజమానులు లాభమును బడయుదురు గాక యని ఆయ్యరుగారు అరవమున నుపశ్చరించిరి.

వివిధములగు నూనెగింజల నుండి నూనె తీయుటకు అండార్సును ఎక్స్పెల్లగు ఆన యంత్రము నుపయోగించెదము. ఆయంత్రము ఒకగంటకు 500 పౌనుల గింజలను (8 బస్తాలు) నలుపును. నూనూలు యంత్రము ఉడయమునుండి సాయంత్రము వరకును పనిచేసినను 1 1/2 బస్తాలు నుమాను. 200 పౌనుల కంటె నెక్కువ నలుపు లేదని సుబ్రహ్మణ్యం కంపెనీ భాగస్వామిలగు ఎం. సుబ్రహ్మణ్యం పెట్టిగారు అరవమున నుడిచిరి. విచ్చుట 45 సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు గారు ప్రారంభోత్సవమును గాంచి సప్రసూలతో గూడ యంత్రశాలా భవనమును తిరిగించిరి. ఆనర్థు గారిని పుష్పమాలచే నలంకరించిరి.

బిసెంటుమ్యుగారి

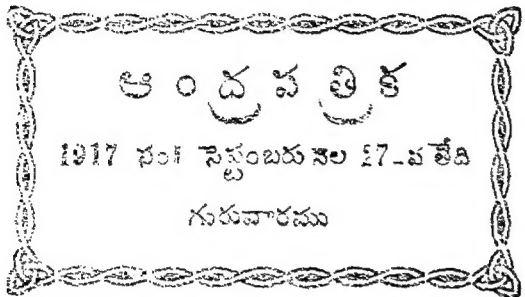
డాక్టరు సర్ ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు గారిలేఖ
బిసెంటుమ్యుగారు మిగిలిన సామ్యును వ్యయపరచుటకు గూర్చికొందర. పరిలేఖలు నూచనలనీరించుట నాకు చాల వింతకులిగించుచున్నది. ఏమనిన ఇంతటితో నిధిని మూసివేయరావచ్చునందులకు నారుపలుపు రచ్చిప్రాము పడియున్నాను. దేశాభివృద్ధి కొరకు జరుగవలసిన పనులకు వెనుకటికంటె నిపుడేదన మధికముగ కావలసి యున్నది. నిర్బంధితులు మువ్వరు విచ్చుటై సురక్షితముగ మనల జేరుటచే నిలువసాములలో నుండి గాని ఇతములు చేరగల సాములనుండి గాని ఒక్కగవ్వమైన వారిలో వెవ్వరి కొరకుగాని వ్యయపరప బడదని నేను ఖండితముగ నుడువగలను.

హోమయూలు పనికి చాలధనము కావలసి యున్నది. మామూలు చందాలవలన వసూలుగు మొత్తమేమియు చాలదు. శ్రీమతి హేమాబాయి పెట్టిటుగారు చూపిన మార్గము ననుసరించి ధనవంతులగు వారు ధనపహాము చేయవలెను. బొంబాయిలో హోమయూలు కొరకు బామ్యుండీగా రొక్కలే లక్ష రూపాయల నిచ్చిరి. ఈరాష్ట్రమున నొక్కరి వలన గాకున్న అందరు కలసియైన నామొత్తమును సమకూర్చకలదా? మన మారంభించిన పని నిరంతరాయముగ కొనసాగుటకు మనమందరమును కలసి లక్షరూపాయలకు తక్కువగాని మొత్తమును జయచేయ వలెనని నేను సంయుక్త వారి పక్షమున విప్రులందు చున్నాను విరమములను తెలియజేసితిమి. వారు గోరకావ్యదర్శి వి. రంగ నాథం మొదలగు గారికినైన లేవీయగలగుదురు. మన నాయకులు మరలచుచ్చుచేతున్న హనుంతుల నతిశయించినదనుటకు ఆరండేలుగారు ఆనీబిసెంటుమ్యుగారికి ఆంతరంగిక కార్యదర్శిగా పనిచేయవలసి వచ్చుటయే నిర్భావము. నాకుగూడ నిత్యమును ఆంగ్లమునకు దేశభాషల యందును చాలలేఖలు వచ్చుచున్నవిగాన నీతేఖలు "నావిజ్య" ప్రేమగా భావించి ఎల్లరు సదాకృతములతో తోడ్పడగోరెదను.

కాంగ్రెసు సభాభ్యుత్థత:— ఓ. వి. చినంబరము పిళ్లగారు కెరంబూరునుండి ఈ నెల 28 వ తేదీ నిలువ వ్రాసిరి:—
ఆనీబిసెంటుమ్యుగారు నిర్బంధముననున్న పు డామె పద్ధతులకు నిరూపించ వనరము కలిగినదిగాని హోమయూలు అంధోదేశము నడగ జేసెనని ఆమె దొరతనమువారికి వాస్తవ మొనరించి విము క్తయొకతమున నాయాభ్యుత్థత తొలగిననె. ఆమె అధ్యక్షతవలన ప్రమాదము కలుగగలదని ఇదటనున్న బారిలో ఆమె పక్షమువారు కాని వారందరును తలంచుచున్నాను. ఇచ్చలదేశభక్తియుతుడగు సుక భారతీయు డిప్పు డేభ్యక్షత వహించితేను, అధ్యక్షతనియోజనాధికార నిపుడు యావత్సాగర భూభావనసభా ప్రాముఖ్యమునారి యధినమం నున్నది గాన వారు తిప్పుకొనాల్సివచ్చినవలెను. (తంబివార్)

విషయానుక్రమణిక.

విశేషముగాఁగారి స్వాగతము	2
సామ్రాజ్యవాదము	3,4
ఆంధ్రప్రదేశ్ గారి నిర్బంధ విమోచనము - కలకత్తా సారుల సమావేశము	5
ప్రధానవ్యాసము	
మాంటాగూగారి యుపన్యాసములు	6
పురాతన భాషాదులు	7
స్థానికవాదము, వృత్తాంతములు	8
ఇంగ్లీషుతంత్రవాదులు	9,10,11,12
విరోధమునాసంగ్రహము	
విశేషతంత్రవాదులు	13,14
పరిశీలనము	15

మాంటాగూగారి ఉపన్యాసములు

II

ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠకన్న, ప్రజల సౌఖ్యమునే యాదర్శముగ నుండికొనుటచే, మాంటాగూ గారు వంగదేశ విభజనమును రద్దుగావించుటకు దోడ్పడిరి. ఆకారణముచేతనే, నిర్బంధవాదముల దొలగించి, ప్రభుత్వవిధానములను, కాంగ్రెసు సభ్యులను యెదురుపెట్టెను. కాంగ్రెసు సంస్కరణ విధానము గోరుచున్నది. ఈ వాంఛ సక్రమమున మాంటాగూగారు 1912 వ సంవత్సరమున కేంద్రమున నొసగిన యుపన్యాసమున దృఢపరచి యుండిరి.

“ప్రభుత్వ కరమావధి చెలువకుండ యీ విధమున కాలము గడుపుటకు సాధ్యపడదు. పాశ్చాత్య విజ్ఞానోద్భవముచే, నూతన భావములు దలచుచున్నది. నవీనాదర్శములతో విరాజిల్లు భారతీయుల సంఖ్య వృద్ధి జెందుచున్నది. మా కేమి సమాధానము జెప్పెదరని వారు మనల బ్రక్షించుచున్నారు. వీరిని తీవ్రరాజకీయవాదులు వారి కోరికలను విస్మయపరచిరి. వీరి నాయకులలో నొకరగు వివేకచంద్ర పాలుగారు స్వరాజ్యములేక అధినివేశ రాజ్యములతోనైన స్వరాజ్యమును గూర్చి, విచారముగ తర్కప్రణాళి ననుసరించి, సిద్ధాంతపరీక్షించి యున్నాడు. మితవాదులను గమ్యులనుబట్టియో చెలువగోరుచున్నారు. మన మెన్నడును ప్రత్యక్షమున మొసగక, దీర్ఘకాలము గడిపితిమని మాంటాగూగారు నుడివీరి. హిందూ ప్రభుత్వ రాష్ట్రాధిపత్యముగమ్యులను మన యాకాలమున విశేషపరచియుండెను. ఇటీవల మాంటాగూగారు, స్వపరిపాలనా ప్రకీర్తనల నిర్మించుట మూలమున, బాధ్యతగల ప్రభుత్వమును హిందూదేశమున స్థాపించుటయే, ఆంగ్లప్రభుత్వ పరమావధియని ప్రకటించిరి. ఇందుకొరకై ఏ యే హక్కును లవలించుట యుక్తమో విచారించుటచే, మాంటాగూగారు హిందూదేశమున కేతెంచుచున్నారు.

ఇంతవరకును మాంటాగూగారు సలిపిన యుపన్యాసములు, వారు స్వతంత్రాభిప్రాయములను స్వేచ్ఛగ చెలువరించుటకు వీలులేని సహాయకార్యదర్శి పదవియందుండి, నపుడొసగబడినవి.

హిందూదేశ ప్రభుత్వముతో సంబంధ మేమి యులేక, ప్రభుత్వకార్యదర్శి పదవిని తాము స్వీకరింపవలసిన తరుణమాసన్నమగుచున్న దను దృష్టిలేనపుడు, హిందూదేశ ప్రభుత్వవిధానము వై వారు సూచించిన యభిప్రాయములు వారి స్వకీయాభిప్రాయములనుబట్టి సందియములేదు. కామన్వెల్త్ లో ఈ వత్సరము 12 వ జూలై తేదిన మెసపాటేమియా కమిషను నివేదికచర్చలో మాంటాగూగారు పాల్గొని గంభీరపన్యాస మొసగిరి. అందు హిందూదేశ ప్రభుత్వవిధానమును తీవ్రముగ విమర్శించిరి. మెసపాటేమియా దండయాత్ర విఫలమగుటకు వ్యక్తులను నిందించుట నిరుపయోగకరమనియు, ప్రభుత్వవిధానమే యిట్టి ఫలితము నకు గారణమనియు, స్పష్టపరచిరి. ప్రజలయందు ప్రభుత్వమునకు దగిన విశ్వాసము లేక బోవుట చేతనే, యుద్ధారంభమున ప్రజలలో గలిగిన భక్త్యుత్సాహములు బూర్జుముగ నుపయోగింపబడలేదు. తగిన ప్రయత్నము లేనపు డొక్కమారు మెసపాటేమియా దండయాత్రను నిర్వహింపవలసి వచ్చుటచే, యంత్రము బనిజేయలేదు. ప్రభుత్వ విధానము బరిశీలన ననుసరించి మారుచుండుటలేదు. అధినివేశ రాజ్యములలోను, మాతృదేశములలోను విధానమున మార్పు గలుగుచునే యున్నది. కాని “హిందూదేశ ప్రభుత్వవిధానమున, మార్పు గలుగుట వీలులేదు. హిందూదేశ ప్రభుత్వము ప్రస్తుత యవసరములకు బనికిరాదు. ఏలనన అది కొయ్యకన్నను, ఇనుముకన్నను గట్టిగనున్నది. వంచుటకు వీలులేనిది. పురాతన మైనది. ప్రస్తుతావసరముల గమనించిన, ప్రభుత్వ విధానమును సమర్థించుటకు వీలులే”దని మాంటాగూగారు నొక్కివక్తాజెంచిరి. ప్రభుత్వ విషయములలో పార్లమెంటు సభ్యులెవరును శ్రద్ధవహించక బోవుటచే నీ విధానముపై వారి దృష్టి ప్రసరించలేదు. ఇండియను బడ్జెటుపై పార్లమెంటులో చర్చజరుగుచున్నపుడు, భవనమంతయు భాళియగుట మామూలుగ నుండెను. మెసపాటేమియా యవాంతర మొకటి గలుగుటచే, ఆంగ్లేయులదృష్టి హిందూదేశ సమస్యలపై మరలినదని, మాంటాగూగారు నుడివీరి. వారిదృష్టి భారతదేశముపై ప్రసరించుటకు, ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారి వేతనమును పార్లమెంటు భరించునటుల గావించుటయే మార్గమని, మాంటాగూగారి యభిప్రాయము. ఈ సంస్కరణమును, కాంగ్రెసువారు గూడ గోరియే యుండిరి.

హిందూదేశ పరిపాలనా దర్శమును గూర్చి ముచ్చటించుచు, సంయుక్త రాష్ట్రప్రభుత్వ విధానమే, హిందూదేశమునకు, సరిపడియుండునని, మాంటాగూగారు సూచించిరి. ఏ గమ్యుస్థాన మెదటనుంచికొనినను, దానిని స్పష్టముగ దెలిపి, దానినిజేరుట కవసరమగు మార్గము లవలంబించెదమని ప్రభుత్వమువారు వాదనము జేయ, మాంటాగూగారు గోరిరి. ఆమార్గము లలో నొకటి, ప్రజాప్రతినిధి సంఘముల సభికముగ స్థాపించుట. రాజ్యాంగసభను నడిపించుటకు ప్రజల కధికార ముండవలయును. రాజ్యాంగసభ పునర్నిర్మాణము గావలయును. హిందూదేశమున ప్రభుత్వము, ప్రజలకు నెక్కుడు బాధ్యతవహించిన గొలదిని, ఆంగ్లదేశమున దానికి బాధ్యత దగ్గవలెననియు యది ప్రజాభిప్రాయమున కనుగుణ్యముగ బ్రవర్తించవలయుననియు, మాంటాగూగారు విశేషింపించిరి. మాంటాగూగారు సూచించిన సూత్రములు కాంగ్రెసు సంస్కరణ విధాన సూత్రములకు సరిపోవుచున్నవి. ప్రజలకు ప్రభుత్వము బాధ్యతవహించకుండ, ప్రభుత్వమున కెక్కుడు స్వాతంత్ర్య మొసగి దానిని నిరంకుశము

గావించుట, జస్తిను, మెయిలుపత్రికల యభిప్రాయము. ఇది ప్రజాపరిపాలనమునకు ప్రతికూలము. మాంటాగూగారి యాశయములకు భిన్నము. మాంటాగూగారి యభిప్రాయ మిక్రిందివాక్యముల నింకను స్పష్టపరచుచున్నది. “భారతీయుల రాజభక్తి నుపయోగింపదలచి కొనినయడల, వారి భావిస్థితిని వారే చక్కబరచికొనుటకు వలయు నవకాశముల నొసగవలెను. నిరుపయోగములగు శాసనసభాసభల మూలమున నీ కార్యము సాధ్యపడదు. రాజ్యాంగసభకులపై ప్రజలకధికార మొసగుట చేతనే యీ కార్యము సుసాధ్యమగును..... సూతనానుభవము ననుసరించి, శతాబ్దము క్రిందటి, క్లిష్టమగు ప్రభుత్వ యంత్రమును పునర్నిర్మాణము గావించుటకు మారు సంస్థలుగానిచో, హైందవ సామ్రాజ్యస్థితిగతులను వశమునందుంచు కొనుటకు, మీహక్కును బోగొట్టుకొనెదరని, నేను నిశ్చయముగ నమ్ముచున్నాను.”

పై వాక్యములు మాంటాగూగారు ప్రభుత్వ బాధ్యత వహించనపుడు బలికిన వయినను, యుద్వోగస్వీకారాంతరము జూలై నెలలో నొసగిన యుపన్యాసములో గూడ మాంటాగూగారి తీరున నుడివియుండిరి.

“ఇండియా ఆఫీసులో నుద్వోగము వహించుట కవసరము గలుగునని చెలియకముందే హిందూదేశ విషయములపై, పార్లమెంటు సభ్యులకే నేనుపన్యసించియుంటిని. ఆ యుపన్యాసములలోని అభిప్రాయము లింతకు బూర్జుము నాకు గలవు. వాటి నిష్పత్తికిని నే గలిగియే యున్నాను.”

ఇట్టి యుద్వోగముల గల ప్రభుత్వ కార్యదర్శి, హిందూదేశమున కేతెంచుచున్నపుడు, భారతీయులందరును కాంగ్రెసు సంస్కరణముల వైకంఠ్యముగ నంగీకరించి, నివేదికము లంపుట యవసరము. అట్టితది, సంస్కరణములు ఫలింపకబోవు. ఈ సమయమున విభేదముల దూరముజేసి, భారతీయులు స్వపరిపాలనము బొందుటకై, నేకదీక్షతో కృషి సల్పుట యత్యవసరము.

()
అదోని మునిసిపాలిటి.

ఈ సాలున 30 సభలు జరిగినవి. నియమిత సంఖ్య లేదని ఏ సభయు గూడ ఆపుడలజేయ బడలేదు. ఇయ్యది పురపాలక సంఘసభ్యుల కెంతయు గౌరవప్రదమయినది. సభలకు అసభికార సభ్యులు తరుచు విస్తారముగ పోవుచున్నట్లు కానించును. ఇయ్యది వారికి కళంకదాయకము గాన పురపాలక సంఘవిషయముల మురిత ఎక్కువ శ్రద్ధను వహించి ప్రజలసౌకర్యముల నిమిత్తము వీరు పాటు పడెదరని నమ్ముచున్నారము. పురపాలక సంఘముయొక్క రాజకీయాడ చాల తగ్గినది. విశేషముగ వర్షములు రియలుచే ఆదాయము తగ్గినట్లు పురపాలక సంఘ నివేదికమున విదితము. ఇయ్యది తృప్తికరముగ లేదు. కట్టణ పారిశుధ్యత విషయమై తగిన శ్రద్ధ తీసికొనినట్లు కానించును. ప్రజారోగ్యము, సత్తనపారిశుధ్యత కంటె ముఖ్యవిషయములు లేవుగాని పురపాలక సంఘమువారు ముందైన ప్రజాసౌకర్యముపాటుపడెదరని విశ్వసించెదము. వన్నలు వసూలు చేయుటలో 274 వారంటులు జారీచేయబడినట్లును ప్రజలను నిర్బంధించి వన్నలను వసూలు చేయుచున్నట్లును కనిపించుచున్నది. సాధ్యమైనంత వరకు నిర్బంధము లేకుండగ వన్నలను వసూలు చేయవలెను. ప్రజలకు తమ బాధ్యతను తెలియజేయు భారము పురపాలక సంఘమువారిదయి యున్నది. ఇయ్యది వారు గమనించినచో

హామలను బాధించుట కవసరమే కాని చింత కుండును. పురపాలకులను రక్షించుట బాగుచేయుచు టకును, క్రొత్త వేయించుటకును ధనము నితర వరకు వెచ్చించలేదు. పనిముట్లు ధరలు విస్తారము పెరుగుట వలనను, కంప్రార్థకులు దొరకకుండుట చేతను కూలీలు విస్తారము కూలని అడుగుట చేతను క్రొత్త పనులను ప్రారంభించుటకు వీలులేకుం డెనని సమర్థించబడి యున్నది. కాని ఇయ్యది తృప్తికరముగ లేదు. పురపాలక సంఘము వారు 9 ప్రాథమిక పాఠశాలలు ఒక మాధ్యమిక పాఠశాలను పోషించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇవన్నియు గూడ అభివృద్ధి గాంచుచున్నవని గూడ తెలియజేయబడినది. ఇయ్యది చాల సంప్రదనీయము. మాధ్యమిక పాఠశాలలు మంచి దశయందు న్నట్లు విద్యార్థిభాగధికారులు గూడ ప్రశంసించుచు న్నారు. ఇందుకు పురపాలక సంఘము వారెంతయు సంప్రదనీయములు. మొత్తముమీద పురపాలక సంఘపరిపాలనము తృప్తికరముగ నున్నదని నడుమ దగును. కాని పురపాలక సంఘమువారు పై నుదహరించబడిన లోపములను సవరించుకొని మరి కొంచెము శ్రద్ధతో తమ పనులను నిర్వహించవలయునని కోరుచున్నారము.

మహమ్మదీయ నిర్బంధితులు

మహమ్మదాలీ, హేతుతలీగార్లను నిర్బంధములనుండి దొలగింప వలయునని, బహిరంగ సభల సేకములు గావించబడినవి. బిసెంటుగారి వారి యనుచరులను వదలివెచ్చిన నాటినుండియు, మహమ్మదీయ నిర్బంధితులగూర్చి ప్రజానీతి సమితి యుంచినది. వీరిని వదలినదియే వార్తలు బయల్పెడలేదు. కాని యిది నిరాధారములయ్యెను. ఈ నెల 25 వ తేదిన చెన్నపురిలో యిందుగూర్చి బహిరంగ సభ యొకటి లాల్ హులులో జరిగెను. అందుకు మహమ్మదీయ ప్రముఖుల సేకలే తెంచి, మహమ్మదాలీ, హేతుతలీగార్లను వెంటనే విడిచి పెట్టవలయునని, ప్రభుత్వమువారిని గోరుటకు దీర్ఘానించి. ఇట్టి సభ లనేక ప్రదేశముల జరుగుచున్నవి.

ఇంక విషయమై జిన్నాగారి ప్రశ్నను సామ్రాజ్య ప్రభుత్వములో ప్రభుత్వమువారి నడిగిరి. “మహమ్మదు ఆలీ, సోకుతు ఆలీగార్ల విషయములలో జరిపిన విచారణల ఫలితమేమయినది?”

సర్ విలియము విక్ సెంటుగారు ప్రభుత్వమువారి తరపున ప్రతి తర మొసగుచు, వారిని నిర్బంధించుటకు గారణము వారు తీవ్రభాష నుపయోగించుట మాత్రమేగాదనియు, చక్రవర్తిగారి శత్రువులపై వారు తరుచుగ యభిమానమును తెలుపుటచే నిట్టి నిర్బంధము లుంచబడెననియు, నుడివిరి. నిర్బంధితుల యభిప్రాయము లిప్పటికిని మారకబోవుటచే, నిర్బంధములు దీసివేయుట నాంశనీయుగాదని, విక్ సెంటుగారు దెలిపిరి. ఈ ప్రత్యుత్తరము ప్రజల సంతృప్తి పరుపజాలదు. నిర్బంధితులు గావించిన దోషమునకు వారిని న్యాయస్థానమున విచారించి, నేరస్థాపన యయిన లిస్టుకు సక్రమముగ శిక్షించినచో ప్రజలెట్టి యభ్యంతరముల దెలుపజాలరు.

బొంబాయి దొరతనమువారి దాక్షిణ్యము

వర్తమాన ఘోరసంగ్రామపు సంక్షోభముచే ప్రజలు తిండిలేక కడంగండ్లు పొందుచున్నారని గ్రహించినవారై నెల 1 కి 100 రూపాయలకు తక్కువగ తీతమును బడయుచున్న ప్రభుత్వ ద్వ్యంగుల కందరకును స్థానికభృతి నిచ్చుటకును,

సీచవృత్తి తేయువారలకు ఇంటి అద్దె నిచ్చుటకును బొంబాయి దొరతనమువారు నిశ్చయించుకొనినది ప్రకటించబడినది. ఇయ్యది చాల ప్రశంసనీయము. మదరాసు పరిభ్రమమువారు గూడ ఇట్టి సమచాయముల గలుగజేయుటకు ప్రయత్నించెద రని విశ్వసించుచున్నారము.

పురాతన శాసనములు.

II

పురాతనపు సంపాదన కార్యాలయోద్యోగులు పురాతన శాసనములను సంపాదించి కాసాకు నిమిత్తము ప్రతి సంవత్సరమున దేశాటనము గావించుచుదురు. విమర్శించబడుచున్న నివేదికకు సంబంధించిన సంవత్సరముందు, ప్రకటన కార్యభార మతిశయించుటవలన, సహాయోపద్రవ్య గారును వారి ప్రధాన సహాయోద్యోగులును దేశాటనము గావించలేక పోయినారు. ఆంధ్ర ద్రావిడ కర్నాటభాషలకు సంబంధించిన పురాతనవస్తుకాస్త్ర విద్యార్థులు మువ్వరును మాత్రమే ఈ సంవత్సరము దేశాటన కార్యభారమును నిర్వహించిరి. ద్రావిడ పురాతన వస్తుకాస్త్ర విద్యార్థి 16-8-1916 మొదలు 6-1-17 వరకు, అనగా నియమించు 4 నెలల 20 దినములు కాసాకుల సంపాదనము నిమిత్తము దేశాటనము గావించెను; ఆంధ్ర పురాతన వస్తుకాస్త్ర విద్యార్థి 2-12-1916 మొదలు 14-3-17 వరకు, అనగా నియమించు 8 నెలల 18 దినములు దేశాటనము గావించెను. ఇందువలన, ద్రావిడ పురాతనవస్తు కాస్త్ర విద్యార్థికికంటె ఆంధ్ర పురాతనవస్తు కాస్త్ర విద్యార్థియే కార్యాలయము దెక్కువ కాలము గడపె ననుట స్పష్టము. ఇట్టి సందర్భములో ఆంధ్ర శాసనముల ప్రకటన కార్య మారంభావస్థలోనే యుండ, ద్రావిడ శాసనముల ప్రకటన కార్య మంత సత్వరముగ జరుగుట కేమి కారణమో గ్రహించుట ప్రయోజనకరము. ఇంతకు పూర్వము నూచించిన ప్రకారము ప్రకటనకార్య భార మతిశయించుటవలన దేశాటనము గావించజాలకుండున ప్రధానోద్యోగులును, ఆంధ్రపురాతన వస్తుకాస్త్ర విద్యార్థి తప్ప తక్కిన యుద్యోగులును కూడ ద్రావిడ శాసనముల ప్రకటనకార్యమందు తమ శక్తిసామర్థ్యములను వినియోగించి, ఆంధ్రశాసనముల ప్రకటనకార్యమునకై సాటు పడకుండుట తప్ప సర్వ మైన కారణాంతరము గానింపకున్నది ఈ సంవత్సరము మాత్రమే కాక ఇంతకు పూర్వపు సంవత్సరములలో కూడ, ఆంధ్రశాసనముల ప్రకటనకార్య మారంభింపబడక పోవుటవలన, ఆంధ్రపురాతన వస్తుకాస్త్ర విద్యార్థి తప్ప తక్కిన కార్యాలయోద్యోగులు ఆంధ్రశాసనముల ప్రకటనకార్యమును నిర్వహించుట కొంతకాలము సమర్థులై యను సంగతి కూడ సంతోషాస్పదముగ తోచుచున్నది. సేవలను బట్టి చూచునెడల ఇంచుమించి యుద్యోగు లందఱును ఆంధ్ర ప్రభావతే మాతృభాషలుగాగ గల వారని తోచుచున్నది. పై నూచించిన లోపములను గుర్తించునెడల, అనేక దేశభాషలకు సంబంధించిన కార్యక్రమము గల ప్రతిష్ఠాపనలయందు విభిన్నదేశభాషలకును సమాన ప్రాతినిధ్యము లభించునట్లు ఉద్యోగులు నియోగింపబడుట యెంత ప్రయోజనకరమో స్పష్టము కాగలదు. అట్టి నియోగమువలన ఆయా దేశభాషలు మాతృభాషలుగాగల యుద్యోగులకు తమతమ మాతృభాషలకు సంబంధించిన కార్యక్రమమునెడ సహజమైన యుత్సాహాధిక్యము కలిగియుండుననుటకు కూడ సందియము లేదు. ఆంధ్రపురాతనవస్తుకాస్త్ర విద్యార్థి, ‘సి.ఆర్. కృష్ణమూచార్’ గారు గుంటూరు తాలూకాలో సంచారము గావించి 180 శాసనములను సంపాదించుటకు గుంటూరునందలి హైకోర్టు వకీలు ఎమ్. కాళిదాసు, బి. ఏ. బి. ఎల్., గారి సాహక్రొశ పూర్వమైన సహాయ్య సహకారముచే ప్రధానసాధన మని యూహించుట యసంగతము కాదు. నివేదికకు సంబంధించిన సంవత్సరము సంపాదించబడిన తామ్రశాసనములు మిక్కిలి ప్రయోజనకరము లనియు, అందలి ప్రధానశాసనములు ఎమ్. రామకృష్ణకవి, ఎమ్. ఏ. ఏ. రంగస్వామి సరస్వతి. బి. ఏ. గుంటూరునందలి హైకోర్టు వకీలు ఎమ్. కాళిదాసు, బి. ఏ. బి. ఎల్.; ఆస్కాటిల్లా మనసము తరణిచెరనరథ్ గార్ల యనుగ్రహమువలన లభించినవనియు నివేదికయందే గ్రంథము గావించబడియున్నది. వీరందఱును ఆంధ్రులు, కట్టకడపటివారధనపక్ష మంధ్రదేశస్థులు. వీరిలో రామకృష్ణకవి గారు చివకాలమునుండి స్వయముగా పురాతనవస్తు పరిశోధనము గావించు చున్నవారు, భద్రాచలానికి పరిచయము గలవారు, సుప్రసిద్ధ విద్వాంసులు; రంగస్వామి సరస్వతి గారు, నెల్లూరు వాస్తవ్యులు, పురాతనవస్తు పరిశోధన మండెట్టన యభిలాష గలవారు. వై శేష్కొనబడిన ప్రధాన తామ్రశాసనము తూర్పు ఆంధ్ర చాళుక్యరాజుల చరిత్రమునకు సంబంధించిన వనియు, కర్ణాటక పురాతన వస్తుకాస్త్ర విద్యార్థి అనంతపురము జిల్లా మరకనెర తాలూకాలో సంచారము గావించి సంపాదించిన శాసనములు కూడ విశేషించి విజయ

నగరరాజుల చరిత్రమునకు సంబంధించిన వనియు, తిరువళ్ళూరి జిల్లా అంబా సముద్రము తాలూకాలో ద్రావిడ పురాతన వస్తుకాస్త్ర విద్యార్థి సంపాదించిన శాసనములు విశేషించి యాంధ్ర ప్రదేశ్ సామంతరాజుల చరిత్రకును విజయ నగర సామ్రాజ్య చరిత్రకును సంబంధించుచుండుటే కాక ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిలో కూడ గలదనియు గుర్తించినచో, ఈ కార్యాలయమువారు ఆంధ్రమండలములలో మాత్రమే కాక ఆంధ్రప్రదేశ్ మండలములలో కూడ ఆంధ్రులకు ఆంధ్రభాషకు సంబంధించిన కార్యము లెంత విశేషముగ నిర్వహించవలసియున్నదో స్పష్టపడగలదు. ఈ కార్యాలయమువారు ఇతర కార్యాలయముల నిమిత్తము కూడ శాసనములను పరిశోధించి అందలి సారాంశములను వారికి తెలుపుచుదురు. ఈ సంవత్సర మీ సందర్భమున పరిశోధనకార్యముగా నిర్వహించబడిన శాసనములు కృష్ణాజిల్లాయందలి గుంటపల్లిలోను విశాఖపట్టణము జిల్లాయందలి కొండకంచెనలోను నెల్లూరు జిల్లాయందలి యుదయగిరిలోని శ్రీతైలమునకును సంబంధించిన వని గ్రహించినచో, పూర్వోక్తాభిప్రాయమే మతిత బలపడగలదు. నివేదికలో ప్రకటించబడిన ప్రకారము, ఈ కార్యాలయమువారు చెడకుండ కాపాడవలసినవిగా నిర్ణయించిన వస్తువిశేషములు విశేషించి గుంటూరు జిల్లా గుంటూరు తాలూకాకు సంబంధించుచున్నవి. అవి నిడమల్లుటంగుటూరు గ్రామములందలి జైన నిగ్రహములును, తాడి కొండలోని భీమలింగము దిబ్బము, తిరువళ్ళూరి జిల్లా అంబా సముద్రము తాలూకా లిరువాలిశ్వర గ్రామమునందలి దేవాలయమున కూడ గమనింపబడిన కొన్ని శిల్పవిశేషములును శాసనములును గల వని నూచింపబడియున్నది. ఈ ప్రాంతము లొకప్పు డాంధ్రసామ్రాజ్యమునకు చేరననియు, ఇప్పటికిని ఈ ప్రాంతములలో ఆంధ్రప్రజలు విశేషముగ నున్నారనియు గ్రహించుట ప్రయోజనకరము. శాసనము లున్నట్లు తెలియవచ్చి నివేదికానంతర నిపుడు జరుగుచున్న సంవత్సరములో కార్యాలయోద్యోగుడు సంచారము గావించి పరిశోధించుటకు నిర్ణయించుకొన్న 46 గ్రామములలో 18 కర్నూలు చిత్తూరు కృష్ణా గంజాము గుంటూరు విశాఖపట్టణము జిల్లాలకు సంబంధించినవి. నూయెలుగారి బాధితానుండి యెన్నుకొనిన 7 గ్రామములలో 1 మాత్రమే కలరు. ఆది భద్రాచలము. ఆంధ్రకర్ణాటక ద్రావిడ మండలముల తాలూకావారి పరిశోధనలకు గుంటూరు జిల్లాయందలి తెనాలి తాలూకాయు, అనంతపురము జిల్లాయందలి మడకసెర తాలూకాలోని మిగిలిన ఫిర్కాలు ముగిసిన వెనుక హిందూపురము తాలూకాయు, తిరువళ్ళూరి జిల్లాయందలి తెకకా? తాలూకాయు నిరూపింపబడినవి. ఈ కార్యక్రమమును ప్రభుత్వమువారు కూడ నామోదించి యున్నారు. ఈ యేర్పాటు బాగున్నచో, దీనిని సామర్థ్యముతో నిర్వహించుట వద్యోగములలో యథాయోగ్యమైన విషయమైన ప్రాతినిధ్య మత్యవశ్యమని మరియొకసారి నొక్కివక్కాణింపక తప్పదు.

జిర్కూ ఉద్యోగియులు పట్టువడుట.

లండను, నెప్టెంబరు 26:— తప్పించుకొని పారిపోయిన జిర్కూ ఉద్యోగియులలో 9 గురు పట్టువడిరి. అందు “ఎడ్వెను” నాకాధికారి మ్యారెయను, అట్లోఫెల నను వైమానికుడును గలరు. ఈ వైమానికుడు తప్పించుకొని పారిపోవుటలో ఘనుడు. ఇదివరకు నాలుగుమాసము తప్పించుకొని పారిపోయి “హామ్ మాంటిక్రిస్టు” అనుమామ పేరును సంపాదించుకొనెను. అతడు తప్పించుకొని పోవుటమొక కార్మికుడు కనిపెట్టెను. అందఱును ఉదయము 4-30 గంటలకు అనేక బట్టలు, చుట్టలు మొదలగు సామానలతో తప్పించుకొనిపోయిరి. తామే వ్రాసి యుంచుకొనిన పటములనుగూడ పట్టుకొనిరి. ఉదయముభోజనము వేళకు 6 గురు పట్టువడిరి. ఒకనివద్ద వెళ్ల ప్రయాణపుసంచి యుండెను. అతడు స్నేహితునితో నొక గోరు మబలము న పండుకొని యుండగా పట్టుకొనబడియెను. మరియిద్దఱు కాలవలో పేకాట నాడుచుండిరి. ఒకానొక యడవిలో కొంతకుండి బాయిరు ఒకపండ్లనేరు కొనుచు మ్యూలరుగారిని గాంచిరి. బిగ్గరగ కేకలువేయసాగిరి. అతడు మధ్యాహ్న సమయమున పట్టుపడియెను. ముగ్గురు బాట వెంబడి పోవుచుండగా పట్టుపడిరి. తాములండను నగరము నుండి కూలి చేసికొనునమిత్తము బయలుదేరి వచ్చిన నందు సామగ్రివనివారలని వారు చెప్పకొనిరి. తక్కిన వారలతోటకు పోవుటవారు ప్రోవుడు బండ్లమీద విశేషముగ దిగుగులాడుచున్నారు. బంధిక్కులవద్ద నుండుపటములజూడగా తూర్పు సముద్రతీరమునకు పోవుపూర్వము లన్నియు నందు సమముగ “మార్కు” చేయబడి యుండెను.

సుప్రసిద్ధ పరాసు వైమానికుడు

లండను, నెప్టెంబరు 26:— పరాసువారి ప్రధాన శిఖరమునవచ్చు రైటుగారి విలేఖకుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. సుప్రసిద్ధ పరాసు వైమానిక వీరభిమారుణి కెప్తానువైనిమిరు గారు 11 వ తేదీనుండియు గన్పించుచున్నారు. ఇప్పటికేతడు 50 జిర్కూ విమానముల నేలగూర్చెను.

స్థానిక వార్తలు

వీడ్కోలుపు విందు:—వైస్రాయలు పనిచేయుటకు బయల్ పుడుమునకు బోయిన తర్వాత నెలకు పాచ్. కృష్ణన్, బి ఎం ఎస్, గారికి గత సోమవారమున వీడ్కోలుపు విందు గావింపబడినది.

రైలు చార్జీలను హెచ్చించుట:— ఇంగ్లాండునుండి బొగ్గు రాకపోవుటచేతను, నిలువయుండిన బొగ్గు నానాటికి తగ్గిపోవుచుండుటచేతను రైలుచార్జీలను హెచ్చింపవలెనని సింహళము రైలువేవారు ఆలోచించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

ఆంధ్రప్రజాసంఘము:—సంఘము వారి యాజమాన్యము క్రింద యీ నెల 28-వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు తంబుపెట్టివీధి నెం 7-వ గృహములో చెన్నపురి వాస్తవ్యులగు ఆంధ్రులందఱును ఒక సభ గావించి యీనెల 30-వ తేదీని బెజవాడలో జరుపబడు ఆంధ్రప్రజాసభకు ప్రతినిధులను యెన్నుకొనెదరు.

పచ్చయ్యప్ప కళాశాల చారిత్రక సంఘము:—నేటి సాయంత్రము 5 గంటలకు కళాశాల భవనమున ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యరు ఎం. ఏ గారు ప్రార్థన కాల హిందూ పాఠశిక దేశములస్థితిని గూర్చి ఉపన్యాసించెదరు. (ప్రార్థనకు క. రామసుబ్బారావు బి. ఏ, గారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

గోల్డేహాల్ లో వైస్రాయు గారియువన్యాసము:—రేపు (28-9-1917 శుక్రవారము) సాయంత్రము 5 గంటలకు హోమరూలు లీగువారి ఏర్పాటుననుసరించి సి. సి. రామస్వామయ్యగారి ఆధ్వర్యమున గోల్డేహాల్ లో సభజరుగును. మొసపాటేమియానుండి ఫస్ట్ క్లాసులో బయలుదేరి డబ్బూ యూనియను క్లబ్బులో వైస్రాయుగారు "ఆంగ్ల దేశమున కార్మికోద్యమము" గురించి యుపన్యాసించెదరు.

బ్రాహ్మణేతరసభ:—పరకువాకమునను చుట్టుపట్టున నివసించుచుండిన బ్రాహ్మణేతరులు యీనెల 29 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు గంగాధరేశ్వర కోటెలవీధి నెం 5-వ గృహములో నొకసభ గావించి "దక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘము" వారికి సహాయ మొనర్చుటకు ఒక సంఘమును ఏర్పరచెదనని తెలియుచున్నది.

దొంగతనము:—ఈనెల 26 వ తేదీ రాత్రి షేక్ ఆహమ్మదు అను అను సతతు బాదాయి సాహెబు వీధిలో తననుకాణము అరుగుపై బయటెను. తెల్లవారుజామున సుమారు 4 1/2 గంటలకు మొయిన్ కోలా అను సతతు దుకాణము బల్లలను తీసికేసి లాస ప్రవేశించి సుమారు 2 రూపాయలుండినసంచియొక్కొని పారిపోవుచుండగ దుకాణదారుడు లేచి దొంగదొంగయని కేకలువేసెను. దుకాణపు అరుగులపై బయటెన మరొకడెలు దుకాణదారులు లేచి పారిపోవుచున్న దొంగవానిని పట్టుకొని పోలీసువారి కొప్పగించిరి. పోలీసు వారు దొంగ వానిపై రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటు గారి యొద్ద కేసుచేసిరి. వానికి 4 మాసములు కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

ఉత్తర చెన్నపురి హిందూబాలికాపాఠశాల:—చాకలిపేటయందు గల యీ బాలికాపాఠశాలకు యాదిగురవారు బహుమానములను ఇచ్చినారు. టి. స్వామినాథ పిళ్ల గారు రూ॥ 100 పి. హమ్మడేలు గ్రామణి గారు రూ॥ 100 పి. బి. వేంకటకృష్ణ పెట్టిగారు రూ॥ 100 పి. రామస్వామి నాయుడుగారు రూ॥ 50 పి. ఎస్. రావుగారు రూ॥ 50 పి. ముగ మొదలయారు ఆర్. భానప్పకాళీము గార్లు రూ॥ 1

చెన్నపురి గవర్నరుగారి సంచారములు:—నీరు ఆక్టోబరునెల 14 వ తేదీని ఉదయమున విడిచిపెట్టి ఆరునాడు మంగుళూరును చేరుదురు. అచ్చట 17 వ తేదీ వరకును ఆగి మహిళాసభా మందిరమునకు శిశుసాధనము గావించెదరు. నెలకు ఆలోచింపబడు కళాశాలవారి బహుమాన సభకు అధ్యక్షత వహించెదరు. ఆదివారమున బయలుదేరి 18 వ తేదీ ఉదయమున కల్లికోట నగరమునకిరి అచ్చట 20 వ తేదీ వరకును ఆగెదరు. 20 వ తేదీని కల్లికోటనుండి మధుర నగరమునకు 21 వ తేదీ నాటికి వెళ్ళెదరు మధురలో 21, 22, 23 తేదీలను ఆగెదరు. 23 వ తేదీ మధురనుండి అచ్చటనుండి బయలుదేరి చెన్నపురికి వచ్చెదరు.

మాంటాగుగారికి స్వాగతము:— మాంటాగుగారికి స్వాగత మొసంగు తీర్మానము ఈ వారమున జరుగు బొంబాయికాన్ఫరెన్సు సభలో సహాంతరమును. (తంలి)

వృత్తాంతములు.

సోంపేట, సెప్టెంబరు 28:—గతరాత్రి ముమారు 12 గంటలకాలమందు గంజాంజిల్లా సోంపేటలో స్వల్పభూకంపముకలిగి 4 సెకండ్లుండెను. నష్టమేమియు లేదు.

పూనాలో గొప్పవర్షము:— సోమవారమునాడు సాయంత్రము గొప్పవర్షము కురిసినది. బుధవారపుపేట అనుగు లోతు నీరు కొంతసేపు నిలిచినది. బుధవారమునాడు సాయంత్రమున గూడ వర్షము కురిసినది. (తంలి)

ప్రభుత్వోద్యోగులకు ముజరాలు:—రు 100 లకు లోపు జీతము గల వారికి ప్రత్యేక ముజరాలను నవుకరలకు చాకరులకు ఇండ్ల బాడుగల ముజరాలను యుద్ధము ముగియు వరకు నిచ్చుటను గూర్చి ఆలోచించుట కొక సంఘము ఏర్పరచబడిన దని బొంబాయి దొరతనమువారు ప్రకటించిరి. (తంలి)

ఆసిసిపేటయ్య గారు బొంబాయికి వెళ్ళుట:—ఈనెల 30-వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఆసిసిపేటయ్యగారు అరంజేలు వాడియా గార్లతో గూడ బొంబాయినగరమును చేరెదరు. ఆరురు నాదామేవర్గంతు యగుటచే బొంబాయి రాజధాని యందు జాతీయకళాశాల నేర్పరుచుట కొమెకు 7 లక్షలు సహకరించబడును. (తంలి)

క్రికెటు ఆట:— ఈవర్షము డిసెంబరునెల మొదటి వారమున బొంబాయి నగరమున క్రికెటు ఆట పోటీకంఠ మగును. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును ఆట జరుగును. పాటియాలా మహాగజాగారు హిందువులకు నాయకులుగ నందురని తెలియుచున్నది. (తంలి)

మహమ్మదీయ నాయకుల నిష్పంధవాసములు:—అలహాబాదున దీ నెల 25-వ తేదీన నవాబు అబ్దులు మజిలుగారి ఆధ్వర్యమున జరిగిన సభయందు మహమ్మదీయ పక్షాధిపతి గాన్ల నిష్పంధవాసమునకు ప్రజలందొకనము నొందుచున్నారని. కాన వారిని వెంటనే విముక్తులను చేయుటకు ఇండియా దొరతనమువారిని కోరుచున్నామను తీర్మానము చేయబడినది.

గుంటూరుజిల్లా నర్సారావుపేట తాలూకా పోలీసు గ్రామమున పర్యాయ శ్రీమహాధ్యక్షులు రామచంద్రుల హను మంత్రరావుగార్లచే శ్రీ రామనిలయ పను పుస్తకభాండా గాము ది 9-1-17 తేదీన 10 పుస్తకములతో స్థాపింపబడి అప్పజీవండియ ప్రతిదినము పురాణము జరుగుచున్నది. అంధప్రతిక గ్రంథాలయ సర్వస్వము ఆంధ్రసంచిక వైరా ప్రతికలు తెప్పించుచున్నాయి. ఇదివరకు 190 పుస్తకములున్నది.

రంగూనులో సహకారము:—సహకార కళావారి ఏర్పాటు ప్రకారము రంగూనునందు త్వరలో సొక బాంకి ఏర్పరుపబడును. పొక్కు మున్నగు స్థలములందు జిల్లా బాంకులందు వలెనే యిచట పని జరుపబడును. వీని ఆధికార మంతయు బర్మావారి ఆధీనముననే యుండును. మండలముల లోని కర్షకసాయదారులకు బడులు ఇయ్యబడును. (తంలి)

లక్నోలో వై నికలను సమకూర్చుట:— ఇంతవరకు 900 మంది నాలుగునెలలలో చేరిరి. వీరిలో చాలమంది రజరం గమున పోరుచున్నారు. ఇంకనుచాలమంది చేర్చుకలెనని డిప్టి కమిషనరుగారు స్పష్టపరచిరి. చాలమంది తాలూకాదారుల చేరువారికి భూములను ధనమును ఇచ్చుచున్నారు. గ్రామములవెంటి లిరిగి పనిచేయుటకు ప్రతితాలూకాయందును నెన్న ను సిపాయిలను ఏర్పరచెదరు. (తంలి)

కాశీనగరమున ఆశ్వమేధ అన్నదాన సమాజము:— శ్రీ కాశీ షేఖర్మందు స్థాపించబడిన కన్యకా పరమేశ్వరి ఆశ్వమేధ అన్నదాన సమాజ గృహమునకు కృత్యధనమును ఇచ్చి దానిని స్వాధీనపరుచుకొనుటకు స్థాపకులగు శ్రీమాకా దాచెప్పి రామప్రసాదగారును యం నారాయణ గుప్త గారును గుంటూరు కాపురస్తులగు మరొకందఱును కలసి ఈ నెల 29 వ తేదీన బయలుదేరి బొంబాయి మార్గముగ కాశీ వెళ్లెదనని తెలియుచున్నది.

పూనానుండల సభ:—సంవత్సరము 10-11 తేదీ లలో జున్నునునందు మండల సభ జరుగును. బొంబాయి వాస్తవ్యులగు ఎం. ఆర్. బయకరుగారి నధ్వర్యత వహింప గోరెనని తెలియుచున్నది. స్థానిక విషయములను వెక్కిరింటిని గూర్చున్న కర్షకసాయము భారతీయులకు స్వచ్ఛంద వైని కాధికారము పోషకాహార పోషకాహార విద్య - నిర్బంధాధిత ప్రారంభ విద్య - కృషి-పంచాయతీ విధా:ముల గూర్చియు తీర్మానములు అవసరించబడును. (తంలి)

భారతీయ యువకులు-ఉపచారి కావ్యుత్తి:— బొంబాయి శేమిట్టిజీజీభాయి వైద్యశాలలో ఉపచర్యును నేర్చు కొనుటకు ఉత్తముకులసంజాతలను విద్యానతులనుగు భారతాంగనలు కావలెను. వీలనగా ఉపచారికులుగా నున్న ఆంగ్ల యూరేషియను యువకులు యుద్ధవైద్యశాలలందును వైద్య శాలానాకలందును పనిచేయుటకు వెళ్ళిరి. వస్తుతము 32 రు మాత్రమే ఉపచర్యనభ్యసించుచున్నారు. ఉత్తముకులసంజాత లగు భారతయువకులు హెచ్చుగనుపచర్యుకు గడంగిన నుప చారికావ్యుత్తికి గౌరవమేర్పడ గలదని గంసుమువారు ప్రక టించిరి. (తంలి).

కాశ్మీరు పరిశోధకాలయము, బొంబాయి:—డాక్టరు ఎస్. జగదీశచంద్రబోసుగారు (కలకత్తా) బొంబాయినగర మున నేర్పరుపవలచిన పరిశోధకాలయము ఈసంవత్సరము నవంబరు నెల 30 వ తేదీన తెరవబడును. అందులకు 16 లక్షల రూపాయలు కావలెను. ఇంతవర కీదేశముననున్న ప్రతిష్ఠాపన తెప్పియును చేయబాలని మహావీర విప్రతిష్ఠాపనమువలన కలుగగలదు. ఇందులకు డాక్టరు బోసుగారు సముపార్ణించిన విత్తము నంతయు 5 లక్షలు దీని కొనంగిరి. బొంబాయి వాస్తవ్యులగు ఎస్. ఆర్. బొమ్మంజీగారు లక్ష రూపాయల నొనంగిరి. తక్కిన పది లక్షలను దేశీయ లొంగి తమ గౌరవమును నిలుపుకొనవలెనని బోంబే క్రానికలు ప్రతిక వ్రాసినది. (తంలి)

ఆంధ్రవిద్యార్థుల సమావేశము, మదీరీపట్టణము:— తెలుగు జిల్లాలలోని కళాశాలలయొక్కయు, సెకండరీ పాఠశాలలయొక్కయు విద్యార్థులు సుమారు 80 మంది ఈనెల 21, 22, 23, 24 తేదీలను ఒకసభ జరిపిరి. సభకు వచ్చిన విద్యార్థులకు నోబులు కళాశాలలో బసలు ఏర్పాటు చేయబడినది. కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు వెకె, ఏం. ఏ. గారు ప్రతినిధులకు స్వాగత మిచ్చుచు నందియాల వాస్తవ్యులగు రికరెండు ఏ. ఎఫ్. ఆర్. బస్సు, కమ్మముపెట్టు వాస్తవ్యులగు రికరెండు ఏ. బి. ఇలియట్టు, సత్తెనపల్లి వాస్తవ్యులగు రికరెండు ఏ. ఎం. బోగ్గు, ఎఫ్. బి. షేక్, బరుగా, గార్లు మిక్కిలి ఉపయోగకరములగు ఉపన్యాసముల నొస గి బైబిలు పఠనము తరగతులను ఏర్పరచిరి. 25-వ తేదీ మంగళ వారమున సభ చాలించబడి విద్యార్థులు తమతమ యూళ్ళకు బోయిరి.

బొంబాయి తపాలశాఖల సమ్మేళనము:— ఈ నెల 25 వ తేదీ సాయంత్రమువరకును మార్చేమియును కలుగ లేదు. జిల్లాలనుండి చాలమంది జవానుల రప్పించిరిగాని వారి కనుభవము లేనందున ఇండ్ల సంఖ్య సరిగ లే నందునను వాకోపశాల కు న్నారు. ప్రజలకు చాల ఇబ్బంది కలుగుచున్నది. డైరెక్టరు జనరలుగారు మంగళ వారమునాడిటకు వచ్చిరి. చాలమంది వర్తకులు విజృంభనచేసిరి. 27 విలియం మాక్స్ మొగారు బొంబాయి తపాలశాఖాధికారులతో నాలోచించి జవానుల న్యాయవాదియగు గిన్వా లాగారికి వర్తమానమందిరి. జవానుల కోరికలను న్యాయవాది ఆధికారులకు విన్నవించెను. జవానుల ప్రతినిధులు చెప్పిన విషయములను గూడ డయిరెక్టరు జనరలు గారు సావధానులై వినిరి శనివారమునాడు పనివాంజు) పనిలోనికి రావన్న వారిని తీసివేసెదము. ఇదివరకే రు 1090 లు కొత్త క్యూను మనుమతంపబడినదని వీని డైరెక్టరు జనరలుగారు ప్రతి నిధులతో చెప్పిరి. (తంలి)

మాంటాగుగారు లండను, సెప్టెంబరు 28:—మాంటాగుగారు రాజాను మతిని శ్రీవాని నేటిదినమున దర్శించి బకింగుహాము లోటలో రాజదంపతులతో గలసి భోజనము చేసిరి.

అత్యధులమైన జోన్యము మీ జననకాలమును తేదీనిగాని లేక మీ వయస్సును నక్షత్రమునుగాని లేక మీరు బాబును వాియువేశము గాని తెలియజేయును. మీ జీవితఫలములు సంపూర్ణముగ ఒక సంవత్సరమునకు తెలుపబడును. ఇందులకు గాను మీ రొకరూపాయిని మాకు పంపవలెను. మీ జోన్యముయొక్క శ్రేష్ఠతను గూర్చి కుంభకోణములో వైకొట్టవలెనుగనున్న టి. కే. 2వ రామయ్యరు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిల్లు వాియుచున్నారు:—మీరు చెప్పిన భవిష్యత్తు అత్యధులముగ ఈ సంవత్సరమునకు ఇనుమంతయు విరుద్ధములేకుండగ నిజమైన దృష్టాంతము నిచ్చినది.

దీ కలింగ అస్సోసియేషన్ బ్యూరో వోడెనరు, విశాఖపట్టణము, జిల్లా.

THE GREAT WAR

Irish Convention: Sir H. Plunket's Optimism

Korniloff Revolt Due to Misunderstanding

ENEMY ATTACK ON VERDUN POSITIONS A FAILURE

British Airmen's Notable Achievements

[Reuter's Agency]

Great Britain

THE IRISH CONVENTION. Optimism Justified.

LONDON, September 24.
Sir Horace Plunket, speaking at Cork, said:—The prevalent optimism regarding the Convention was more than justified. It had passed the most important stage and was approaching the next, when he hoped that the constitution would be completed.

New India Council Member.

Mr. Aftab Ahmed Khan in London.

LONDON, September 26.
Mr. Aftab Ahmed Khan has arrived and taken his seat on the India Council.

Mr. Montagu Lunches with Their Majesties.

LONDON, September 26.
Mr. Montagu was received in audience to-day and had luncheon with Their Majesties at the Buckingham Palace.

Nine Escaped German Officers Recaptured.

LONDON, September 26.
Nine of the escaped German officers have been recaptured. They include the Emden's captain, Mueller, and the aviator Otto Thelan, a famous tunneller whose previous four escapes earned him the nickname of the Hun-Monte Christo. The escape was discovered by a labourer noticing a hole in a turnip field close to the huts. All escaped at 4.30 in the morning with ample provisions, clothing, and tobacco, and maps drawn by themselves. Six were captured at breakfast time. One was carrying a huge portmanteau. Thelan and his companion were found asleep in a wheatfield. Two others were playing cards in a ditch. Children black-berrying in a wood near Capt. Mueller and gave the alarm, and he was captured at midday. Three were captured while walking along the road. They said they were munition workers from London seeking work. Police on bicycles are scouring the roads for the others. Maps found on the prisoners had the routes to the East Coast marked very accurately.

The German officers who escaped from Keyworth tunnelled under the barbed wire.

Belgium Honours British Officers.

LONDON, September 26.
The "Gazette" states that the King of the Belgians has conferred the "Order de la Couronne, Grand Officer" on Lieut.-General Sir John Cowans, and Lieut.-General Sir David Henderson, and Surgeon-General Sir Alfred Keogh and the "Order de la Couronne, Officer" on Lieut.-Colonel Francis Adams, Indian Army.

Effect of Allies' Victories.

Germany's Defeat Certain.

ALLAHABAD, September 26.
LONDON, September 25th.—The "Times" military correspondent, concluding an article on the victories of 1917, says:—Sir Douglas Haig will give the enemy the law. It is not now a question of whether the German armies before us will be beaten, but when they will be beaten. The Germans in the field must be made to acknowledge their inferiority by constant hammering. When this has been done and all available German resources used up, we can talk of strategy again.—("Pioneer" special cable.)

The Gazette announces that President Poincaré has awarded Legion of Honour (grand officer) to Sir John Cowans and Sir Alfred Keogh.

THE AIR RAIDS.

Success of New Defence System.

LONDON, September 26.
Some newspapers attribute the fact that few raiders reached London to the new system of defence by vertical barrage. It is generally agreed that the firing of anti-aircraft guns in London last night was heavier than ever before.

Londoners Quick to Take Cover.

Incidents During the Raid.

In contrast to Monday's moonlight sky, last night's was overcast with low-lying clouds. Again, it was

noticeable how London has learned to take cover. Thoroughfares were cleared with businesslike celerity, people taking refuge in the calmest manner in the nearest buildings offering shelter, tubes, etcetera, but entertainments as on Monday were carried on as usual. A noteworthy feature was the conductresses of omnibuses sticking to their posts. The raider that penetrated the masses of drifting mist dropped bombs on small houses where there were no munition works. There was apparently a big air fight some distance from London as heavy machine gunning was audible in the sky, probably from the British formation driving off the raiders. There is a doubt that besides the vertical barrage British aviators were most successful in repelling London's assailants. The "Daily Express" quotes a high official as saying:—We have stopped day-raids, the time is not distant when Hun machines will no longer come to this country.

LONDON, September 26.
The Press Bureau states that gunfire turned back the first group of raiders approaching London last night only two penetrating the defences. These dropped a number of bombs on the southeastern outskirts of London and damaged some dwelling houses. Six persons were killed and sixteen injured. A second group of raiders were driven off before reaching London. They dropped bombs in the southeast of England but no casualties or damage have yet been reported.

The Air Raid.

A Press Correspondent Killed.

LONDON, September 26.
Fatalities in Monday's air raid included G. J. Stevens who has until lately been the Athens Correspondent of the "Daily Telegraph."

The Casualties.

LONDON, September 26.
The British Official communique says that in last night's air raid the casualties were seven killed and twenty-five injured.

Splendid Work of Naval Aircraft.

LONDON, September 26.
The Admiralty says:—Naval aircraft dropped many bombs on Sparapellbrook aerodrome at noon on Tuesday, and several direct hits were reported. Our fighter patrols over fleet encountered six hostile seaplanes, and drove down two. Our naval forces bombarded naval establishments at Ostend in the afternoon and secured several hits on the marine Workshop.

Arrivals and Departures.

LONDON, September 26.
The Admiralty says: During the week 2775 merchantmen arrived at ports in the United Kingdom and 2691 left. Thirteen vessels over sixteen hundred tons and two under were sunk and ten were unsuccessfully attacked. Two fishing vessels were sunk.

Colonial Under Secretary.

LONDON, September 26.
The Press Bureau states that Commoner Herward has been appointed Under-Secretary of State for Colonies.

Cotton Control.

LONDON, September 26.
Cotton control order has been issued to come into operation on 1st October for fixing the prices of raw cotton. Official values will be fixed daily for good middling American and fully good and fairly good Egyptians. Deductions will be made to obtain official values. Cotton sold on C. I. F. terms will also be quoted. Profit which may be added will not exceed twenty five points in case of Americans and seventy five points for Egyptians. Dealings will be covered by order solely of raw cotton and not by futures.

Australia

Extreme Socialism in N. S. Wales.

I. W. W. Excluded From Mining Fields.

LONDON, September 26.
SYDNEY:—Steps are being taken to exclude all members of the Industrial Workers of the World Federation from the mining fields in New South Wales. Two hundred and fifty are affected.

TELEGRAMS.

The Income Tax Bill.

LONDON, September 26.
MELBOURNE:—A Bill authorising an additional tax on men, who have not enlisted has passed the Committee Stage in the Senate. The amendment exempts bachelors over sixty with a gross income of under hundred sterling yearly.

America

Great War Credit Bill Signed.

LONDON, September 26.
WASHINGTON:—President Wilson has signed the War Credits Bill, generally known as the eleven billion dollar bill.

Argentina

Demonstration in Favour of Rupture.

LONDON, September 26.
BUENOS AIRES:—A great demonstration in favour of rupture with Germany has been arranged for to-day. The Railway strike is very serious. Strikers have refused Government's proposal for arbitration. Strikers including women have been trying to hold up trains and received casualties at the hands of the troops.

Rupture with Germany to be Proposed.

LONDON, September 26.
MONTEVIDEO:—It is stated that Government prior to the end of the week, will propose to the Chamber rupture with Germany.

France

Champion French Airman.

Capt. Guynemer Missing.

LONDON, September 25.
Reuter's correspondent at French headquarters says that Capt. Guynemer, Champion Airman, has been missing since the 11th inst. He had felled fifty-three German machines.

Russia

The Korniloff Revolt.

All Due to Misunderstanding.

LONDON, September 26.
PETROGRAD:—M. Savinkoff formerly Minister of War, writing in the "Bourse Gazette" explains, that M. Korniloff's revolt was due to misunderstanding after M. Savinkoff had obtained M. Kerensky's consent to Korniloff's reforms, and Korniloff had agreed to Kerensky's request to send a Cavalry Corps to Petrograd in view of the possibility of Maximalist disorders. M. Lyoff Ex-Procurator of the Holy Synod informed Korniloff, that Kerensky was willing to form a Directorate, of which Korniloff, Korniloff, and Savinkoff should be the principal members, and Korniloff agreed to this. Lyoff afterwards handed to Kerensky an ultimatum written by himself, but purporting to come from Korniloff demanding for Korniloff the dictatorship. Kerensky inquired by telegraph from Korniloff "Do you subscribe to the words of Lyoff's ultimatum on your behalf, Korniloff ignorant of Lyoff's" replied affirmatively, upon which he was relieved of his command and revolted.

The Sukhomlinoff Trial.

Accused's Passionate Plea.

LONDON, September 26.
PETROGRAD:—The Sukhomlinoff trial concluded with passionate addresses by the ex-Minister and his wife both bursting into tears and declaring they were not criminals. Sukhomlinoff declared that his predecessors had left the army in a state of chaos rendering his four years of office insufficient to recognise it effectively. Nevertheless, the Russian mobilisation was sufficiently effective to surprise the Germans and save Paris. He might have been guilty of mistakes, but there were no crimes with which he could be reproached.

The jury is considering twelve indictments against Sukhomlinoff and two against his wife.

Sukhomlinoff Sentenced

to Hard Labour.

LONDON, September 26.
PETROGRAD:—Sukhomlinoff, Former Minister of War has been found guilty of high treason and sentenced to hard labour for life. His wife was acquitted.

Kaiser's Hypocritical Humbug.

Denounced by Russian Press.

LONDON, September 26.
PETROGRAD:—Russian newspapers denounce the Kaiser's reply to the Pope describing it as an undeniable a consequence of Russian revolution, for, Germany is now silent about concessions which she would have made at the beginning of the year. The only possible reply by the Entente is the prosecution of the war most vigorously with Russia redoubling her efforts. Even Maxim Gorky's organ trounces the Kaiser and says that the moment has come for Russian Democracy to deliver an ultimatum to German workers to repudiate the Kaiser's pretensions.

PETROGRAD:—Mr. Kerensky has returned from Headquarters.

TELEGRAMS.

Russia Recovering. Kerensky Interviewed.

LONDON, September 26. PARIS.—In an interview published in the FIGARO, M. Kerensky declared that Russia was beginning again to climb slope, and would reach top. He emphasized that over half the forces of the Central Powers, were on the Russian front. Russia had to bear tremendous enemy effort but she had pulled herself together, and would do her utmost to attain victory. Russia would never make separate peace.

Morale Improving.

M. Terestchenko affirmed that Russian moral was improving. The War had become national and there would be great results from that.

Germany

Turks and Italians. Kaiser's Admission.

LAHORE, September 26. LONDON, September 25th.—The "New York World" states that during the Turko-Italian war the Kaiser, in the presence of the French Ambassador, said to the Turkish Ambassador:—We believed you could beat the Italians or we should not have backed you. We put our money on the wrong horse.—("C. and M. Gazette" special cable).

Enemy Planes Brought Down.

LONDON, September 26. FLUHING.—Two German seaplanes one being of the latest type were brought in here yesterday. One out of four occupants was severely wounded.

Substitutes for Cotton.

Nettle Experiments-Germans' Success.

LONDON, September 26. It is reported from Munich that owing to success of experiments with nettles as substitute for cotton twenty thousand acres in Germany will be devoted to nettle growing in 1918 with an estimated yield of 16,000 tons of fibre. A Bavarian nettle company is being formed with a capital of a million marks.

Egypt

The Nile Flood. Abnormal Rise Expected.

LAHORE, September 26. LONDON, September 25th.—The Cairo Correspondent of the "Times" says that everything indicates that the Nile flood will exceed that of last year, which itself was the highest for 22 years.—("C. and M. Gazette" special cable).

China

Concessions Flooded.

LONDON, September 27. PEKING.—Concessions at Tientsin are flooded, and walls have been built round godowns with a view to saving merchandise.

Garrison Proclaims Independence.

LONDON, September 26. PEKING.—The Garrison of the Great Wall of the (Lining South Hunan) has declared its independence at the instigation of Southern Leaders with the object of gaining control of Hunan from Northerners. Kwangsi troops are going to assist the rebels.

British Front

British Lose and Regain Positions. Powerful Enemy Counter-Attack Fails. Good Work by British Airmen.

LONDON, September 26. F.M. Sir Douglas Haig's communique to-night says:—Under a thick mist the enemy delivered a powerful counter-attack at dawn on the positions on the ridge between Tower Hamlets and Polygon Wood. He was repulsed on the bulk of the front, but north of the Ypres-Menin Road and south of Polygon Wood he penetrated our lines for short distances on narrow fronts. Fierce fighting continued during the morning. Another heavy counter-attack at midday failed to make further progress, and early in the afternoon we ejected the enemy and re-established our line on the whole front attacked. The enemy made a raid on a post south of Quenast. Many photographs were taken over the enemy's areas on his front and in the rear yesterday, and four tons of bombs were dropped on aerodromes north and south of Rouleis, and near Cambrai, and on an important railway centre, east of Tournai. We bombed, during night time, an ammunition dump north of Cambrai, and hinders east of Lens. Three enemy machines were brought down and five driven down. Four of ours are missing. Among the pilots brought down on Sunday was Lieut. Voss, who, according to the enemy, had brought down many Allied machines.

LONDON, September 26

Reuter's correspondent at British Headquarters, in a message dated the 26th instant, says that, though he stated in an earlier despatch that there was no infantry action of importance on the 25th on this battle front, he learns now that the enemy before noon began attacking heavily in the area south of the Menin Road. The first attacks succeeded at some points in

driving back our advanced post, but our men again attacked with great spirit and in course of the afternoon the situation was restored. Some fighting continues and heavy cannonading.

Effect of British Victory. Growing Discontent and Failing Morale. Smallness of British Casualties.

ALLAHABAD, September 26. LONDON, September 25th.—The internal situation in Germany is serious and riots are occurring, but the general discontent is kept under the surface by harsh measures and leave from the front is taking place in rest camps, the men not being allowed to go home. It had been circulated in Germany that peace would be secured this autumn and great hopes were set on not having another winter campaign. The Ypres rush has destroyed the German hopes of resisting by field works. They have deep lines prepared, but prisoners state that the battle spirit is low in the army, and the latest defeat will increase the trouble. The 2nd, 4th, 13th, 38th and 121st German Divisions were practically knocked out altogether, their final discomfort being due to battalion rifle fire in the open. Of our casualties 70 per cent are slight wounds, 20 per cent hospital cases at home and 10 per cent serious cases and killed. The total number of casualties is the smallest for any big action.—("Pioneer" special cable.)

Marshal Haig's Report.

LONDON, September 26. This afternoon's communique from Marshal Haig says:—We attacked this morning on a wide front in a sector eastward and northward of Ypres and good progress is reported. The Suffolk made a successful raid eastward of Gozevaucourt in face of a strong opposition and destroyed two occupied dugouts bayonetting many Germans and taking a few prisoners.

French Front

The French Report.

LONDON, September 26. This afternoon's French communique, reports intense artillery struggle between Beaumont, and Bezonvaux on the right of the Meuse. Prisoners confirm that enemy lost heavily in fruitless attacks north of Chaume Wood on 24th inst. We then took 121 prisoners.

Enemy Attack on Verdun Positions. A SIGNAL FAILURE. Interesting Details.

LONDON, September 26. Reuter's correspondent with the French headquarters says:—The Germans launched an attack at dawn yesterday on the extreme right of Verdun battle-field, following a heavy bombardment lasting several days and covering the whole of the positions on the right bank. Even the streets of Verdun, in which there is nothing but ruins to hit, were peppered persistently with big shrapnel shells. The object of the attack was the recovery of the dominating ridge separating Chaume and Fosses Woods, which the French captured on the 3rd September, giving them views over the Orne Valley up to the mountain fortress called "Orne's Twin", which flanks the German extreme left. It was, therefore, towards the highest point of the ridge. Hill 363, that the German attack was directed, and the hottest fighting was among the trenches bordering Chaume and Fosses Woods, which the Germans were obliged to traverse in order to reach the crest. The enemy used five battalions including the "Rohr Sturm" battalion, which is a model school for the "sturmtruppen" commanded by the officer who introduced the system into Germany. The objective was the trenches surrounding the hill and, at the same time, diversions were attempted by units of other divisions at Bezonvaux on the right and Beaumont on the left. In the centre and on the right the attack was repelled after the hardest fighting at close quarters. On the left of the hill the Germans met with still worse luck. The French colonial troops, who were waiting for them, left their trenches with magnificent dash and courage and met the assaulting Germans half-way, driving them back to their starting line with bomb and bayonet. The bombardment continues.

Artillery Struggle Continues. No Infantry Action.

LONDON, September 26. PARIS.—A communique says:—The artillery struggle was lively in the Hurtlebise-Craonne and Boisle Chaume regions, but there was no infantry action. French aviators dropped ten tons of projectiles on railway stations at Cambrai, Luxembourg, and Longuey.

Enemy's Growing Superiority. Only Aerial Strength Maintained.

LAHORE, September 26. LONDON, September 25th.—The "DAILY MAIL'S" correspondent at the front, emphasising the completeness of the Ypres success says:—Only in the air is the enemy anything but inferior to his past condition.—("C. and M. Gazette.")

Rumanian Front

Wind Aids Rumanians. Enemy Caught by His Own Gas.

LONDON, September 26. A Rumanian official communique dated 23rd inst says:—After violent artillery preparation the enemy delivered two gas attacks on heights north of Souka. The wind blew the gas back on to the enemy. Rumanian infantry repulsed two attacks in the Muncea sector. The station at Galatz was bombarded on Sept. 21st, but no damage was done.

The German Dwina Front. Visit by Neutral Attaches.

LAHORE, September 26. LONDON, September 25th.—A message received in Amsterdam from Berlin says that neutral military attaches have left for the Dwina front.—("C. and M. Gazette")

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Bombay

Bombay Indian Merchants' Chamber.

BOMBAY, September 26. The Hon'ble Mr. Lalubhai Samaldas, retiring Chairman of the Bombay Indian Merchants Chamber, presided and made the usual annual presidential review at the annual meeting of the Chamber this afternoon owing to the new Chairman Sir Vithaldas Thackersey being absent on a holiday in Kashmir. The Chairman in moving adoption of the annual report expressed gratification at the changed angle of vision regarding the industrial development of the country. He said a clear and

Definite Policy Had Been Laid Down

in this Viceroy's recent remarkable speech and the speaker hoped if co-operation of representatives of non-official communities was sought in proper spirit the industrial progress of the country would be rapid. A strong case had been made out by the Chamber in favour of State Management of railways and they hoped advantage would be taken at the

Termination of the Agreement with the Railway

next year to take over the management of that railway by the state. Continuing he said the present war he demoted some of the old economic theories and set up new ideals for national economic progress and it India is to take her place in line with other civilized countries in economic matters she must insist on having full liberty to such taxation as will conduce to the

fullest development of her industries and of her trade and commerce. This

Liberty Means Fiscal Autonomy.

I am not going to tire your patience by repeating the arguments put before you by my friend the Hon'ble Sir Dinshaw Wacha at your last general meeting which are as true and as forcible today as they were last year, but I do beseech you and the committee to be always on the alert to support our demands for fiscal autonomy. We have pressed for the grant of such an autonomy in our representation of trade after the war. We may very well take advantage of the proposed visit of the Secretary of State to this country to prepare a well thought out scheme for the grant of fiscal autonomy to this country and submit the same to him at a personal interview. If our sister chambers in Bombay and Calcutta have got this right there is no reason why it should not be extended to us when our work has been recognized as useful and important and when

The Interests We Represent

are so important and varied. Our representation to the Government of India has not as you will notice from the reports received favourable consideration at the hands of that Government and we shall be perfectly justified in approaching the Secretary of State with our representation when he comes here for the purpose of getting first hand knowledge of Indian demands. In conclusion Mr. Samaldas said the raising of exchange to 100 has had very disquieting effect in trade interests and although they fully recognised the difficulties of the Secretary of State and Finance Minister they could not help submitting to the Government of India a representation expressing the Chambers views on the subject.

It was announced that Sir Vithaldas Thackersey and the Hon'ble Mr. C. V. Mulla have been elected as Chairman and Vice Chairman respectively of the Chamber for the ensuing year.

Mrs. Besant Expected at Bombay.

BOMBAY, September 26. Mrs. Besant with Messrs. Arundale and Wadia is expected in Bombay on Sunday, the 30th instant. On the following day, which is her birthday, she will be presented with a purse of Rs. 7 lakhs for the establishment of a National College in this presidency.

The Cricket Carnival.

The Quadrangular Cricket Carnival commences this year in Bombay in the first week of December. The next match will be between Hindus and Mahomedans. The Hindu team it is understood will be captained by the Maharaja of Patiala and the Mahomedan eleven this year will be considerably strengthened by the inclusion of Aligarh and Kashmir players.

Concession to Menials.

In view of the increased cost of living in Bombay the Governor-in-Council, in anticipation of sanction of the Government of India, is pleased to increase the rate of house rent allowance to menial employees from Rs. 1-8-0 to Rs. 3 per mensem from the 1st September, pending the report of the Committee appointed to consider the question.

A Welcome to Mr. Montagu.

At a meeting of the Bombay Corporation this week a cordial address of welcome to Mr. Montagu on his arrival will be voted.

Imperial Legislative Council

Refusal to Release Mahomed Ali Brothers

SUICIDE OF DETENUE: HOME MEMBER'S EXPLANATION

Viceroy's Closing Speech

(From Our Own Correspondent.)
(BY WIRE.)

Last Meeting of the Autumn Session.

SIMLA, September 26.

The last meeting of the autumn session of the Imperial Legislative Council was held this morning in the Council Chamber, Viceregal Lodge, His Excellency the Viceroy presiding. There was a large attendance of visitors, among whom was the Maharani of Baroda. Proceedings commenced with interpellations by the Maharaja of Cassimbazar about Government grants to Municipalities. Dr. Sapru asked about the Indraprastha Hindu Girls' School at Delhi. Pandit Malaviya enquired whether there was a case of death and one case of suicide among persons dealt with under the Defence of India Act or under the regulation 3 of 1918.

Interned Mussalman Leaders.

Hon'ble Mr. Jinnah,

Mr. Jinnah asked:—Will the Government be pleased to state what is the result of the enquiries into the cases of Mahomed Ali and Shaukat Ali?

Sir William Vincent.

Sir William Vincent, replying said that the restrictions were imposed on them not merely for their violent language but also because they expressed freely their sympathy with the King's enemies, thus endangering public safety. Enquiries had been recently made which show that their attitude had not materially changed, and the Government did not think it desirable to remove the restrictions.

Patna High Court's Instructions.

Mr. M. B. Dadabhai asked:—(a) Has the attention of the Government been drawn to the circular letter issued by the Patna High Court on the 22nd May last (No. 1919-1960-55-22 English Department Civil) informing all the District Judges of Behar and Orissa and the Judicial Commissioner of Chota Nagpur that a Vakil of another High Court who desires to practise in the Courts subordinate to this court (Patna High Court) must adopt one of the two courses either (1) he must be enrolled as a Vakil of this court a condition attached to this being that he must remove his name from the roll of the Calcutta High Court before the long vacation of 1917 or (2) he must get himself enrolled as a pleader in the ordinary way as in the case of first admission he must be qualified for admission as a pleader under the rules laid down in general rules and circular orders (civil) and the mere fact that he is a vakil of the Calcutta or any other High Court will not necessarily entitle him to practise as a pleader in courts subordinate to this court. (b) Is the above circular letter of the Patna High Court consistent with the provisions of section 4 of the Legal Practitioners Act. (c) If not will the Government be pleased to take suitable action in the matter.

Sir William Vincent replied:—The Government of India have no information on the subject but the framing of rules for the admission of pleaders to subordinate courts is within the competence of the High Court and the Government have no power in the matter.

Suicide of the Detenue.

Pundit Madan Mohan Malaviya asked:—(a) Is it a fact that in Bengal among the persons dealt with either under the Defence of India Act or under regulation 3 of 1918 there has been one case of death and one of suicide. (b) If so, will the Government be pleased to state the circumstances attending those events?

Government's Reply.

Sir William Vincent replied:—During a period of about two and a half years the number of persons who have been dealt with in Bengal under the Defence of India Act is 978. Of these 179 are at present time domiciled with their relatives, 565 in villages away from their homes, while 234 have been released or otherwise dealt with. Among this number there has been one death due to natural causes viz. in the case of the detenue who died at the Jessore Sadir hospital of typhoid fever. One ascender from domicile was killed by a villager while he was committing a dacoity. There have been two suicides. In one case there was no assignable reason known. The police Superintendent had visited the detenue on the day before his death and the detenue's own brother had been with him on the night of his death. In the second case the detenue had had fever from which he had recovered after being nursed by the local police and the verdict of the District Magistrate was "The man had taken his life owing to depression after fever." Among persons restricted under the provisions of Regulation 3 there have not been any deaths or suicides.

Acquisition of Imported Gold.

Sir William Meyer.

The legislative part of the business commenced with Sir William Meyer's motion to introduce the Bill to provide for the acquisition of gold imported into British India. He said it was an emergency measure. The reasons had already been fully explained at the time when the ordinance was issued, and he said that till now five million pounds worth of gold had been acquired by means of the ordinance and he hoped to get more. The Bill, however, differed in one material part, in that it provided for the acquisition by the Government of India of gold

imports into India and the rate of Rs.14.8 0 per sovereign and Rs. 1 for 7.7921 grains of fine gold in the case of other coin and bullion. These rates will not apply to gold shipped on through a Bill of Lading before the 26th instant, so that existing contracts might be unsettled as little as possible.

After His Excellency had suspended the rules of business the Bill was taken into consideration and passed.

Small Cause Court Act.

Sir William Vincent moved for consideration of the Presidency Small Cause Courts Act Amendment Bill. He said that the Bill met with no criticism and he took it that it met with general approval. The Bill was then passed.

On the motion of Mr. Lowndes the Bill to further amend certain enactments and to repeal certain enactments was passed.

The Bill to amend Sir Corrimbhoy Ebrahim Baronetcy Act was also passed.

Code of Criminal Procedure.

Sir William Vincent introduced the Bill to amend the Code of Criminal Procedure, 1898. He said it had already been in a modified form before the public from 1914. On the receipt of criticism the Government appointed a committee with a strong legal element to examine the Bill before the Council which was the result of its deliberations. He did not think it would be useful on his part to add anything to what had been said in the Committee's report. The motion to publish the Bill in the Gazette of India and Local Government Gazettes was agreed to.

The Committee's report on the Transfer of Property Act Amendment Bill was taken into consideration.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya explained the change made by the Select Committee in its final report.

Dr. Sapru said that he had no objection to clause 2 of the Bill. He submitted that though Local Governments had approved clause 3, yet the High Court was not in its favour. In supporting this Bill his mind was not free from doubt. Therefore he could give only a qualified support. The Bill was then passed.

His Excellency the Viceroy then made a speech and the Council adjourned "sine die".

The Viceroy's Speech.

It only remains for me to close this session and express the hope that the Hon'ble Members will carry away the desire and intention of formulating quietly and dispassionately the views which they wish to place later before Mr. Montagu, and myself. This is the first occasion on which resolutions other than those of a purely non-contentious nature have been admitted for discussion at the Simla Session. I think the discussions which have taken place have not been without value and certainly points have been urged with great force and ability, but before I formally declare the sitting closed I should like to make one or two remarks on the proceedings of this past session. I have been steadfastly anxious that

The Tone of Our Debates

here should give a lead to India and anyone can see that the Government have been scrupulous in their endeavour to discuss even the most contentious question with studied moderation. Still it is the class of debate that great issues are forged and so far as is consistent with the dignity of this Council I would not for one moment wish to see our discussions here shorn of their force and vitality. Our proceedings would be hollow and unreal if the Hon'ble members, official and non-official, were not free within the recognised limits of controversy to express in temperate language views deliberately formed and honestly held; but I would remind them that this is a matter in which there must be give and take. I look to find in India the highest standard of mutual dealing; among men engaged in public affairs even though their points of view may be different and in this connection we do all

Honour to the Lieutenant-Governor of the Punjab

for his generous action in our proceedings here on the 19th instant. It was the act of a strong man and an honest man and must command our admiration. I could not help feeling after hearing Sir Michael O'Dwyer's remarks that his generous attitude gave to one Hon'ble member of this Council on that occasion an opportunity of displaying equal generosity in respect of a remark publicly made with reference to Sir Michael O'Dwyer. The opportunity has not yet been taken but I am glad to hear the Hon'ble member in question proposes to withdraw that remark on an early occasion. Let me turn to other matters. I have observed that recent events have called forth

Misleading Criticisms

of the relations of the Government of India to the Secretary of State on the one hand towards Local Governments on the other. Since I have held the Viceroyalty my relations with the Secretary of State both with Mr. Chamberlain and with Mr. Montagu have been most cordial and both these statesmen have been uniformly anxious to work in full harmony with the

TELEGRAMS.

Government of India, and I think I may claim that my own attitude towards the heads of Local Governments has been precisely similar. In this connection let me mention

The Case of Mrs. Besant.

We as a Government would surely have shown little faith in the policy recently made public or in the appeal for concord and co-operation which I made in my opening speech of this session, if we had adopted any other course than that which we have followed. Previous to the announcement of that policy the position was somewhat difficult. We have gladly taken the opportunity that has now offered itself for opening a new chapter. The Home Member informed you on Monday that Mrs. Besant has passed her word to me that she will co-operate in obtaining a calm atmosphere for Mr. Montagu's visit. I accept Mrs. Besant's word and I am sure

Her Remarkable Energies

will be directed in the way she has indicated, but gentlemen where our policy has been conciliatory it must not be supposed we have altered in any degree our attitude towards the forces of disorder. The prime duty of the Government is to preserve order in time of war. It is a duty which the Indian Government will not for one instant neglect, but

Let us Look Forward Rather than Back.

We are no longer groping in the dark. We have an objective given to us and we want the help of all to steer our course to that objective. Do not let us then be drawn aside by ephemeral incidents which have lent themselves to misconstruction from the great task which we all have in hand. Every interest and class will have an opportunity of putting their views before Mr. Montagu and myself and provided these are consistent with the main principles of that policy formulated by His Majesty's Government they will receive sympathetic consideration. I assure those non-official members who represent

European Commercial Interests

in this Council that these important interests will of course be fully considered. Everyone I am sure, Indian and European alike, recognises the historic position of the British community in India and the debt which India owes to its enterprise and its energy and no scheme of reform which was sound could be based on injustice to the British or to any other community. We want all the best minds and the

Co-operation of all Classes

of the community. I will not say more on this point for does not the time itself appeal to us all, whatever our race or creed or class to co-operate in the spirit of Macaulay's lines. "Then none was for a party; then all were for the state".

In declaring the session closed I bid the Hon'ble Members Good-bye and wish them all a safe journey to their homes.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, September 26.

H. E. the Viceroy has received the following telegram, dated the 25th instant, from the Secretary of State for India:—

Fuller information confirms completeness of the success achieved in the recent British attack east of the Ypres. The British have now thoroughly consolidated their new position and captured additional points tending to strengthen it. The enemy have made repeated and very obstinate counter-attacks—sometimes in dense formation and in great strength but only at one point have they driven in the British advanced posts and elsewhere their attacks have been repulsed with extremely heavy losses. The British captures since the 20th amount to 3243 prisoners.

The British aircraft have been very active and dropped bombs on Roulers, Menin and other stations. The British naval forces and aircraft have also attacked Ostend and caused considerable damage to the docks.

The Germans have made attacks in Champagne and in the Verdun region north of Chamme Wood, but they were repulsed in both cases.

There has been fighting by detachment in the Alpine region on the Italian front.

The Italians repulsed repeated attacks on the Bainsizza plateau. There has been unusual artillery activity on the Cargo Plateau.

The Germans have captured Jacobstadt and compelled the Russians to fall back from the line at the Dwina river, but from the Riga direction have made no further advance and the Russians have recaptured some villages. There is no change on the Rumanian front.

The situation in Egypt remains normal.

Enemy aeroplanes made a night attack on the south-east of England and dropped bombs in several points and airships also appeared off Lincolnshire and Yorkshire coasts.

Mysore

The Mysore Legislative Council.

The Agenda.

BANGALORE, September 26.

One of the interpellations at the next meeting of the Mysore Legislative Council which will be held on Friday refers to the withdrawal of funds allotted for the management of Home industries. It is interpellated whether the financial Secretary withdrew Rs. 15,295-14-11 in the beginning of June 1916 on his sole responsibility if so whether it is proper financial policy to draw moneys before the necessity for payment actually arises and what all safeguards are provided to prevent the abuse of public funds.

The Select committee's report on two bills for the development of Self-Government in the State namely the bill further to amend the Mysore Municipal Regulation 1906 and the Mysore Local Boards and Village Panchayats Bill will be considered in the council.

Calcutta

The European Defence Association.
A Threatening Meeting.

CALCUTTA, September 26.
An extraordinary General Meeting of the members of the European Association was held this evening at the Dalhousie Institute with a view to consider the present Indian political situation. There were over a thousand members of the Association present and there was keen enthusiasm. During the last 3 or 4 days nearly 400 Europeans applied for admission to the Association and at a special meeting of the Council held during the day they were duly elected as members so that they might also attend the important general meeting in the afternoon in their capacity as members. Old residents who attended this evening's meeting say that since

The Memorable Town Hall Meeting of 1883
in connection with the Ilbert Bill agitation, there was no meeting to compare with to-day's meeting in point of enthusiasm and strength of feeling of the European community. Heads of almost all commercial houses and banks in Calcutta were present. Sir Archy Birkmyre, President of the Association presided and among those who took part in the meeting were besides the present such representative non-official Europeans as Hon'ble Mr. Ironside, Hon'ble Mr. Frank Carter, Sir Arthur Binning of Rangoon, the Hon'ble Mr. W. A. Arden Wood, Mr. J. H. Wigget, Col. A. J. Pugh, attorney Mr. W. E. Grum and Mr. J. A. Jones of the "Statesman."

Telegrams of Sympathy.

At the outset Mr. Alex Maren, Secretary of the Association, read telegrams received from various branch associations in the country in support of the objects of to-day's meeting. There were telegrams from Bombay, Madras, Behar, Assam Valley, Cawnpore, Darjeeling, Monghyr and Sind branches. Non-official European community of Tippera, Chardpur and Narayangunj also sent telegrams sympathising with the object of the meeting. The telegram of the Behar Branch said that

Serious Troubles in Champaran

were due to the political agitation of Indians among the uneducated ryots. The Madras Branch telegraphed urging the immediate establishment of a London branch. Other branches condemned the release of Mrs. Besant and strongly endorsed the views of Sir Michael O'Dwyer and Sir Hugh Bray.

The First Resolution.

Sir Archy Birkmyre moved the following resolution:—This public meeting of members of European Association which represents a vast majority of non-official Europeans in India while assuring H. M. the King Emperor as represented by His Excellency the Viceroy of unflinching loyalty to His Majesty and his Government respectfully desire to express grave apprehension with which they regard the recent policy of His Majesty in Indian Government in

Dealing with Political Agitators

and particularly in respect of Mrs. Besant and certain of her followers. The meeting further desires emphatically to protest against the ill-advised action of His Majesty's advisers in selecting the present time to consider far reaching changes in the administration and the Government of the country without, there is reason to fear, due regard being paid to the vast interests of great non-official European and Anglo-Indian communities or to the providing of adequate safeguards to such interests.

It was further resolved that copies of this resolution be telegraphed to the Viceroy, the Secretary of State for India, the Premier and to the Press.

Mr. Wigget.

Mr. Wigget seconding the resolution said:—The release of Mrs. Besant is a shameful capitulation to forces of disorder and reaction which will inevitably be followed by grave and far reaching consequences. After expressing thanks to the Lieutenant-Governor of the Punjab Mr. Wigget said:—We abrogate or weaken our claim as British subjects if with all our Empire loyalty we allow ourselves to be shelved

As an Indian Sect with a Solitary

Representative

in Council. Then we are lost, a derelict community, one of the depressed classes of India. We must be up and doing else we shall presently find ourselves dependent on the Government for protection against unwise legislation or administrative action of a provincial council largely dominated by

Professional Politicians of Bengal

and we at least are under no delusions as to the form that domination would take as to the section into whose hands it would fall.

The resolution was supported by Sir A. W. Binning, Messrs J. A. Jones, W. A. Ironside, and F. W. Carter and carried unanimously.

The Second Resolution.

Mr. W. E. Grum moved the following resolution:—That the Council of the Association be instructed to prepare for submission to the Viceroy and the Secretary of State

A Representation of the

European Association

embodying the views of the non-official European community on the subject of reforms connected with the governing of India and that the proposed representation be submitted as prepared through the Branch Council to the general body of members for expression of opinion and that opportunities for discussion be afforded to members by holding meetings of central and branch associations particularly as may be found suitable. Mr. Grum said:—In this meeting full of enthusiasm any opportunity of putting before the Association suggestions to you means by which we may prepare our policy not only critical but also constructive, and hence my resolution. Do not let this spirit of enthusiasm wane. Sir Hugh Bray has said that we are ready to go forward

Hand-in-Hand with our Indian

Fellow-Subjects,

if they insist our co-operation that co-operation will be forthcoming but in the words of the telegram sent

last week to the Secretary of State any scheme of reform can only receive fair and dispassionate treatment in an atmosphere of mutual sympathy and good-will.

Mr. Pugh.

Mr. A. J. Pugh seconding said:—I have read the suggestion made by the late Mr. Gokhale, the proposals of the nineteen and the fever put forward by Lord Islington. In none of these proposals do I find the interest I have referred to taken into account. They are barely mentioned if not altogether ignored.

Calcutta is the Birthplace of the Empire

and it is right that here representatives should take the lead. We want a fair share in any future system of Government. Look ahead and you will see that this is not a racial question. I venture to prophesy that if the Council approaches the matter with a broad and open mind it will find that it will be supported by best men of whatever community throughout the country. The resolution was supported by the Hon'ble Mr. W. H. Arden Wood and carried.

The meeting separated after a vote of thanks to the chair.

In moving the first resolution Sir Archy Birkmyre, in the course of his speech said: They could no longer remain silent when they saw the Government surrendering to agitation lest judgment should go by default. The Government was being threatened with passive resistance unless it yielded to impossible and extravagant demands. Mrs. Besant's writings had done much to raise racial bitterness and make sober consideration of any reforms impossible. Every Britisher in India deeply resented the proceedings subsequent to Sir Michael O'Dwyer's speech. Later still in the Imperial Council the covenant to avoid questions of high controversial character arising out of Public Services Commission reports have been broken apparently with the approval of the Government. They strongly supported the speech of Sir Hugh Bray. The effect of concessions had been so far to make agitators more extravagant in their demands and more noisy in their threats. What guarantee had they that Mr. Montagu would not yield and further to noisy clamour? The controversies had been forced on the European community which was smaller to-day because so many are on active service, but it was incumbent on those left to organise to the fullest strength. About four hundred new members had joined the Association in the past few days.

Bombay

Postmen's Strike.

Warning of Dismissal.

BOMBAY, September 26.

The strike of Bombay postmen is still on and Sir William Maxwell, Director General of Posts and Telegraphs, who arrived in Bombay yesterday is giving the matter his close attention. The strikers' solicitor has submitted to the authorities the revised scale of the men's demand for rise in pay in which claims have been a little reduced. The Director-General is meeting a deputation of strikers and has promised patient hearing of their grievances.

LATER:—The Director General received the strikers' deputation this evening and the latter insisted on their demands. Sir William Maxwell explained to them how much already had been done for them, that revision costing Rs. 1090 was sanctioned and pointed out how serious their conduct was. He warned the deputation if the strikers did not turn in by Saturday steps would be taken to fill their appointments.

Bombay Postmen's Strike.

No Sign of Settlement.

BOMBAY, September 26.

The Bombay postmen's strike still continues. Up to last evening there was no sign of giving in on the part of either side. More postmen have been imported from the metropolis, but, owing to their unfamiliarity with the conditions of Bombay and lack of any system in the number of the houses, they find it very difficult to cope with the delivery. In spite of great endeavours on the part of the postal authorities the public are suffering inconvenience and it appears many complaints from business men have been addressed to the Director General of Posts and Telegraphs who arrived here on Tuesday afternoon. Sir William Maxwell is conferring with the local postal authorities, and last evening he sent for Mr. Ginwalla, Solicitor of the strikers. The result of the interview has not yet transpired.

Poona District Conference.

POONA, September 26.

It is settled that this year's session of the Poona District Conference shall take place at Jaipur on the 10th and 11th November. The election of the President has not yet been made, but it is understood that Mr. M. R. Jayakar of Bombay has been requested to accept the honour. The provisional list of resolutions prepared by the Reception Committee includes a number of resolutions about local matters as also resolutions about self-government, the right of volunteering for Indians, industrial and technical education, free and compulsory primary education, Swadeshi, and the revival of the Panchayat system.

Lord Pentland's Tour.

OTTACAMUND, September 25.

On his way to Madras His Excellency makes a tour to South Canara, Malabar and Madurai. Leaving Ottacamund on the afternoon of the 14th October His Excellency arrives in Mangalore next morning via Mettupalayam and stays there till the evening of the 17th October. At Mangalore he lays the foundation stone of Mahila Sabha and presides over the prize giving at Government and St. Aloysius Colleges. Calicut will be reached on the 18th morning and His Excellency leaves Calicut on the 20th for Madurai where he will spend the 21st, 22nd, and 23rd. On the afternoon of the 23rd he leaves Madurai for Madurai. During the stay in Mangalore, Calicut and Madurai he will receive deputations and accord interviews. Her Excellency will accompany the Governor to Madurai.

Heavy Rain in Poona

POONA, September 21.

Poona on Monday evening was treated to one of its closing monsoon storms when over two inches of rain fell and parts of Budwar Peth in Poona City were a foot deep in water for some time until the storm abated. Experience was repeated this Wednesday evening then we had another heavy downpour of rain accompanied by vivid flashes of lightning. We have to date received about half of our average rainfall at present showers representing by far the heaviest rain we have had to date.

నమకాలికాభిప్రాయములు.

ప్రాథమికవిద్య; గుంటూరుజిల్లా

చెన్నరాజధానిలో ప్రాథమికవిద్య లెస్సగ నభివృద్ధి జెంచుచున్న జిల్లాలలో గుంటూరుజిల్లా ముఖ్యమైనది. ఈ జిల్లా 8 తాలూకాల చేరికవల్ల నేర్పడినది. ఈ 8 తాలూకాలలో మొత్తము మీద నున్న ప్రాథమిక పాఠశాలలు, చెన్నరాజధానిలో నేజిల్లాలోను లేవు. వై 8 తాలూకాలలో సుమారు 1800 ప్రాథమికపాఠశాల లున్నవని తెలియవచ్చుచున్నది. ఈ విషయమున మాత్రము గుంటూరు జిల్లా, ఇతర జిల్లా కన్న నభివృద్ధి గాంచినది. వీరలకు కాపు వాంఛు తమ పిన్నవారలను వై పాఠశాలలకుఁ బంపుట తట నించుట లేదు. వారివారి సొంత పనులను జూచుటయందు తమ బిడ్డలను జాగ్రత్తచే వారు విద్యావిహీనులగుట తట నించుచున్నది. ఇక ధనికులగు కాపులు వీరియట్లు గాక పనివాండ్రు తమ పాలములయందు దుండ నియమించి తమ పిన్నలను వై పాఠశాలలకుఁ బంపుచున్నారు. మాగాణి పాలముల కధికారులగు నందువారికి, పాలముల విషయమై చేయవలసినపని ఎక్కువగుండదు. గావున వీరు మొకభూములను గల వారివలె గాక, తమ పిన్నలను పాఠశాలకుఁ బంపుచున్నారు. కొందఱు మొక భూములు కలవారలు వై తమ పనివాండ్రును నియమించి, తమ బిడ్డలకు విద్యాదాన మొనంగుచున్నారు. ఈ కారణమువలన బాలరే గాక బాలికలు వై తమ విద్య నభ్యసించుచున్నారు. గావుననే ఈ జిల్లాలో నిన్ను ప్రాథమికపాఠశాలలు వెలకొల్పబడినవి. ఇట్లు భూస్వాములు తమ పిన్నలకుఁ దోడ్పడి విద్యయందు దభించి గలవారై పనివారికి విద్యాదాన మొనంగుట ఎంతయు సంతోషకరమైన వార్త గావున మే మెంతయు వారిని కొనియాడుచున్నాము. (ఆంధ్రప్రకాశిక.)

న్యాయస్థాన వార్తలు.

హత్యకేసు:—దానిరి కనకయ్య అనునతడు 1912 వ సంవత్సరములో మానుమమ్మ అను నామెను వివాహము చేసుకొనెను. వివాహము జరిగిన వెనుక నొకసంవత్సరమునకు ఆమె తన వెనిమిటితో గాపురముచేయ ప్రారంభించెను. ఆమెకు రైతు గంజాయి త్రాగుట అభ్యాసముండెను. అతడు ప్రతిదినమును గంజాయిత్రాగి ఇంటికెచ్చి తనభార్యకు దుర్భాష లాడుచుండెను. ఒకదినమున తనభర్త తన్ను దూషింపగ నామె సహించలేక తన పుట్టినింటికి పోయెను. తిరిగి తనతో కాపురముచేయుటకు రమ్మని అత డామెను యెన్నివర్షాయములు పిలచినను రానందున ఆమె ఒకదినమున తన పుట్టినింటిలో నీళ్ళకు తోడుచుండగ అతడు ఆమెను చంపివేసి పారిపోయెను. పోలీసువారు వానికొఱకు వెతికివెతికి నిరాశచేసుకొనిరి. కాని బళ్ళారిలో ఒక హెడ్డుకనిస్తేలు వానిని పట్టుకొని వానిపై బళ్ళారి జడ్జిగారియొద్ద కేసుచేసెను. నేరస్థునికి ఉరిశిక్ష విధింపబడెను. ఆ తీర్మానముపై అప్పీలు చేయబడగ హైకోర్టువారు అప్పీలును కొట్టివేసిరి.

ప్రేమమామూన నష్టపుదానా:—యూనాని నైద్యులందరము, అను పేరిట జార్జిటపురులో వర్తకము చేయుచుండిన ఏ.ఎస్. మహమ్మదు మమ్ సుద్దీన్ సాహెబులు, ఏ వై నులూపు ద్రిమ అను వారలిద్దరు జార్జిటపురు వర్తకులగు 'పండియూ' కంపెనీవారిపై చెన్నపురి హైకోర్టులో దావాచేసిరి. నెం 1 రు నెం 2 రు, ఏ. జె. పరిమళ ముక్కనక్కయ్యను రిజిస్టర్డ్ ప్రేమమామూనో వారు వర్తకము చేయుచుండినట్లును వారినస్యము కలకత్తా మొదలగు నగరములలో మిక్కిలి పేరువడి వారికి, మిక్కిలి లాభము వచ్చుచుండెననియు ప్రతివాదులు కూడ తమ రిజిస్టర్డ్ ప్రేమమామూనో ఉపయోగించి దొంగనశ్యమును వై నగరములకు ఎగుమతి చేయుచుండటచే తమకు విశేష నష్టము కలుగుచున్నదనియు వాదులు వాదించిరి.

కలకత్తా మొదలగు నగరములలో వాదులచే తయారుగానింపబడునశ్యమును సుప్రసిద్ధము గాంచలేదనియు, వారానశ్య వ్యాపారముచేయుటకు పూర్వమే ఆనగరములవారు పరిమళ నశ్యమును వాడుకచేయుచుండెనని దెబ్బపై అతకబడుచీట్లలో తారతమ్యమును లేనంతమాత్రమున నష్టపరిహార మిప్పించుట న్యాయవిరుద్ధమనియు ప్రతివాదులు వాదించిరి. కాని హైకోర్టువారు దావానుకూడలు - కనకమామూనోనే తీర్మానించి నష్టపరిహారమును ప్రతివాదులు వాదుల కిచ్చునట్లు తీర్మానించిరి.

(இரண்டாம் பக்கம்.)

వాసింగ్సు, సెప్టెంబరు 25:—(పెసిడెంటు విల్సన్ గారు మహాయుద్ధ ఋణచట్ట పత్రముమీద సంతకము చేసేరి. దీనికి సాధారణముగ లక్షకొట్ట చోల్లు (రూ 31) చట్టమని శూరు.

ఇటలీ

ఇటలీ వారి నివేదనము

లండను, సెప్టెంబరు 25:—ఇటలీ అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—మాంటిసోనీ ప్రజేశమున శత్రులు ఇటలీ వారి స్థలముల క్రింద భయంకరముగ మందుగనిని ప్రేల్చిరి. అనంతరము శత్రుముగ ఖరంగి గుండ్లను వర్షించిరి. సకాలమున మేము గావించిన నివారణము వలన పదాతిదళము ముందున కేగకుండ జేయబడెను. మా విమానములు నాలుగు టన్నుల బరువుగల ప్రేలుడు వస్తువుల నుపయోగించి రెయిల్వే సంస్థాపనము లందును, బజ్జాల్లోయ యందును, కార్స్సోది మీదను ప్రయోగించి చాల నష్టముల గలిగించిరి.

ఆల్ఫ్రెడ్ కర్వతముల దాటుట.

లండను, సెప్టెంబరు 24:—కెప్టెను లారెయట్ గారిని రైటు గారి విలేజుకు దొకడు సందర్శింపగా నతడీ క్రింది యంతములను తెలియబరచెను. ఆల్ఫ్రెడ్ కర్వతములను 50 మినిట్లలో దాటవలయునని యాదేశు తలచెను. కాని వర్షాటంకమువలన దాని దాటుటకు నూరు మినిట్లు పట్టెను. ఆ పర్వతముల దాటుచుండునపు డతడె విమానము 11700 అడుగుల యెత్తునబోయెను. ట్యూరినుండి నేపిల్నుకును నేపిల్నుండి మరల ట్యూరినుకును దారిలో నెక్కడ నాగక నెతిడు ఎకాయెకిని ఆగస్టు 14 వ తేదీని ప్రయాణముచేసెను. ఆ సమయమున నెతిడు సుమారు 1050 మైళ్ల ప్రదేశమున 10 గంటల పదినిమిషములలో చుట్టి వచ్చెను.

శత్రుల ప్రత్యుత్తరములు తృప్తికరములనట.

రోము, సెప్టెంబరు 25:—“ఒ సెన్యాటోరు రోమనో” పత్రిక యిట్లు అభిప్రాయమిచ్చుచున్నది. జర్మను ప్రభుత్వము పోపుగారి కొరకైన ప్రత్యుత్తరములు కొంతవరకు తర్కింపవలసినవిగ నున్నవి. వారు పోపుగారి వరకుల కియ్యకొనుచున్నారను మాట రాజకీయ పత్రములలో నెంతవరకు స్పష్టపరుపబడ గలదో సంతకరకు స్పష్టముగ విశదీకరింపబడెను.

నైలునది వరదలు

లండను, సెప్టెంబరు 24:—టైముపత్రిక యొక్క కెయిరో విలేజుకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—ఆన్ని నూచనలును నైలునది వరదలు నిరుటికంపై నధికముగ నుండునటుల నూచించుచున్నది. అదియే గత 22 రెండు సంవత్సరముల కంటె పెద్దదిగ నున్నది.

జర్మనీ

బ్రిటిషు విజయఫలితము.

లండను, సెప్టెంబరు 24:—జర్మనీ ఆంతరంగికస్థితి చాలవిషమముగ నున్నది. జేశమున కలహములు జరుగుచున్నవి. కాని జనల యసమ్మతి విశేషముగ తైకిరాకుండునటుల నింకుత కాననోపయోగములచే నణచివేయబడెను. రణరంగమున నెల్లప్పుడుకొనిన వారిశేలవంతయు విశ్రమాలయములందే పూర్తియగుచున్నది. అంతియగాని వైనికులెవ్వరును ఇంటికి పోనీయబడకున్నారు. ఈ శీతకాలమున సంధికానింపబడునని జర్మనీలో నొకవార్త విశేషముగ వ్యాపించుచున్నది. ఇంకొమిద మరెయొక శీతకాలమునందు యుద్ధముజరుగదని ఆశకమంది తలంచుచున్నారు. ఈ ప్రస్తుత యుద్ధము జర్మనుల యాశల పడగొట్టెను. వారనేక సైనిక పంక్తుల సేద్యము చేసిరి. కాని వైనికులు మాత్రము తాన హావంతులుగ నుండలేదు. ఇటీవల సంధివందన పరాజయమువలన శత్రువుల కష్టములు మరింత కష్టతరములు గాగలవు. జర్మను దళములలో 24,13,81,121 దళములు నామమాత్రావ శిష్టములు గావంపబడెను. మాకు గలిగిన నష్టములలో నూటికి 70 వంతు వైనికులకు చిన్నచిన్న నెబ్బలు తగిలెను. 20 వంతు వైనికు లింటివద్దనుండు ఆసు పుత్రుల కంపిజేయబడిరి. 10 వ వంతు మందికి మాత్రము గాఢ మాలగు దెబ్బలు తగిలినవి. వారిలోనే కొంతమంది మగటించిరి. మొత్తముమీద గలిగిన నష్టములు చాల స్వల్పము.

ఆమెన్డము, సెప్టెంబరు 24:—ఇదివరకు 49 గురు వైమానికుల హతముగావించిన రెప్టిసెంటు వాననను జర్మను వైమానికుడు ఒకానొక వైమానికయుద్ధమున మడిసె నని తెలియవచ్చెను.

జర్మను ద్వైవారంగము

లండను, సెప్టెంబరు 24:—తటస్థదేశముల సైనిక రా య భారలు ద్వైవారంగమునకు బోయినని తెల్లిననుండి ఆమ ప్రథమున కొక సందేశము వచ్చెను.

మిలెవాదులగు సాంఘిక కక్షవారి విజయము.

ప్రాకుహోము, సెప్టెంబరు 25:—బ్రాంటింగు గారికి సాంఘిక కక్షలో నతివాదులలో మరెయొకరు నియమింపబడిరి. ప్రస్తుతపు స్థితి ఈ క్రిందవిధమున నున్నది:—సాంఘిక ప్రభాస్వామ్యవాదులు 80 గురు. సాంఘిక వాదులు 10 గురు; స్వాతింత్ర్య వాదులు 58 గురు; పూర్వపక్షవాదులు 51 రు; జాతీయసంఘమువారు 3 రు; కర్షకసంఘమువారు 9. కడపటి రెండు సంఘములవారును తమ కేసహాయము నొనరించుచున్నారు పూర్వపక్షవాదులను చున్నారు. కాని వారుపూర్వస్వాతంత్ర్యము గలిగియున్నారు. కక్షలసంబంధములేకుండగ నేవారు తమయిష్టముచచ్చినవారికి వోట్లనిచ్చెదరు.

లండను, సెప్టెంబరు 25:—కెయివర్తననుండి తప్పించుకొనిపోయ జర్మను వైనికోద్యోగి ముండ్లకంచె యడుగున నుండు సెుకగొట్టుములో డాగియుండెను.

లండను, సెప్టెంబరు 25:—కెయివర్తననుండి శిఖరమునుండి 24 రు జర్మను ఉద్యోగియ బంధిక్తులు నిన్న రాత్రి తప్పించుకొని పోయిరి. ఇప్పటికి 6 గురు మరల పట్టుకొనబడిరి.

ఆస్ట్రేలియా

సిడ్నీ, సెప్టెంబరు 26:—ప్రాపంచిక సాంఘిక సభయందలి పరిశ్రామిక సభ్యులనందఱిని గమలపరిశ్రమనుండి తొలగింప కలయునని న్యూసౌత్ వెల్సువారు నిశ్చయించుకొనిరి. 250 మంది కార్యకులు తొలగింప బడిరి.

ఆఫ్రికా

తూర్పుఆఫ్రికా వృత్తాంతము.

లండను, సెప్టెంబరు 24:—తూర్పుఆఫ్రికా నుండి అధికారు ల్లెక్కటన సంపుచున్నారు. 15-వ తేదీని కిల్వా వద్ద చాలకాలము భయంకరముగ యుద్ధముచేసినపిదప శత్రులు కిల్వాకు వైయుతిగ నుండు మీహండిని విడిచి పెట్టి మిసింగోదిశకు పలాయించుటైరి. 21-వ తేదీని మీహండియా కీకాన్యమున నన్న నిదేశానండి అనేకమంది శత్రు వైనికులు పలాయించుటైరి. 23-వ తేదీని ఇవలనుండు వైస్యమంతయు మిలెంకురునదిమీద పడెను. మానిగేరియను పదాతిదళము శత్రుల తిరోగమనమును నిరోధించెను. శత్రువుల కనేకనష్టములుగలిగెను. ఆనదిదిశనుండు శత్రు వైనికసమూహములమేము చిల్లాచెదరు చేసితిమి.

బెల్జియము

బెల్జియము, బ్రిటిషుద్యోగియలు.

లండను, సెప్టెంబరు 21:—గజెట్టులో నీక్రిందిసమాచారము ప్రకటింపబడెను. బెల్జియము రాజుగారు రెప్టిసెంటు జనరలు సర్ జాను కవాన్సగారికిని రెప్టిసెంటు జనరలు సర్ డెవిడ్ హెండర్సనుగారికిని, సర్జను జనరలు సర్ ఆల్ఫర్డ్ కిమోపుగారికిని “ఆర్డరు డీలాకోర్గోనాగ్రాండు ఆఫీసరు” బిరుదమును, రెప్టి సెంటుకర్నలు ఫ్రాన్సిసు ఆడముగారికి “ఆర్డరు డీలాకోర్గోనీ ఆఫీసరు” బిరుదమును ఇచ్చిరి.

టర్కీ

తుర్కీ బల్గేరియా ప్రత్యుత్తరములు.

ఆమెన్డము, సెప్టెంబరు 25:—వియన్నానుండి యిట్లు తంతి వచ్చుచున్నది. తుర్కీ రాష్ట్రముల మీద తుర్కీలకు సంపూర్ణ ఏకచ్ఛత్రాధి పక్ష్యము తప్పక నుండవలయునని తుర్కీలు తమ ప్రత్యుత్తరమున పోపుగారికి తెలియబరచిరి.

బల్గేరియనుల ప్రత్యుత్తరము వివిధజాతీయ స్వాతంత్ర్య నూత్రమున బలపరచు చున్నది.

తుర్కీలు; ఇటాలియనులు.

లండను, సెప్టెంబరు 24:—న్యూయార్కు వరల్డు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. తుర్కీ ఇటలీల యుద్ధవస్తువుల పరాకు రాయబారియెదుట కెయిజరుగారు తుర్కీ రాయబారికిట్లు నెప్పిరి:—మీరు ఇటాలియనుల నోడించెదరని మేము నమ్మి యుంటిమి. లేకున్న మీకు సహాయమునరించియుండకుండుము. మేము మాధనమంతయు వృధాగా వ్యయము జేసితిమి.

చీనా

చీనాలో పెద్దవరదలు పారుట.

పీకింగు, సెప్టెంబరు 25:—విస్తారముగ వర్షము వురియుటవలన దక్షిణ చిల్లియందును, ఉత్తర హోనను నందును, వైంగరపు దక్షిణ గ్రామములయందును పెద్దవరదలు పారివని. టీయంట్సినులో 20 పేలమంది గృహములు వరదలచే గొట్టుకొనిపోయెను. టీయంట్సిను నుండి పూర్వకాకరకును వేరుబడిన రెయిల్వే గోడ్డును తీసివేసి అచ్చటనుండు నీటిసంతటిని నది లోనికి బోనిచ్చునట్టి ఏర్పాటుల గావించిన దక్షిణభాగమైన కొంతవరకు సురక్షితముగ నుండగల దని యాలోచింప బడుచున్నది. వరదలవలన ననేకమంది ప్రజలు అపరిమితముగ బాధలపడుచున్నారు. సాగాయికిని హోకోపునకును గల రెయిల్వేమార్గము పూర్తిగ తొలగింపబడెను.

స్వీడను

స్వీడను ఎన్నికలు.

ప్రాకుహోము, సెప్టెంబరు 24:—స్వీడను ఎన్నికలు మెల్లగ జరుగుచున్నవి. ఆయన నని ఇంతలోనే పూర్తికాగలవు. సాంఘికవాదులును స్వేచ్ఛా వాదులును విశేషముగ పూర్వపక్షవాదులనుండి విజయమును నైకొనుచున్నారు. ఎం. బ్రాంటింగుగారు మరల ప్రాకుహోము ప్రథమ కాభాసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. వారితో పాటుగ మరెనుగురు సాంఘిక వాదులుగూడ ఎన్నుకొనబడిరి.

మిత్రముండిలి విజయఫలితములు.

లండను, సెప్టెంబరు 20:—టైముపత్రికా విలేజుకు దొకడు 1917 వ సంవత్సరపు విజయములను వ్యాసాంతమున నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—శత్రుల కెట్టి న్యాయము నీయవలయునట్టి న్యాయమును సర్ డగ్లసు హేగుగా రీయగలరు. అప్పుడు మనము విచారింపవలయు అంతము జర్మను లెపు డెప్పుడు పరాభూతులగుదురనియే గాని పరాభూతులగుదురాకారాయని కాదు. రణరంగముననున్న జర్మను వైనికుల విడువక మరల మరల జావగొట్టువారి బససీనతను వారిచే సెప్పింపవలయును. ఈపనిని చేసిన పిమ్మటను జర్మను మూల బలము లన్నియు వినియోగింపబడిన పిమ్మటను మనము సంధిని గూర్చి మరల మాట్లాడవచ్చును.

ఒక వైనికుని దౌర్జన్యము:—ఈ నెల 25-వ తేదీని ఆక్రాంటెంటు జనరలు ఆఫీసులో పనిచేయు గుమాస్తాలు కొందరు కొట్టబోనున్న కచేరికి వెళ్ళుచుండగ కొట్ట గుమ్ముము వద్ద నిమ్మరణణుగ సెుక వలంటీరుగాడ్డు గుమాస్తాలలో సెుకని కడుపుమీద కొట్టగా, నశతు తెలివినప్పి క్రిందబడి పోయెను. తోడనున్న గుమాస్తా లతనిని లేవదీయగ కొంత సేపటి కతడులేచి కచేరికి వెళ్లెను. అపరాధిసంగతి ఏమైనదియు తెలియదు. కొంతమంది గార్డువంటి బోయి ఒక పోలీసు సార్జెంటు సహాయమున వానిపేరు వ్రాసికొనిరని తెలియుచున్నది. ఈ వారములో నిదివర కిట్లు రెండుసారులు జరిగెనని యొకరు న్యాయించియా పత్రికకు వ్యాసిరి.

మదరాసు కార్పొరేషను చక్రటన

901
3 వ మునిసిపలు డివిజనులో నున్న పశువుల దొడ్లకు గోడలను కట్టుటకును కుడితిత్తోట్లను గాని దాణాతోట్లను కట్టుటకు టౌండ్రుకావలయును. 1917 సం॥ అక్టోబరుమాసము 8 వ తేదీ సోమవారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలవరకు టౌండ్రుకావొరేషను ప్రెసిడెంటుగారు రిపక విల్లింగ్సులోనున్న తమ కార్యాలయమున పట్టెదరు. ఫారములు జత 1 కి 5 రూప్యములను మదరాసు కార్పొరేషను డివిన్యూ ఆఫీసరుగారికి చెల్లించినచో టౌండరు కంట్రాక్టునమూనా గల అచ్చు ఫారము లభించును. ఈ 5 రూప్యములు మరల వాపసుచేయబడవు. ఇట్టి అచ్చు ఫారములతో ఆయా నిబంధనల ననుసరించి కంపెనీ టౌండర్లుమాత్రము అంగీకరించబడును. మక్కుడిపార్టుమెంటు } జేమ్సు ఆర్. కోట్సు, బిఎస్. సి. రిపక విల్లింగ్సు } మదరాసు 25-9-17 } ఇరజనీరు.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

కిక్కింధదేశనిర్ణయము.

అయ్యో,

శ్రీమంత్రా. వెం. లక్ష్మణరావు ఎమ్.ఎ. గారిచే రచించబడిన హిందూ మహాసభను గ్రంథంబున ఇది దేశానపాలితంబగు లంకాద్వీపంబునకు శ్రీరామనిర్మాణముగ వివరింపబడినది. ఆహ్వానమును గూర్చి కాని ప్రస్తుతపు సింహాశ్రయము దశగ్రీవసానితంబగు లంకానకు నా కాదా యనటను గూర్చి కాని యిందు వివరింపఁ బూనలేదు. మార్గనిర్ణయంబున కిక్కింధ బళ్ళారిచుండల ప్రాంతముని గ్రంథకర్తగారు వెల్లడించుట వలన ఏతనిర్ణయమునుగూర్చి కొంచెము ప్రాయశఃపించినది.

ఏ గ్రంథము ననుసరించి గ్రంథకర్తగారు నిర్ణయించిరి? అట్టివాల్మీకి రామాయణము ననుసరించియే కిక్కింధ బళ్ళారి చుండల ప్రాంతముకాదని ధృవపడినది. శుగ్రీవుడు దన కపి సైన్యమును చతుర్దిశలకు సీతాశ్వేషజాగృతుల నపుడు యావ్యధికంపదలనుకొనిన యంగదాదులకు మార్గమును వివరించు సందర్భమున వింధ్యాద్రిని తీసికొనినదిని దాటవలయునని నుడివినట్లు కిక్కింధకాండమునఁ జెప్పఁబడుటవలన కిక్కింధవింధ్య తలకులకు తరదిశనున్న ట్లెంచవలసియున్నది. బళ్ళారిచుండలమునకు వింధ్యాద్రికిని సంబంధమెచ్చట? ఇదియుగాక: లంకాయందు సీతాశ్వేషజాగృతుల గిన పనతనయందుబానిసితో సంభాషించుచు రామశుగ్రీవుల సఖ్యంబును తేముంబును నుడివినదికదా తా మే తెంచిన మార్గమును వివరింపుచో వింధ్యమునఁ జాలదినము లరసినట్లు నుడివెనని సుందరకాండమునఁ జెప్పబడుటవలన కిక్కింధకు వింధ్యము యావ్యధికనన్న ట్లెంచవలసియున్నది. కావున వెరెండు విషయంబు లొందొంటితో నైక్యముగ చున్నవి.

మలద, కరూప, కిక్కింధక, ఉత్పల, దశార్ణ ప్రభృతి కొన్ని జనపదంబులు వింధ్యపుష్ప ఫలంబులని బ్రహ్మాండ పురాణాంతర్గతానుమంపాదంబున భారతవర్ష వర్ణనా సందర్భమునఁ జెప్పబడినందున నివివ్యయ నిర్ణయము మరింత బలవత్తరముగా స్థిరీకరింపఁబడినది. వాల్మీకితో వ్యాసుడు ఏ తనిర్ణయంబున నైక్యతంజెంచెను.

తపతినది కు తరమునను వింధ్యాద్రిలకు పుష్పంబునను కిక్కింధకలదనుట స్థిరపడినందున రామాయణవర్ణనల భద్రాచల ప్రాంతపు వర్ణనలకాక హైదరాబాదు సంస్థానోత్తర భాగపు గోదావరీతీరమున నొకచోగలదని కూడ తోచుచున్నది. కావున హిందూమహాయగ్రంథకర్తగారును తదితర చరిత్ర కోధకులును పరిశీలించి పత్రికాముఖమునఁ జర్చించి సారమును గ్రహించెదరు గాక.

పూడిపల్లి కొచ్చర్లకోట వేంకట్రాయయ్య

II

బ్రాహ్మణేతర సంఘము

అయ్యో,

ప్రస్తుతము హిందూదేశము స్వరాజ్యాంధోళనముతో నిండియున్నది. ఈ దేశమునకు మాంచేగు గారు రాబోవుచున్నారు. మీరు ఈ దేశమునకు సంస్కరణములు ఇచ్చుచున్నారు. ఇందుకొరకు దేశీయులు మిక్కిలి ఆతురతతో నున్నారు. ఇట్లుండ, పి. త్యాగరాజు శెట్టిగారు, "సర్, యస్. సుబ్రహ్మణ్యం అయ్యురగారితోనును, చెన్నపురి కాంగ్రెసు కమిటీ వారితోనున్న ఏకీభవించుమని మేము హోంరూలర్స్ కా"మనియు బ్రాహ్మణేతరుల తిరపునతితివార్తలు మాంచేగు గారికిని, ప్రధాన మంత్రిగారికిని పంపియున్నారు. 19 వుండి సామ్రాజ్యశాసననిర్మాణసభ్యుల సంతకములతో పంపిన మిమోరాండమును ఆ తేపించుచు వారు ప్రతినిధులు కారనియు శెట్టి గారితరపు జన్మినుపత్రిక యిదివరలో వ్రాసినది. మీరు ఇంకాండుకు తితివార్తలు బ్రాహ్మణేతరులతరపు పంపివారే, మీరు ఎవరికి ప్రతినిధి? చెన్నరాష్ట్రములోని 4 కోట్ల బ్రాహ్మణేతరులకు ప్రతినిధియా? దక్షిణ హైందవ ప్రజాసంఘమువారికి, వీరి ననుసరించు మరికొన్ని బ్రాహ్మణేతరులకు మాత్రమును ప్రతినిధియే గాని, ఆంధరి బ్రాహ్మణేతరులకు ప్రతినిధి కా జాలరు. ఈ యుద్ధమము వారు గోరంతలు కొండంతలు చేసికొని దేశీయులకు విరుద్ధముగానును, ఆంగ్లోయిండియన్ పత్రికలతో ఏకీభవించుచు ఆందోళనమును సలుపుచున్నారు. ఇది గొప్ప పొరబాటు.

నవీనబ్రాహ్మణేతరసంఘమువారు వీ రందరు, బ్రాహ్మణులతో ఏ కీ భ విం చి మాంచేగు గారు ఇచ్చటికి వచ్చినపుడు సంస్కరణముల కొరకు ప్రార్థించుదురు గాక. త్వరలో స్వరాజ్యము ప్రాప్తించుటకు అందరు ఏకీభవించి పాటుపడుదురు గాక. వర్ణాశ్రమ భగ్నములను బాత్తుగా సమసిపోవునట్లు ప్రయత్నించుట హిందువుల కందరికిని ముఖ్యకర్తవ్యమై యున్నది. స్వరాజ్యము ప్రాప్తించిన హిందువులలో ప్రతి తరగతి వారికిని ఆయావాగడి చొప్పున హక్కులు కలుగవలసినది. స్వరాజ్యమువచ్చిన బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులను అణగద్రొక్కుదురని తలచుట పిచ్చిధను. వారు అణగద్రొక్కుజాలరు. ఇప్పటికాలము పూర్వకాలము వలె కాదు. కనుక స్వరాజ్యాంధోళనము వంక చునట్లులను త్రొక్కి వాలువదుడు. నెల్లూరు రెడ్డియహసభ ముగియుచుండు అగ్రాసనాధిపతిగారైన మునగాల జమిందారుగారు మొదటి భారతీయుడనియు, తర్వాత రెడ్డి అనియు చెప్పవలసినదని వారి ఉపన్యాసములో చెప్పియున్నారు. కనుక మీరు ఎంత విశాలమైన మనస్సుతో పత్రికో ముఖ్యముగా రెడ్డి సోదరులు గవనింప వలసినది. మిత్రచుండలివారికి ఈ మహాసంగ్రామ మందు జయము కలుగుగాక! హిందూదేశమునకు త్వరలోనే స్వరాజ్యము చేపారుగాక.

నెల్లూరు ఆర్. వి. సుబ్బారెడ్డి.

III

హిందూ సంఘసంస్కరణము.

అయ్యో,

వర్ణాశ్రమ భగ్నమునకు మించిన భగ్నము మరియొక డెద్దియుం గానరాదు. ఆ భగ్నాశ్రమంబున వలన శిల్పాదికకళాజ్ఞానము లత్యుత్కృష్టమైన దశలు బొంది హిందూదేశము ప్రపంచమునం దెల్ల ప్రఖ్యాతిగాంచిన దై నది. ఆధ్యాత్మిక విద్యయుండు బ్రాహ్మణోత్తములను, దేశేతరతన కాశల్యము నందు త్కత్రియ వీరులును, వాణిజ్య నిపుణత్వమునందు నైశ్య సంపన్నులును కృషి గోరక్షణలయందు కూడ్ర నాయకులును హిందూదేశమాతకు బుత్రత్వములై ప్రకాశించిరి.

2. ఇప్పుడాయాజాతుల వారాయావృత్తులను విడుచుటకు గారణము తదితర లావృత్తుల వారిని గోరవముగ జూడకుండుటయే యై యున్నది. ఈ యనధికము జాతులయందు చచ్చినచముల నాగోపించుట వలన గలిగినది. ఇది పోగొట్టుకొనవలయుననిన సంఘసూత్రములందు మార్పులు గలిగినగాని బోదు. కాబట్టి హిందూసంఘము వారిలో ముఖ్యులగు వర్ణాశ్రమ భగ్న సంఘము వారి క్రింది సూత్రముల నామోదించి ప్రకటించ బ్రార్థితులు. ఇవి విధులుగానుండ నవసరములేదు. అవకాశము లుగా నుండిన జాలును.

3. ఇక్కాలమున నేదవోదితమైన బ్రాహ్మణ కర్మ జేసినవారును బ్రాహ్మణులే, చేయని వారును బ్రాహ్మణులు గనే సంఘము దామోదింప బడుచున్నారు. మీరు మిక్కిలి అధికారము గలిగిన వీరే వెదై బ్రాహ్మణులుగ నున్నారు. కాదనిన దెద్దచిత్తువచ్చును. కనుక శరీరుచ్చుకొను చున్నారు. ఇదియననేమి! తాకనైన నర్హులుగారిని నెంచబడిన మూలులలో నికనించి వారి పక్వాన్నములను భుజించి నెంచబడిన దేహులు సహా బ్రాహ్మణులుగనే యున్నారు. కాలము ననుసరించిట్లు సరిపుచ్చుకొనుట దేశభోగ్యుత్తికత్వసరము. ఈ లాగుననే సరిపుచ్చుకొన వలసిన తమలోని వారైన నితరజాతుల వారికి సంబంధించిన విషయమును, సర్వ జాతైక్యమత్యమునకును మత సిద్ధాంతముల ననుభవము నందును జరుపుటకును దేశ తేమయునకై యత్యవసరములైనవి గొన్ని గలవు. మీరు ప్రస్తుతము వానిని సరిపుచ్చుకొనునట్లు, మిమ్ముల జేయును. కాబట్టి జ్యేషఠములు మొదలై దేశానధికమై కార్యము చేసిన తరువాత సరివారట్లు పుచ్చుకొనుటకన్న దూరదృష్టియు స్వాగత్యాగమునుగలిగి నప్పుడే సంఘము వారట్లు సరిపుచ్చుకొనుట మేలు.

4. ఏమనుష్యునికైనగాని శ్రీ మద్భాగవతమున జెప్పబడినప్రకారము గుణకర్మ విభాగమువలన "వర్ణమును" పుట్టుక వలన "జాతి" యు గలిగియుండును. కాబట్టి యిప్పటి స్థితి గతుల ననుసరించి సరిపుచ్చుకొనగోరి వ్రాసిన ఏతత్సూత్రముల వివరములవి: 1. బ్రాహ్మణుడు అన్ని జాతుల వారియిండ్లను వారితో సాపంక్తిని భోజనముచెయ్యవచ్చును. 2. ఇతర జాతుల వారికి బ్రాహ్మణుడు తన యింటను సాపంక్తిని భోజనము చెట్టవచ్చును. 3. బ్రాహ్మణుడితర జాతుల శ్రీలను బెండ్లి జేసికొనవచ్చును. వారిసంతానము బ్రాహ్మణులుగ పరిగణింపవలెను. 4. ఏజాతివాడుగాని బ్రాహ్మణులు సహా యితరజాతి శ్రీలను వివాహ మాడవచ్చును. వారికి గలిగిన సంతానము యొక్క జాతి పురుషునిజాతి యేదియో అదిగా నుండవలెను. 5. అన్ని జాతులవారును భోజన ప్రతిభోజనము చెయ్యవచ్చును.

గాని వారివారి జాతికిగల వృత్తులను జేయుట మంచిది. అయితే యితర వృత్తులను సలిపినను సుఖపవచ్చును. అతనిజాతి పుట్టుకవలననే నిర్ణయమై యుండును. అతని వృత్తివిబట్టికాదు. 6. బ్రాహ్మణులును బ్రాహ్మణేతరులును వేదాధ్యయన మూజాదివిద్యలను నేర్చుకొనవచ్చును. తా మితరులకు నేర్పవచ్చును. 7. బ్రాహ్మణుడు బ్రాహ్మణేతరుల యిండ్ల యందును బ్రాహ్మణేతరులు బ్రాహ్మణ యిండ్లయందును వంట మొదలగు పనులుజేయుట నింద్యముకాదు. 8. దేశాంతరవాసము 9. రజస్వలాసంతర వివాహములు నితంతువివాహములు నింద్యములు కావు.

5. ఇంతజెప్పినట్ల జాతులే గూడదనరాదా యని ఆతేపించుచు రేమో అంత కష్టమేమి వచ్చినది? ఆత్మము భుజించు వారి కాద్యమేలగర్జము కావలెను మన నునేకవిషయముల సరిపుచ్చుకొనుచున్నారము. కనుక కర్మల్యము లైన యత్యవసరపద్ధతులను గూడ సరిపుచ్చుకొని మూత్రములైన జేయవలసిన దని ప్రార్థన. ఏలనన సంఘాధిప్తాయమే జాతినిర్ణయము. దాని నాతేపించునది లేదు. కనుక సంఘాధ్యక్షులు ముమ్మాయ ఈసంఘసూత్ర సంస్కరణముజేయ త్వరపడ ప్రార్థితులు.

టి. కొండలరాయుడు పల్లకిమిడి.

విజయనగర-వార్తలు.

గా. శ్రీ భూపతిరాజు వేంకటపతి గాజుగారి జ్యేష్ఠపుత్రులైన సీతారామ రాజుగారు, వ్యయప్రచూసములకు వెనుదీయక, విదేశములకేగి బాత్ ఆల్ లా పరీక్షయందు తీర్చిదిద్ది విచ్చేసిరి. వారిని సత్కరించుటకు మొన్న శనివారమునాడు దివిగాజువారి మేడలో గొప్పసభ జరిగిరి. సుమారు 200మంది త్కత్రియలును తదితరులును సభాస్థాన చులంకరించిరి. మంగళవాద్యములతో సభాకార్యము లుపక్రమింపబడినవి. పి. ఆంజనేయ రాజు గారెన్నకొన, శ్రీ. పి.వి. క్రిష్ణరాజుగారవ్వాని బలపరమ సభ్యులనువృత్తిని పి. సి. వేంకటపతిరాజు (బి. ఏ) గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించి త్కత్రియలందు విద్యనుగూర్చియు శ్రీ విజయనగర సంస్థాన సహాయము ముందు గనుపట్టుచున్న ఆభివృద్ధి సూచనమును గూర్చియు సమయోచితముగా నాంధ్రభాషలో చక్కగా నుపన్యసించిరి. పిమ్మట వారి యనుచుతిని పి. క్రిష్ణరాజు, పి. ఆంజనేయరాజు, పి. బి. వేంకటపతిరాజు, పి. జోగులరాజు, డి. విజయరామరాజు గార్లు త్కత్రియబృందమునందు విద్య కొన్ని సాంఘికలోపములు మున్నగు సంశయగూర్చి చక్కగా నుపన్యసించిరి. అటు వెనుక నాటి అతిపులైన బి. సీతారామరాజు (బాత్ ఆల్ లా) గారు స్వదేశ విదేశముల విద్యా తారతమ్యమునుగూర్చి మన మాతృభాషలో హృద్యముగా క్లుప్తముగా నుపన్యసించిన పిమ్మట, మా మ్యానిసిఫర్ హైస్కూలు హెడ్ మేష్టరు ము. శ్రీ. డి. జగన్నాథం పంతులు గారు శ్రీ. సీతారామరాజుగారి కుటుంబ చారిత్రము నర్చింపుచు రాజుగారికి చిరాయురారోగ్యములు కలుగుగాక! యని నాశీర్వదించిరి. ఆతిథియు అగ్రాసనాధిపతి కర్పూరమాలలచే నలంకరింప బడిన పిమ్మట, పి. ఆంజనేయరాజు గారిచే పద్యములు జరువబడెను. అగ్రాసనాధిపతులు అంత్యోప న్యాసమునందు తదితర విషయములతో పాటు కొన్ని సంగి ములుగా భీము నిపట్టణముతో పోయిన త్కత్రియ మహాసభ, యా దనగా పండుగులలో తిరుగ తప్పక జరుగునని చెప్పిరి. సభ్యులకు చక్కని మితాహారవిందు గావింపబడినది. గానరథ జరిగినది. మరునాడు (ఆదివారం) ప్రార్థన ఆతిథి అగ్రాసనాధిపతులతో గూడి త్కత్రియ బృందము పాటో తీయించుకొనిరి. (స్వకీయచిత్రభరి)

ప్రార్థనసమాజము - కల్లికోట. (గంజాం)

ఈనెల 18 తేదీ సాయంకాల మారుగంటలకు యీ గ్రామ ప్రాత బోర్డు సాతశాలలో నొకసభ జరుపబడినది. పుమాకు 50 మంది ఆంధ్రోత్పల్ల శసోదరులు పసితులైరి. ఆందు రొక్కం బాలక్రిష్ణారావు నాయకుగారు ధక్షిణగూర్చి తెలుగునను టి. యస్. యస్. శర్మగారు ఆస్తిక్యముగూర్చి ఆంగ్లమున నుపన్యసించిరి.

మరుచటిదిన మధ్యము 8 గంటలకు గున్న కేశవరావు గారి శ్రీగణపతిలిసాన భజనమందిరమున మరల సభ్యులెల్లరు సమావేశమయిరి. కొంతదనుక భజనగావింప బడినది. శ్రీ శర్మ గారు నవజీవనము గూర్చి యుపన్యసించుచు మొకప్రార్థన సమాజ మిందేర్పఱుపవలె నని నుడివెరి. అందునై సభ్యులెల్లరామోదించి సమాజమును స్థాపించిరి. గున్న రంగ నాయకులు గారు సమాజ కార్యదర్శిగా నెన్నుకొనబడిరి.

సాయంకాల మేడుగంటలకు మరల సభ సమావేశమాయెను. కొంతవడి భజన గావింపబడెను. నాయకుగారు నిర్మలనుగు ప్రేమనుగూర్చి సరసముగ ముచ్చటించిరి. శర్మ గారు మతములయెడ సానుభూతునిగూర్చి కొంతవడి ఆంగ్లమున నుపన్యసించిరి. ఒకవిలేఖరి.

	చ.ఖ.
మోహినీశైలము పెద్దద్రుకులు పెరుగుటకు	0.12
లోమహరి పెద్దద్రుకులు ఉండుటకు ...	0.0
గుచ్చునమునకు వందరు సీసా 1-కి ...	1.8
కస్తూరిమృగిలు పెద్దవి, నుంచవి 50-కి	0.10
ముఖభోగి మాత్రలు ...	1.0
ముఖభోగి శైలము పుండ్లకు ...	1.0
చిరేచనములకుమాత్రలు డబ్బి 1-కి ...	0.8
గ్రహణి మాత్రలు డబ్బి 1-కి ...	0.8
చిరీపేదన మాత్రలు తలనొప్పలకు...	0.12
కాలినపుండ్లకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.8
రేగుకు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1.0
కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమపాణ్డ్యులకు	1.0
చుండుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.6
నుందరిశైలము, ముఖకాంటికి ...	0.8
పగుళ్ళకు శైలము శితిపగుళ్ళకు ...	0.6
కష్టకూలహరి చెవిబోటుకు ...	0.6
జాలాది మాత్రలు చులుబద్ధమునకు ...	0.8
జంతుచాతహరి ఎముడికలకు ...	0.8

MADRAS:—Printed and Published by K. Nageswara Rao at the "Andhra Patrika" Power Press 6 & 7 Thambu Chetty Street, George Town